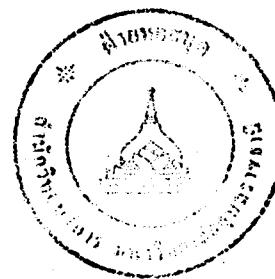

รายงานการวิจัย

การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยจากการท่องเที่ยว
งานประเพณีแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีปี 2547

The Study of Thai Tourist's Expenditure in
Ubon Ratchathani Candle Festival, 2004

ปีศา คำพุกกะ

คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

โครงการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548

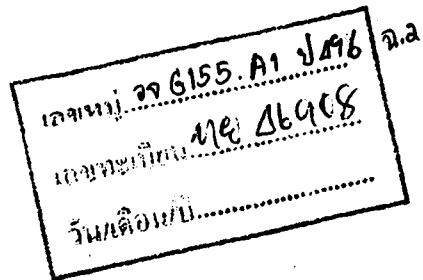
ISBN 974-523-022-7

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัย เรื่อง “การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยจากการท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีปี 2547” The Study of Thai Tourist’s Expenditure in Ubon Ratchathani Candle Festival, 2004 งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจากเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย อุบลราชธานีประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 ผู้วิจัยจึงได้รับอนุมัติและคุณมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี งานส่งเสริมการวิจัย สำนักงานอธิการบดี สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 2 และจังหวัดอุบลราชธานี เป็นอย่างสูงที่ได้ส่งเสริมและสนับสนุนงานวิจัยในครั้งนี้ อิถกทั้งเพื่อร่วมงานคณะกรรมการค่าครองชีพที่มีส่วนเกี่ยวข้องทำให้งานวิจัยนี้ ถูกดำเนินการได้ด้วยดี และนักท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งเทียนพรรษาทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดีซึ่ง

ผู้วิจัย

กรกฎาคม 2548

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยจากการท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีปี 2547 ประชากรในงานวิจัยคือนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีปี 2547 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมีทั้งสิ้น 359 ราย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า

1. การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยในงานประเพณีแห่งเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีปี 2547 พบว่า ค่าใช้จ่ายด้านที่พักสูงสุดร้อยละ 28.64 รองลงมาคือ ค่าใช้จ่ายด้านพาหนะเดินทาง ค่าใช้จ่ายด้านอื่นๆ ค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายด้านสินค้าและของที่ระลึก และค่าใช้จ่ายด้านบันเทิงร้อยละ 19.40 16.23 14.25 11.42 10.07 ตามลำดับ

2. การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีปี 2547 พบว่า ผลของการใช้จ่ายด้านที่พักและด้านพาหนะเดินทางสูงสุดเป็นของผู้ประกอบธุรกิจขนาดใหญ่ ในขณะที่ผลของการใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่ม ด้านสินค้า และของที่ระลึกและด้านบันเทิงสูงสุดเป็นของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลาง

3. พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่องานประเพณีแห่งเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีปี 2547 พบว่านักท่องเที่ยว 96.9% มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาเพื่อการท่องเที่ยว งานประเพณีแห่งเทียนพรรษา โดยมีพาหนะในการเดินทางหลักคือ รถมอเตอร์ไซด์ที่ขับ รองลงมา เป็นรถส่วนตัว/รถเช่า รถโดยสารประจำทาง เครื่องบิน และรถไฟ ตามลำดับ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งเทียนพรรษามีการพักค้างคืนที่จังหวัดอุบลราชธานีอย่างน้อย 1 คืนถึงร้อยละ 52 ในการเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้นักท่องเที่ยว尼ยมเดินทางแบบกลุ่ม แบบคณะทัวร์ แบบครอบครัว และแบบคนเดียว ตามลำดับ โดยที่ร้อยละ 61.7 เป็นการเดินทางมาท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีเป็นครั้งแรก ร้อยละ 38.3 เคยเดินทางมาท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งเทียนพรรษาแล้วอย่างน้อย 2 ครั้ง และเป็นการได้รับข้อมูลงานประเพณีแห่งเทียนพรรษาจากทางสถานีโทรทัศน์เป็นสำคัญ รองลงมา คือ ญาติ เพื่อน พี่น้อง สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ บริษัททัวร์ และอินเตอร์เน็ต ตามลำดับ โดยมีสถานที่ท่องเที่ยวอื่นที่นักท่องเที่ยวได้เดินทางไปในระหว่างท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีคือ อุทยานแห่งชาติดินแดน โขงเจียม พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ วัด ซึ่งเมืองตามลำดับ อีกทั้งข้อมูลแนะนำที่ควรปรับปรุงเรียงตามลำดับได้ดังนี้ ถนนและการจราจร ความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยว ห้องน้ำสาธารณะ การประชาสัมพันธ์ ความปลอดภัยและความเป็นระเบียบของร้านค้า

4. ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่องานประเพณีแห่งเที่ยงพระยาและสาหร่ายป่าโกของจังหวัดอุบลราชธานีปี 2547 โดยภาพรวมทั้งหมดมีค่าเท่ากับ 8.32 คะแนนจากคะแนนเต็ม 10 คะแนน และคงว่านักท่องเที่ยวมีระดับความพึงพอใจต่องานประเพณีแห่งเที่ยงพระยา จังหวัดอุบลราชธานีปี 2547 ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ด้านการแสดงศิลป์เที่ยง และด้านการจัดรูปแบบบวนแห่งเที่ยงมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ในขณะที่ด้านความพร้อมของห้องน้ำสาธารณะมีระดับความพึงพอใจปานกลาง นอกนั้นมีระดับความพึงพอใจมาก

ABSTRACT

This research aims to survey on Thai tourists' expenditure in Ubon Ratchathani Candle Festival, 2004. The focused group of this research is Thai tourists who visit this festival. There are 359 respondents participating in this research and a questionnaire is used as means to measure.

The results of the research indicated that:

1. An expenditure of the tourists in Candle Festival, 2004 can be categorized as follows:

The expenditure on residences is the most (28.64%). This is followed by the cost of travel (19.40%), miscellanies (16.23%), food and beverages (14.25%), goods and souvenir (11.42%) and entertainment (10.07%).

2. According to the expenditure on residences and travel of Thai tourists in the Candle Festival, entrepreneurs who hold large enterprises will gain the most benefits while the expenditure on food and beverages, goods and souvenir and entertainment mostly benefits medium enterprises.

3. According to the behavior of Thai tourists in the Candle Festival, this research suggests that 96.9% of the tourists aimed to visit this festival. And their travel mainly relied on tourism company. This is followed by private cars / rent cars, buses, air planes and trains. 52% of the tourists at least one night during this festival. To visit this festival, most tourists prefer group travel and it is followed by group tours, families and individuals. 61.7% of tourists stated that it was their first time to visit Candle Festival in Ubon Ratchathani while 38.3% suggested that they had been here at least twice. The tourists mostly received the information from the television. Next to it, they acquired the information from their relatives, friends, siblings, publication, radios, tourism company and internet. In addition, they also visited other tourist attractions while they spent their time during the festival. Pha Tam National Park is the main attraction and it is followed by Khongjiem, museum, temples and Chong Meg border pass. The informants also gave suggestions during their visit to this festival. Roads and traffics are the item that should be improved first. This is followed by the cleanliness of tourist attractions, public toilets, public relations, security and the tidiness of shops.

4. A satisfactory level of Thai tourists towards the Candle Festival and Ubon Ratchathani's public facility is 8.34 points out of 10. This indicates that the tourists were very satisfied with this 2004 festival. With consideration in more details, the exhibition of candles and the arrangement of candle's parade gain high satisfaction from the tourists while the readiness of public toilets receives medium satisfaction. The remains are very satisfactory.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	บทที่ 1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปฐมพาก	1
1.2 วัตถุประสงค์งานวิจัย	1
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.4 คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	3
บทที่ 2 ข้อมูลจังหวัดอุบลราชธานี ประเพณีเข้าพรรษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	บทที่ 2
2.1 ข้อมูลจังหวัดอุบลราชธานี	6
2.2 ประเพณีเข้าพรรษา	6
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	บทที่ 3
3.1 ประชากร กลุ่มตัวอย่างและเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	29
3.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล	29
3.3 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการวิจัย	30
บทที่ 4 ผลการวิจัย	บทที่ 4
4.1 ลักษณะทั่วไปของการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยในงานประเพณีแห่งเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีปี 2547	34
4.2 โครงสร้างการใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวชาวไทยในงานประเพณีแห่งเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีปี 2547	46
4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวกับข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคล	47
4.4 การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยจากการท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีและการกระจายไปสู่ธุรกิจขนาดใหญ่ ขนาดกลาง หรือขนาดเล็ก	50
บทที่ 5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	บทที่ 5
	58

สารบัญ

	หน้า
5.1 สรุปผลการวิจัย	58
5.2 อภิปรายผล	59
5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการท่องเที่ยว	61
5.4 ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป	62
บรรณานุกรม	63
ภาคผนวก	65
ภาคผนวก ก แบบสອบถาน	66
ประวัตินักวิจัย	70

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1.1 แสดงสถิติท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวไทยในจังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. 2541-2546	2
4.1.1.1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว	33
4.1.1.2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอายุของนักท่องเที่ยว	34
4.1.2.1 แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยว	35
4.1.2.2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการเดินทาง	36
4.1.3.1 แสดงจำนวนและร้อยละพฤติกรรมการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทย	38
4.1.3.2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้จ่ายด้านต่างๆ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย	39
4.1.3.3 แสดงจำนวนและร้อยละในการใช้จ่ายซื้อสินค้าของที่ระลึกของนักท่องเที่ยว	40
4.1.4 แสดงค่าสถิติความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่องานประเพณี แห่งเทียนพรรษาและสาหร่ายปีโภคของจังหวัดอุบลราชธานี	41
4.1.5.1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลการท่องเที่ยวด้านอื่นๆ	43
4.1.5.2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการเคยมาท่องเที่ยวงานแห่งเทียน	43
4.2 แสดงการใช้จ่ายแต่ละด้านของนักท่องเที่ยวชาวไทยในงานประเพณีแห่งเทียน ประจำจังหวัดอุบลราชธานีปี 2547	44
4.3.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างช่วงอายุกับระดับการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว	45
4.3.2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับระดับการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว	46
4.3.3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับรายได้กับระดับการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว	46
4.4.1 แสดงการเปรียบเทียบการใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทย	47
4.4.2.1 การกระจายรายได้ไปสู่ขนาดธุรกิจต่างๆ ด้านที่พัก	48
4.4.2.2 การกระจายรายได้ไปสู่ขนาดธุรกิจต่างๆ ด้านอาหารและเครื่องดื่ม	49
4.4.2.3 การกระจายรายได้ไปสู่ขนาดธุรกิจต่างๆ ด้านพาหนะเดินทาง	50
4.4.2.4 การกระจายรายได้ไปสู่ขนาดธุรกิจต่างๆ ด้านสินค้าและของที่ระลึก	51
4.4.2.5 การกระจายรายได้ไปสู่ขนาดธุรกิจต่างๆ ด้านบันเทิง	52
4.4.2.6 แสดงการกระจายรายได้ไปสู่ขนาดธุรกิจต่างๆ ในทุกด้านของการใช้จ่าย	53

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

อุดสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุดสาหกรรมที่สำคัญอุดสาหกรรมหนึ่งในการนำรายได้จากชาวต่างประเทศเข้าสู่ประเทศไทย และเป็นอิกกิจทางที่ช่วยลดการเดินทางออกไปท่องเที่ยวบ้างด้วยประเทศไทยเป็นการลดการสูญเสียเงินตราให้กับต่างประเทศโดยการยอมรับให้มีการท่องเที่ยวทั่วไทย โดยน้ำท่วมรัฐบาลโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงใช้การประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวในเมืองไทยให้มากขึ้นเพื่อสร้างความสนใจให้กับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศทั้งความหลากหลายในธรรมชาติ วัฒนธรรม เป็นตัวคิงคูค์ทำให้เกิดความต้องการที่จะท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จึงจัดให้มีโครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นแผนที่จะพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในได้กลยุทธ์เรียงพื้นที่ (Area Approach) ที่มุ่งพัฒนาพื้นที่และความต้องการของตลาดเพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวมีทางเลือกมากขึ้น โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว เสริม 7 กลุ่มพื้นที่ พื้นที่ท่องเที่ยวหลัก 8 จังหวัด พื้นที่ที่มีศักยภาพและเมืองชายแดน ทั้งนี้ได้กำหนดความสำคัญในการพัฒนาของพื้นที่เสริม 7 กลุ่มพื้นที่ ที่ต้องการพัฒนาเร่งด่วน 3 กลุ่ม ได้แก่

1. เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์
2. กระนี่ ตรัง สตูล พัทลุง
3. นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี

จังหวัดอุบลราชธานี เป็นจังหวัดชายแดนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวมากจังหวัดหนึ่ง ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งด้านประวัติศาสตร์ ธรรมชาติ และศิลปกรรม งานประเพณีแห่งที่ยืนพรวาย เป็นประเพณีทางพุทธศาสนาที่สำคัญ ถือเป็นงานบุญที่อิ่งใหญ่และสร้างชื่อเสียงให้กับชาวจังหวัดอุบลราชธานี งานประเพณีแห่งที่ยืนพรวายเป็นงานที่จัดขึ้นทุกๆปีในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 9 และเริ่ม 1 ค่ำ เดือน 8 หรือวันอาทิตย์บูชาและวันเข้าพรรษาซึ่งในแต่ละปีจะมีนักท่องเที่ยวชาวไทยสนใจเข้าร่วมงานประเพณีแห่งที่ยืนพรวายเป็นจำนวนมาก

ตาราง 1.1 แสดงสถิติท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวไทยในจังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. 2541-2546

ปี	จำนวน นักท่องเที่ยว (คน)	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย ต่อคนต่อวัน (บาท)	ระยะเวลา พักเฉลี่ย (วัน)	รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)
2541	720,965	689.21	3.51	1,746.19
2542	783,150	671.28	3.26	1,709.29
2543	803,102	379.67	3.26	1,779.46
2544	826,019	688.09	3.31	1,881.34
2545	850,346	695.12	3.32	1,962.42
2546	882,158	708.77	3.33	2,082.07

หมายเหตุ : นักท่องเที่ยว หมายถึง ผู้เดินทางท่องเที่ยว

: โครงการสำรวจสถิติการท่องเที่ยวภาคในประเทศไทยปี 2541-2546 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การจัดงานประเพณีแห่เทียนพรรษา "กวยรายภูร" ไฟธรรม งานล้านเทียนพรรษา เทศไกว 72 พรรษา มหาราชนี" ของจังหวัดอุบลราชธานี ระหว่างวันที่ 26 กรกฎาคม - 1 สิงหาคม 2547 มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยและเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ชาวอุบลราชธานี จากตาราง 1.1 พบว่า จังหวัดอุบลราชธานีมีรายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง พ.ศ. 2546 รายได้จากการท่องเที่ยวมีจำนวนกว่า 2,000 ล้านบาท นับว่าการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่สร้างรายได้ให้กับจังหวัดอุบลราชธานี แสดงว่ารายได้จากการท่องเที่ยวเป็นรายได้ที่สร้างเม็ดเงินให้กับจังหวัดอุบลราชธานี แม้ว่าการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้เป็นจำนวนมากให้กับจังหวัดอุบลราชธานี แต่ผลของการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวมีข้อบังคับใจด้วยความต้องการสู่ธุรกิจขนาดใหญ่ ขนาดกลาง หรือขนาดเล็ก ผู้ประกอบการในจังหวัดได้ประโยชน์อย่างไร ผู้ประกอบการในกิจการใดที่ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวมากที่สุด และบังเอิญคำตอบที่แน่นอนว่าควรส่งเสริม นักท่องเที่ยว ประเภทไหน

ดังนั้น ผู้จัดเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อจังหวัดอุบลราชธานีที่จะได้วางแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยมุ่งเน้นตลาดนักท่องเที่ยวได้อย่างชัดเจนและถูกต้องว่านักท่องเที่ยวกลุ่มใดทำให้มีการใช้จ่ายกระจายไปสู่ธุรกิจขนาดใหญ่ ธุรกิจขนาดกลางหรือธุรกิจขนาดเล็กได้อย่างทั่วถึง และนักท่องเที่ยวกลุ่มใดจะทำให้มีการใช้จ่ายกระจายสู่ธุรกิจของจังหวัดอุบลราชธานีได้ดีขึ้น จึงเห็นควรให้มีการศึกษาถึงการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยจากการท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี ปี 2547

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยจากการท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งเทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อศึกษาการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยจากการท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งเทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานีกระจายไปสู่ธุรกิจขนาดใหญ่ ขนาดกลาง หรือขนาดเล็ก
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่องานประเพณีแห่งเทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี
4. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่องานประเพณีแห่งเทียนพรรษา และสาธารณูปโภคของจังหวัดอุบลราชธานี

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยจากการท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งเทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี และการใช้จ่ายที่กระจายไปสู่ธุรกิจขนาดใหญ่ ขนาดกลาง หรือขนาดเล็ก
2. ทราบถึงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่องานประเพณีแห่งเทียนพรรษา จังหวัด อุบลราชธานี
3. ทราบถึงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่องานประเพณีแห่งเทียนพรรษาและ สาธารณูปโภคของจังหวัดอุบลราชธานี
4. เพื่อเป็นข้อมูลแก่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 2 ในการ วางแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยมุ่งเน้นตลาดนักท่องเที่ยวได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง
5. เพื่อเป็นข้อมูลแก่จังหวัดอุบลราชธานี ในการวางแผนเพื่อทำการส่งเสริมธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยวโดยมุ่งเน้นให้เกิดความเสมอภาคอย่างทั่วถึงกัน

1.4 คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การท่องเที่ยว หมายถึง การที่ผู้คนหรือประชาชน ได้ไปเยือนสถานที่หนึ่งเพื่อการเที่ยวชม เมือง เพื่อการเพิ่มข้อความรู้และเพื่อน ไปพักผ่อนวันหยุดทั้งระยะสั้นและระยะยาว และอาจขยายความรวมไป ถึงบุคคลที่เดินทางไปเข้าร่วมการประชุมทางธุรกิจ หรือเข้าร่วมกิจกรรมอื่น ๆ ทางธุรกิจตลอดจนการ เดินทางไปศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ หรือไปทำการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ด้วย โดยที่ผู้มาเยือนเหล่านี้สามารถ ใช้การคมนาคมขนส่งได้ทุกประเภท

อุดสาหกรรมท่องเที่ยว หมายถึง อุดสาหกรรมที่จัดให้มีหรือให้บริการที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร โดยมีค่าตอบแทนและหมายรวมถึง

1. ธุรกิจนำเที่ยว
2. ธุรกิจโรงแรมนักท่องเที่ยว
3. ธุรกิจกัดตากา สถานบริการ และสถานท่องอาทิตย์สำหรับนักท่องเที่ยว
4. ธุรกิจการขายของที่ระลึก หรือสินค้าสำหรับนักท่องเที่ยว
5. ธุรกิจการกีฬาสำหรับนักท่องเที่ยว
6. การดำเนินงานนิทรรศการ งานแสดง งานออกร้าน โฆษณาเผยแพร่ หรือการดำเนินงานอื่น ใด โดยมีความนุ่งหมายเพื่อรักษาหรือส่งเสริมให้มีการเดินทางท่องเที่ยว

ผู้เยี่ยมเยือน หมายถึง บุคคลที่เดินทางไปบังสถานที่ซึ่งมิใช่ล้วนทำนักวาระของตนเป็นการชั่วคราวโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อน เยี่ยมชม ศึกษาความรู้ การกีฬา การศึกษา ติดต่อธุรกิจ ประชุม การรักษาสุขภาพ หรือเพื่อประกอบการกิจใดๆ โดยมิได้รับค่าจ้างในการดังกล่าวแล้วนั้น ผู้มาเยือน แบ่งเป็น 2 ประเภท ก็即 ผู้มาเยือนที่ค้างคืน เรียกว่า นักท่องเที่ยว และผู้มาเยือนที่ไม่ค้างคืน เรียกว่า นักท่องทาง

นักท่องเที่ยว หมายถึง บุคคลที่เดินทางมาจากท้องถิ่นที่อยู่โดยปกติของตน ไปบังท่องที่อื่นเป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจ และด้วยวัตถุประสงค์อันมิใช่เพื่อไปประกอบอาชีพหรือหารายได้ และให้ความหมายรวมถึงผู้รับบริการหรือความสะดวกจากผู้ประกอบธุรกิจโดยเสียค่าบริการด้วย

ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว หมายถึง ผลตอบแทนที่นักท่องเที่ยวมีต่อค่าใช้จ่ายที่สำคัญ 6 หมวด คั้นนี้ ที่พักแรม อาหารและเครื่องดื่ม พาหนะเดินทางและการขนส่ง สินค้าที่ระลึก สถานบันเทิง และอื่นๆ

ที่พักแรม หมายถึง สถานที่ที่นักเดินทางใช้พักระหว่างการเดินทาง ซึ่งอาจจำแนกเป็นประเภทต่างๆ ตามลักษณะการใช้

อาหารและเครื่องดื่ม หมายถึง ของบำรุงร่างกาย ของกินที่ค้าขายชีวิตหรือหล่อเลี้ยงชีวิตที่นักเดินทางซื้อรับประทานระหว่างการเดินทาง

พาหนะเดินทางในประเทศและบริการท่องเที่ยว หมายถึง การขนส่งที่อำนวยความสะดวกในการนำคนจากสถานที่หนึ่งไปบังท่องที่ซึ่งเป็นจุดหมายปลายทาง และการให้ความสะดวกค้างๆในการเที่ยวชมสถานที่ท่องเที่ยวไป

สินค้าที่ระลึก หมายถึง สินค้าที่ซื้อขายกันได้ ที่นักเดินทางซื้อไว้ให้นักท่องเที่ยวระหว่างการเดินทาง

สถานบันเทิง หมายถึง สถานที่ที่มีกิจกรรมที่ทำให้เกิดความบันเทิงแก่ผู้คน เช่น โรงภาพยนตร์ สวนสนุก เป็นต้น

สถานบันทอนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กำหนดคลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จากกฎคำนี้สูงของสินทรัพย์สาธารณะ สำหรับกิจการแต่ละประเภท ดังนี้

1. กิจการการผลิต	ขนาดกล่อง ไม่เกิน 200 ล้านบาท	ขนาดย่อม ไม่เกิน 50 ล้านบาท
2. กิจการบริการ	ขนาดกล่อง ไม่เกิน 200 ล้านบาท	ขนาดย่อม ไม่เกิน 50 ล้านบาท
3. กิจการการค้า	- ค้าส่ง	
	ขนาดกล่อง ไม่เกิน 100 ล้านบาท	ขนาดย่อม ไม่เกิน 50 ล้านบาท
	- ค้าปลีก	
	ขนาดกล่อง ไม่เกิน 60 ล้านบาท	ขนาดย่อม ไม่เกิน 30 ล้านบาท

ผู้วิจัยได้พิจารณาข้อกำหนดคลักษณะของธุรกิจต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี พบว่าธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ในจังหวัดอุบลราชธานีเป็นธุรกิจขนาดย่อม ทำให้ไม่สามารถใช้มาตรฐานของสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการจำแนกขนาดธุรกิจต่างๆได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้จำแนกออกช่วงง่าย เพื่อใช้เฉพาะในงานวิจัยนี้เท่านั้น ดัง

ธุรกิจขนาดใหญ่

ประเภทที่พัก	โรงแรม
ประเภทอาหารและเครื่องดื่ม	ภัตตาคาร สวนอาหาร
ประเภทพาหนะเดินทาง	รถทัวร์ ปืนน้ำมัน
ประเภทสินค้าและของที่ระลึก	ห้าง ศูนย์การค้า
ประเภทบันเทิง	โรงภาพยนตร์ สวนสนุก

ธุรกิจขนาดกลาง

ประเภทที่พัก	รีสอร์ท บังกะโล
ประเภทอาหารและเครื่องดื่ม	ร้านอาหารทั่วไป
ประเภทพาหนะเดินทาง	ธุรกิจรถเช่า
ประเภทสินค้าและของที่ระลึก	ร้านค้าทั่วไป
ประเภทบันเทิง	ผับ เทค บาร์ คาราโอเกะ

ธุรกิจขนาดเล็ก

ประเภทที่พัก	เกส్ต์เฮาส์ หอพัก
ประเภทอาหารและเครื่องดื่ม	แผงลอย ตลาด
ประเภทพาหนะเดินทาง	รถสองแถว รถสามล้อดีบ รถมอเตอร์ไซค์รับจ้าง
ประเภทสินค้าและของที่ระลึก	แผงลอย ตลาด
ประเภทบันเทิง	ศูนย์เพลย์ งานเทศกิจ

บทที่ 2

ข้อมูลจังหวัดอุบลราชธานี ประเพณีเข้าพรรษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ข้อมูลจังหวัดอุบลราชธานี

ประวัติความเป็นมา

อุบลราชธานี ราชธานีแห่งภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ชื่อว่าเป็นเมืองศอกบัวอันมีแม่น้ำมูล แม่น้ำซึ้ง ไหลผ่านดุกเต้มีอันเส้นชีวิตของชาวเมือง ในสมัยก่อนกรุงรัตนโกสินทร์ ท้าวคำ旁 ท้าวทิพยอม และท้าวกำ่บ บุตรพระวอ พระดา หนึ่วัสดุสงเคราะห์ “พระเจ้าสิริบุญสาร” เข้าแห่งนครเวียงจันทน์ เก้านาพึงพระบรมโพธิสถานการของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชและในสมัยนี้เมืองอุบลราชธานียังเป็นพึ่งชุมชน ที่กลุ่มน户พืชพืชนาดีดินฐานอยู่ที่เวียงคอนกองแขวงจำปาศักดิ์ท่านนี้ ยังไม่ได้สถาปนาเป็นเมืองอุบลราชธานี จนถึงสืบต่อมาเดิมที่นี่เป็นชุมชนของชาวไทยและในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ตอนดัน พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกนาราช ทรงมีพระราชประสงค์ที่จะรวมพลเมืองเพื่อเป็นกำลังของประเทศไทย โดยทรงมีพระราชกำหนดว่า หากเจ้าเมืองใด หรือบุคคลใดรวมไพรพลได้มากดังเมืองเป็นปิกแห่นมั่นคง ก็จะได้รับโปรดเกล้าฯ แต่ตั้ง ให้เป็นเจ้าเมือง พระปุทุมสุวรรณ (ท้าวคำ旁) จึงอพยพครอบครัวไพรพลจากเวียงคอนกองมาดังหลักแหล่งบริเวณหัวขะแยะแม่น จนต่อมาพระปุทุมสุวรรณ สามารถยกทัพปราบวนกนภูได้ชัยชนะ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกนาราชจึงโปรดเกล้าฯ แต่ตั้งพระปุทุมสุวรรณเป็น พระปุทุมวราชสุริวงศ์ครองเมืองอุบลราชธานี และเป็นเจ้าเมืองคนแรกของอุบลราชธานี ให้ยกฐานะบ้านเจ้าเมืองเป็น “เมืองอุบลราชธานี” ในปี พ.ศ. 2335 และภายหลังได้ขึ้นไปตั้งเมืองใหม่ที่ “ดงอุ่ผึ่ง” อันเป็นที่ตั้งเมืองอุบลราชธานีในปัจจุบัน เหตุที่มี “ราชธานี” ต่อท้ายนี้เป็น เพราะว่ามีเจ้าเมืองสืบต่อมาถึง 4 คนและในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นจังหวัดอุบลราชธานี มีฐานะเป็นเมืองสำคัญเมืองหนึ่งเป็นที่ตั้งกองบัญชาการณฑลอีสานมาโดยตลอด จนถึงรัชกาลพระบาทสมเด็จพระปูกเกเด้นเจ้าอยู่หัว ในปี พ.ศ. 2468 ได้มีการยุบเลิกกองบัญชาการณฑลอุบลราชธานี จึงนับได้ว่าจังหวัดอุบลราชธานีได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจนกลายเป็นจังหวัดที่มีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมจังหวัดต่างๆ ของไทย หลากหลายจังหวัด

ขนาด / พื้นที่

จังหวัดอุบลราชธานี ตั้งอยู่สุค查ยแคนตะวันออกของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และกับพูชาประชาธิปไตย อยู่ห่างจาก

กรุงเทพมหานคร 630 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 16,112 ตารางกิโลเมตร หรือ 10.0 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 9.5 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือและอาณาเขตติดต่อคั่งนี้

ជំនាញរបៀបការងារនៃក្រសួងព្រះរាជការណាគមនី

จังหวัดอุบลราชธานี ตั้งอยู่บริเวณที่เรียกว่า แอ่งโคราช โคบสูงจากระดับน้ำทะเล เฉลี่ยประมาณ 68 เมตร (227 ฟุต) ลักษณะโดยทั่วไปเป็นที่สูงๆ ต่ำๆ จัดเป็นที่ราบสูง ลาดเอียงไปทางตะวันออก มีแม่น้ำโขงเป็นแนวเขตกั้นจังหวัดอุบลราชธานีกับสาธารณรัฐประชาชนจีน แม่น้ำซึ่งไหลมาบรรจบกับแม่น้ำมูลที่อำเภอเมืองอุบลราชธานี ซึ่งแม่น้ำมูลไหลผ่านกลางจังหวัด จากทิศตะวันตกมาทิศตะวันออกแล้วไหลลงมาสู่แม่น้ำโขงที่อำเภอโขงเจียม และมีลำน้ำใหญ่ๆ อีกห้าสาย ได้แก่ ลำเซนก ลำโคนใหญ่ ลำโคนน้อย และน้ำภูเขาราดับซันซ้อนหลาภัยแห่งทางบริเวณขาดตอนได้ที่สำคัญคือ เทือกเขานครทัดและเทือกเขานมดงรัก ซึ่งกั้นอาณาเขตระหว่างจังหวัดอุบลราชธานี กับสาธารณรัฐประชาชนจีนและสาธารณรัฐกัมพูชาที่ปิดด้วย

ภูมิอาภาคโดยทั่วไปคล้ายคลึงกับจังหวัดอื่นๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือจะมีอาชาร์้อนในฤดูร้อนและค่อนข้างหนาวในฤดูหนาว ส่วนในฤดูฝนจะมีฝนตกชุกในช่วงเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนกันยายน และในปี 2546 มีฝนตกประมาณ 116 วันปริมาณน้ำฝนที่วัดได้ 1,559.5 มิลลิเมตร

การปกคลุมและประชากร

การปักกรองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง มี เทศบาลทั้งหมด 23 แห่ง แยกเป็นเทศบาลนคร 1 แห่ง คือเทศบาลกรอุบลราชธานี โดยได้รับการยก ฐานะเป็นเทศบาลเมืองเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ.2542 เทศบาลเมือง 1 แห่ง คือเทศบาลเมืองวารินชำราบ เทศบาลตำบล 21 แห่ง (เป็นเทศบาลตำบลเดิม 1 แห่ง คือ เทศบาลตำบลพินุลลังสาหาร นอกนั้น อีก 20 แห่ง ได้รับการยกฐานะจากสุขาภิบาล เป็นเทศบาลตำบล เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ.2542) และ มีองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) 215 แห่ง

จากสถิติของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เมื่อสิ้นเดือนธันวาคม 2546 จังหวัดอุบลราชธานี มีประชากรทั้งสิ้น 1,805,322 คน เป็นชาย 905,359 คน และหญิง 899,963 คน จำนวนผู้ชายคิดเป็นร้อยละ 50.1 ของประชากรทั้งหมด ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีเพียง ร้อยละ 14.6 ในขณะที่ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 85.4 อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล ความหนาแน่นของประชากร เท่ากับ 112.0 ต่อตารางกิโลเมตร จำนวนประชากรเฉลี่ยต่อครัวเรือนเท่ากับ 4.4 โดยประชากรเฉลี่ยต่อ ครัวเรือนในเขตเทศบาลเท่ากับ 3.9 และประชากรเฉลี่ยต่อครัวเรือนนอกเขตเทศบาลเท่ากับ 4.6 จำนวน เฉลี่ยต่อหมู่บ้าน เท่ากับ 159.7 และจำนวนประชากรเฉลี่ยต่อหมู่บ้าน เท่ากับ 709.9

ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งน้ำ และสภาพทางเศรษฐกิจ

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของจังหวัดอุบลราชธานี คือ ป่าไม้ มีทั้งป่าเดิมร่องหรือป่า แคงที่มีอยู่ทั่วไป ป่าดิบแล้งและป่าผสมในเขตอุทยานแห่งชาติ ที่ส่วนป่าบนภูเขาและ มีอยู่ในอุทยานแห่งชาติ ขึ้นกับภูมิประเทศ และอาเภอพินุลลังสาหาร ไม่ส่วนใหญ่ เป็นไม้กระายเลย ได้แก่ ไม้ยาง ไม้ตะแบก ไม้แดง ไม้ประดู่ ไม้เคียน ไม้ตะเคียน ไม้เต็ง ไม้ชุมแพร ก ไม้กันเกรา เป็นต้น และป่าไม้ที่เหลือไม่ เพียงพอที่จะรักษาระบบนิเวศ แหล่งน้ำสำหรับการ แหล่งน้ำสำหรับการ แหล่งน้ำสำหรับการ และการพัฒนาด้านเศรษฐกิจได้

ดิน คุณสมบัติของดินทั่วไปของจังหวัดอุบลราชธานีแบ่งออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

1. ดินร่วน - ดินร่วนปานกลาง ส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำ ปริมาณร้อย 25.5 ของพื้นที่ทั้งหมด

2. ดินร่วนทราย - ดินร่วนปานกลาง เป็นดินตามบริเวณที่ราบสูงทั่วไป มีความอุด สมบูรณ์ต่ำมีปริมาณร้อยละ 38.5 ของพื้นที่ทั้งหมด

3. ดินร่วนทราย - ดินร่วนเหนียว จะมีอยู่บริเวณที่ราบลุ่มทั่วไป มีความอุด สมบูรณ์ต่ำปานกลาง มีปริมาณร้อยละ 7.5 ของพื้นที่ทั้งหมด

4. ดินร่วนปานกลาง ส่วนใหญ่เป็นดินตามพื้นที่ภูเขาและที่ลาดชัน ดินมีความอุด สมบูรณ์ระดับปานกลางถึงต่ำ มีปริมาณร้อยละ 28.5 ของพื้นที่ทั้งหมด

แร่ธาตุ จากการสำรวจของกรมทรัพยากรธรรมชาติ ปรากฏว่า จังหวัดอุบลราชธานีมีแร่

อโภภเพิบงชนิดเดียว ได้แก่ เกลือหิน ซึ่งจะพบแล้วมีอยู่ 2 แห่ง คือ ที่อำเภอเมืองอุบลราชธานี 1 แห่ง ลึก 457 ฟุต มีเกลือหินหนา 179 ฟุต และที่อำเภอศรีภูมิพิชผลอิก 1 แห่ง ลึก 361.5 ฟุต มี เกลือหิน 366.5 ฟุต ซึ่งขณะนี้มีการดำเนินการนำเกลือหินมาใช้เพียง 1 แห่ง คือที่อำเภอศรีภูมิพิชผล นอกจากนั้นยังมีทรัพยากรแร่ที่อยู่ในรูปของหินชนิดต่างๆอีกมากน้ำ

แหล่งน้ำใต้ดิน จังหวัดอุบลราชธานี มีแหล่งน้ำใต้ดินหรือน้ำบาดาลอยู่ทั่วไป แม่น้ำ ปริมาณคุณภาพและความดันลึกแตกต่างกันไปตามสภาพภูมิประเทศอุทกวิทยา

แหล่งน้ำธรรมชาติ แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญใหญ่ผ่านอุบลฯ ของจังหวัด ได้แก่ แม่น้ำโขง แม่น้ำมูล แม่น้ำชี ลำเซนก ลำเซนาะ ลำโคนใหญ่ ลำโคนน้อย

จังหวัดอุบลราชธานี ได้ก่อสร้างเขื่อนนาคใหญ่เพื่อเก็บกักน้ำไว้รวมทั้งผลิตกระแสไฟฟ้ามี 2 เขื่อน คือ เขื่อนสิริรา อยู่อุบลราชธานี ลักษณะอย่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ขนาดเขื่อนสูง 42 เมตร ยาว 950 เมตร สันเขื่อนกว้าง 7.50 เมตร เก็บน้ำได้ 1,966.5 ล้านลูกบาศก์เมตร สามารถผลิตกระแสไฟฟ้าได้ 36,000 กิโลวัตต์ ส่งน้ำช่วงเหลือทางเทา ก่อตั้ง 150,000 ไร่ และอีกเขื่อน คือ เขื่อนปากน้ำ ตั้งอยู่ที่อำเภอโขงเจียม ลักษณะเป็นฝายกันน้ำขนาดใหญ่ ความสูงเฉลี่ย 17 เมตร ยาว 300 เมตร ติดตั้งประตูควบคุมการระบายน้ำอุบลฯ ขนาดใหญ่ 8 บาน สามารถระบายน้ำได้สูงถึง 18,500 ลูกบาศก์เมตร/วินาที ซึ่งสามารถระบายน้ำหลากได้ท่ากับสภาพลำน้ำเดิม ติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้า 4 เครื่อง ผลิตกำลังไฟฟ้าได้ 136 เมกกะวัตต์ หรือปีละ 280 ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง อ่านว่า ประมาณ 1.6 แสน瓩

ประชากรในจังหวัดอุบลราชธานี ยังคงมีอาชีพทางด้านเกษตรเป็นส่วนใหญ่ โดยมีการทำนาข้าวและเพาะปลูกพืชไร่ชนิดต่างๆ เช่น ปอแก้ว มันสำปะหลัง ถั่วลิสง มีการเลี้ยงปศุสัตว์ และทำการประมงอยู่บ้าง อาชีพอื่นๆที่มีความสำคัญไม่น้อยคือ อุตสาหกรรม และการค้าการบริการ

จากสถิติของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2545 จังหวัดอุบลราชธานี มีมูลค่ารวมผลิตภัณฑ์จังหวัด (GPP.) ตามราคาระยะ 49,057 ล้านบาท มูลค่ารวมผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อหัว (Per Capita GPP.) 28,423 บาท เมื่อพิจารณาด้านสาขาการผลิตที่ทำรายได้ให้แก่จังหวัดมากที่สุด คือสาขาวางขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ฯ ซึ่งมีมูลค่าจำนวน 15,209 ล้านบาท (ร้อยละ 31.0 ของมูลค่าทั้งหมด) รองลงมาคือสาขาวางยศตกรรน ซึ่งมีมูลค่าจำนวน 6,866 ล้านบาท (ร้อยละ 14.0) และสาขาวางผลิตอุตสาหกรรม จำนวน 4,834 ล้านบาท (ร้อยละ 9.8)

การคุณภาพและการขนส่ง

จังหวัดอุบลราชธานี มีการคุณภาพดีต่อ กับจังหวัดต่างๆทั้งทางรถไฟ รถบัส และทางอากาศ ภายในจังหวัดมีถนนเชื่อมระหว่างตัวอุบลฯ ต่างๆ สามารถใช้ได้ทุกฤดูกาล สำหรับทางน้ำ จะดีดีต่อ กับเฉพาะในจังหวัดเป็นส่วนใหญ่ มีเส้นทางรถไฟผ่านท้องที่อุบลฯ ภาระเป็นระบบทาง

พื้นที่สัน 27 กิโลเมตร สำหรับการคมนาคมทางอากาศ จังหวัดมีสนามบิน 1 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล นครอุบลราชธานี มีเที่ยวบินไปและกลับกรุงเทพมหานครทุกวัน โดยใช้เวลาเดินทางประมาณ 50 นาที

การไปรษณีย์โทรเลข มีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข 22 แห่ง ให้บริการด้านสื่อสาร ไปรษณีย์ และโทรศัพท์ในประเทศและต่างประเทศ ปีงบประมาณ 2546 มีจำนวนไปรษณีย์ทั้งสิ้น 6,556,231 ชิ้น

โทรศัพท์ ในปีงบประมาณ 2546 จังหวัดอุบลราชธานี มีชุมสายโทรศัพท์จำนวน 86 แห่ง จำนวนหมายเลขที่มีผู้เช่า 44,758 เลขหมาย โดยประเภทผู้เช่าส่วนมากเป็นบ้านพักอาศัย 30,806 เลขหมาย สาธารณูปโภค 6,017 เลขหมาย และธุรกิจต่างๆ 4,408 เลขหมาย

การสาธารณูปโภค

การประปา มิจิการทั้งหมด 31 แห่ง ดำเนินการโดย

การประปาส่วนภูมิภาค สังกัดสำนักงานประปาเขต 8 จำนวน 10 แห่ง
เทศบาล จำนวน 11 แห่ง

องค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 10 แห่ง

ในปี 2546 การประปาส่วนภูมิภาค สามารถผลิตน้ำประปาได้ 15,873,551 ลูกบาศก์เมตร โดย มีจำนวนผู้ใช้น้ำ 40,613 ราย

การไฟฟ้า สำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค รับซื้อกำลังการไฟฟ้าจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิต 2 แห่ง คือ

1. สถานีจ่ายไฟฟ้าย่อบน้ำน้ำก้านเหลือง อําเภอเมืองอุบลราชธานี เฉลี่ยเดือนละ 18 ล้านยูนิต

2. สถานีจ่ายไฟฟ้าย่อยเชื่อมสิรินธร อําเภอสิรินธร เฉลี่ยเดือนละ 1.5 ล้านยูนิต

จังหวัดอุบลราชธานี มีไฟฟ้าใช้กระจายไปเกือบทั่วหมู่บ้านในจังหวัด ซึ่งในปี 2546 มีอยู่ร้อยละ 99.9 ของหมู่บ้านทั้งหมด และครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้ร้อยละ 99.9 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ที่อยู่นอกเขตเทศบาล

การศึกษา

การศึกษาภาคบังคับ ได้เพิ่มกระบวนการเรียนรู้ ไปอ่านเขียน ด้านการศึกษาในระดับมัธยมขึ้นนี้ ได้ขยายออกไปสู่ชั้นบุนทครองคุณทุกพื้นที่ โดยเฉพาะในเขตพื้นที่เป้าหมาย ส่วนด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน ได้จัดสร้างเสริมการศึกษาผู้ใหญ่แบบต่างๆ ให้กับร่วงขาวงชั้น ตลอดจนการศึกษาอาชีพ ให้กับกลุ่มผู้สูงอายุ ไป และขับส่งเสริมให้มีการศึกษาในพุทธศาสนาด้วย

ในปี 2546 การศึกษาของจังหวัด ซึ่งมีตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงอุดมศึกษา แยกได้ดังนี้ ในระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษามีสถานศึกษา 1,457 แห่ง ในระดับอาชีวศึกษานิ้ว 11 แห่ง ในระดับอุดมศึกษา(ปริญญาตรีและปริญญาโท) นิ้ว 4 แห่ง นอกจากนี้ยังมีวิทยาลัยพยาบาล 1 แห่ง และสถาบันการศึกษาของส่วนราชการ (มหาวิทยาลัยส่วนราชการ) 1 แห่ง

ประชาชนส่วนใหญ่ของจังหวัดอุบลราชธานี นับถือศาสนาพุทธ จึงมีวัด และสำนักสงฆ์ในพุทธศาสนากระจายอยู่ทั่วไปในจังหวัด

การสาธารณสุข

การดำเนินการด้านสาธารณสุข จังหวัดอุบลราชธานี ได้ดำเนินการในรูปแบบผสมผสาน คือมุ่งในด้านการรักษาพยาบาล การสุขาภิบาล สิ่งแวดล้อม การนึองกันโรคและการส่งเสริมสุขภาพพร้อมกันไปกับการสาธารณสุขมูลฐาน

สถานบริการด้านสาธารณสุข ที่เปิดดำเนินการในจังหวัดปี 2546 มีโรงพยาบาลรัฐ 22 แห่ง สถานอนามัย 309 แห่ง สถานบริการสาธารณสุขชุมชน 5 แห่ง สถานบริการสาธารณสุขเฉพาะโรค 3 แห่ง โรงพยาบาลเอกชน 3 แห่ง คลินิกแพทย์ 123 แห่ง คลินิกทันตกรรม 33 แห่ง สถานพุทธศาสนา 285 แห่ง เทคนิคการแพทย์ 2 แห่ง ร้านขายยาปัจจุบันที่มีเภสัชกรเป็นผู้ถือใบอนุญาต 81 แห่ง สถานพยาบาลแผนโบราณ 5 แห่ง ร้านผลิตยาแผนโบราณ 9 แห่ง

สถานที่ที่น่าสนใจ

อุบลราชธานีเป็นจังหวัดใหญ่ขยายตนที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นเมืองเก่าที่เจริญมาตั้งร้อยปี เป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลายแห่ง เช่น โบราณสถาน แหล่งอารcheology สถาปัตยกรรมไทย ฯลฯ รวมทั้งธรรมชาติที่สวยงาม เช่น แม่น้ำโขง แม่น้ำ�� ฯลฯ ที่นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางสำรวจได้

หาดคูคือ เป็นหาดทรายริมฝั่งแม่น้ำมูล อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ 12 กิโลเมตร ตามถนนเลี่ยงเมือง (ทางหลวงหมายเลข 24) บริเวณหาดนี้มีแพของชาวบ้านเป็นจำนวนมาก ให้บริการในเรื่องอาหารเครื่องดื่มแก่นักท่องเที่ยวที่นักจะหลบลมร้อนไปสู่ความร่มรื่นของธรรมชาติในฤดูแล้งจะเห็นทรายขาวและอากาศเย็นสบาย

หาดวัดใต้ เป็นเกาะหาดทราย ตั้งอยู่กลางลำแม่น้ำมูล ใกล้กับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จังหวัดอุบลราชธานี ในฤดูแล้งจะมีหาดทรายขาวเนียนน้ำใสสะอาด บนเกาะจะมีต้นไม้เขียวชุ่น ให้ความร่มเย็น นอกจากนี้ยังมีแพไม้ไผ่ให้บริการค้านอาหาร ชาวอุบลราชธานีและนักท่องเที่ยวที่มาเยือนจะนิยมน้ำเต็นน้ำในตอนเย็นจะนองเห็นพระอาทิตย์เคลื่อนลงสู่แม่น้ำดูสวยงามมาก

ศาลาอุดัคเมืองอุบลราชธานี ตั้งอยู่ด้านทิศใต้ของทุ่งศรีเมือง และอยู่ด้านทิศเหนือของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติอุบลราชธานี ถนนศรีมรรค

วัดทุ่งศรีเมือง ตั้งอยู่ด้านหลัง ต้านลินเมือง อุบลราชธานี สร้างขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 มีหอพระพุทธบาทเป็นอุโบสถที่ประดิษฐ์ไว้ทำสังฆกรรม มีลักษณะของศิลปะแบบรัตนโกสินทร์ตอนต้น และศิลปะเวียงจันทน์ผสมอยู่ด้วย ภายในมีจิตกรรมฝาผนังทุกด้านและภายในวัดยังมีหอพระไตรปิฎก เป็นหอที่สร้างด้วยไม้ตั้งอยู่กลางสารภี เป็นที่เก็บรักษาพระไตรปิฎก มีลักษณะเป็นศิลปะผสมระหว่างไทย พม่า และลาว

ทุ่งศรีเมือง เป็นลักษณะคล้ายศาสนามหลวง เป็นสถานที่พักผ่อนและออกกำลังกาย และที่สำคัญมีอนุสาวรีย์พระปรมินทรมหาธรรมราชนครินทร์(ท้าวคำมง)ซึ่งเป็นผู้สร้างเมืองอุบลราชธานี

วัดศรีอุบลรัตนาราม (วัดศรีทอง) ตั้งอยู่ด้านทิศใต้ของศาลาการเฝ้า望 หัววัดอุบลราชธานี ถนนอุปราช สร้างเมื่อปีเตาะ พ.ศ. 2398 สร้างในสมัยพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองคือ “พระแก้วบุษราคัม” เป็นพระพุทธปฏิมากรปางมารวิชัยสมัยเชียงแสนแกะสลักจากแก้วบุษราคัม

วัดหนองบัว ตั้งอยู่ถนนธรวนวิถี อุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ห่างจากศาลาการเฝ้า望ไปทางทิศเหนือประมาณ 3 กิโลเมตร สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2498 ภายในวัดมีสถาปัตยกรรมที่น่าสนใจคือ พระธาตุเจดีย์ศรีมหาโพธิ์ จำลองแบบมาจากเจดีย์ที่พุทธคยา ประเทศไทยเดิม เป็นสถานที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ รององค์พระธาตุเป็นกำแพงแก้ว

วัดแจ้ง ตั้งอยู่บนถนนสระบุรี อุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ภายในวัดมีพระอุโบสถมีรูปทรงสวยงาม และมีงานจิปาถะไม้ที่มีฝีมือแบบพื้นบ้านโดยแท้ อุโบสถวัดแจ้งเป็นโบราณสถานที่มีคุณค่าแห่งหนึ่งของจังหวัดอุบลราชธานี โดยได้รับเกียรติบัตรในงาน “สถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 30” จากกรมศิลปากร

วัดมหาวนาราม ตั้งอยู่บนถนนสระบุรี อุบลราชธานี หรือที่ชาวบ้านที่นำไปเรียกว่า “วัดป่าไทร” เป็นวัดเก่าแก่และถือว่าเป็นวัดคู่บ้านคู่เมืองของจังหวัดอุบลราชธานี ปูชนียวัตถุที่สำคัญของวัดนี้ คือ พระเจ้าไหയู่อินทร์แปลง เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย

วัดสูญภัยรามราษฎร์ ตั้งอยู่ที่ถนนสมเด็จ อุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี เป็นวัดธรรมยุตินิกาย วัดแรกของจังหวัดอุบลราชธานี สร้างในสมัยรัชกาลที่ 4

วัดบ้านนาเมือง ตั้งอยู่ที่บ้านนาเมือง อุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งมีพระอุโบสถสร้างเป็นรูปเรือสุพรรณหงส์และใช้เชรานมิกในการตกแต่งอุโบสถ

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติอุบลราชธานี ตั้งอยู่ที่ถนนเขื่อนชานีตั้งกับถนนอุปราช อุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งแต่เดิมใช้เป็นศาลาการเฝ้า望 จังหวัดชั่งมับ ได้รับการตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์ที่สนับสนุนโดยรัฐบาล เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2550 เวลา 09.00-16.00 น.

พิพิธภัณฑ์เปิดบ้านก้านเหลือง ตั้งอยู่ในบริเวณวัดบ้านก้านเหลือง ตำบลบ้านใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี จากตัวจังหวัดไปทางทิศเหนือประมาณ 5 กิโลเมตร แหล่งโบราณคดีแห่งนี้บุคคลเมื่อปี 2535 โดยหน่วยศิลปากรที่ 6 อําเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา และตัดให้เป็นพิพิธภัณฑ์เปิด เพื่อให้ผู้ที่สนใจเข้าเยี่ยมชมศึกษาความรู้

วัดหนองป่าพง ตั้งอยู่ ตำบลโนนโนน อําเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ห่างจากตัวจังหวัดไปทาง อําเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ตามทางหลวง หมายเลข 2178 ประมาณ 8 กิโลเมตร ในอดีตนี้เคยเป็นวัดร้างและเป็นป่าช้ามาก่อน จนปี พ.ศ. 2497 หลวงปู่ชา (พระโพธิญาณแทระ) ได้นูกบิกปรับปรุงให้เป็นที่ปฏิบัติธรรม และได้จัดตั้งขึ้นเป็นสำนักสงฆ์ และเป็นวัดในเวลาต่อมา ภายในวัด เสียง รั่นรื้น สวยงาม เห็นจะแก่การนั่งปฏิบัติปัտ桑ากันมั่ญฐาน และบำเพ็ญศรัทธา

แก่งสะพือ เป็นแก่งที่อยู่ในแม่น้ำนูล . ในเขตอําเภอพิบูลมังสาหาร ห่างจากตัวเมืองอุบลราชธานี 45 กิโลเมตร เป็นแก่งที่สวยงามที่สุดแห่งหนึ่งในจังหวัดอุบลราชธานี จะมีหินน้อยใหญ่ ผลบดซับซ้อน เมื่อกระแสน้ำไหลผ่านกระทบทิน แล้วเกิดเป็นฟองขาว มีเสียงดังตลอดเวลา ช่วงเดือนกรกฎาคม-พฤษภาคมจะมีผู้นักท่องเที่ยวจำนวนมาก เพราะน้ำจะลดเหลือแค่หินแก่งหินซัดเจน สวยงาม ในช่วงสองครึ่งเดือนต่อมา น้ำจะลดลงและมีน้ำตกตกลงมา สวยงามมาก

วัดภูเขาแก้ว ตั้งอยู่อําเภอพิบูลมังสาหาร ห่างจากตัวจังหวัดอุบลราชธานี 44 กิโลเมตร ก่อนถึงอําเภอพิบูลมังสาหารประมาณ 1 กิโลเมตร วัดภูเขาแก้วสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2480 สำหรับให้พระสงฆ์ปฏิบัติภัณฑ์มั่ญฐาน พระอุโบสถประดับด้วยกระเบื้อง

เขื่อนสิรินธร เป็นเขื่อนอเนกประสงค์อีกแห่งหนึ่งของภาคอีสาน เขื่อนนี้จะกันลำด้วย ชาวบ้านที่ไว้ปั้นก็เรียกว่า “ลำด้วยน้อบ” ตั้งอยู่ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 74 กิโลเมตร สร้างเสร็จในปี พ.ศ. 2514 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามว่า “เขื่อนสิรินธร” อ่านวะประไชยน์ค้านชลประทาน การประปา การคมนาคมทางน้ำ และการผลิตกระแสไฟฟ้า แล้วขึ้นเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของจังหวัด ภายในบริเวณเขื่อนได้มีการจัดสวนที่มีพันธุ์ดอกไม้นานาชนิด สำหรับให้เที่ยวชมเพื่อเป็นการพักผ่อนหย่อนใจ

ช่องเม็ก เป็นชุมชนแห่นแคนไทย - ลาว ในเขตอําเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นชุมชนแห่นแคนชุมเดิบในภาคอีสาน ที่สามารถเดินทางไปประเทศไทยได้โดยสะดวกชิบได้โดยประชาชนลาว โดยทางพื้นดินจะเป็นดินดัดน้ำดื่มน้ำได้ ช่องเม็กห่างจากจังหวัดอุบลราชธานี ประมาณ 90 กิโลเมตร

น้ำตกตากโคน อยู่ในท้องที่ด่านลคำเขื่อนแก้ว อ่ามกอสิรินทร์ เป็นน้ำตกขนาดเล็กเกิดจากลำห้วยหนองชาด ซึ่งเป็นธารน้ำสาขาลำไผ่น้อย อยู่ห่างจากถนนใหญ่ในเส้นทางสิรินทร์- โขงเจียม เพียง 500 เมตร เป็นน้ำตกที่สวยงามสามารถเดินเข้าไปได้ บริเวณโคลบอรอนเป็นป่าไม้ ถูกทิ้งไว้แล้ว มีน้ำตกตากโคนและถ้ำหนองชาด

พาเดินตั้งอยู่บริเวณอุทยานแห่งชาติพาเด็น อ่ามกอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 95 กิโลเมตร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเทือกเขาภูพาน นับว่าเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ มีลักษณะเด่นที่ก้าพเจียนสี ภูมิประเทศโคลบอรอนสวยงาม ด้านตรงข้ามเป็นสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยเฉพาะอย่างขึ้นจะมองเห็นดวงอาทิตย์ขึ้นก่อนที่แห่งใดในประเทศไทยในบริเวณดังกล่าวด้วย

แม่น้ำสองสี ที่อ่ามกอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี เป็นบริเวณที่แม่น้ำมูลไหลมาบรรจบกันแม่น้ำโขง ทำให้เกิดสีแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเจน คือแม่น้ำโขงมีสีน้ำตาลอ่อน (สีขาว) ส่วนแม่น้ำมูลมีสีชาแกรนิติกะนิยมพุดดิคปากว่า “โขงสีปูนมูลสีคราม” ถูกที่สามารถมองเห็นแม่น้ำสองสีได้อย่างชัดเจน คือ บริเวณลាថารິນดลิ่ง แม่น้ำมูล แม่น้ำโขงหน้าวัดโขงเจียม และบริเวณบางส่วนของหมู่บ้านหัวหมาก ในเดือนเมษายน จะเป็นเดือนที่เห็นความแตกต่างของสีน้ำได้ชัดเจนที่สุด และบริเวณใกล้เคียงยังมีบริการเรือพานล่องชมทัศนียภาพสองฝั่งแม่น้ำ หรือซื้อของที่ระลึกที่ตลาดหมู่บ้านในฝั่งประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาวอีกด้วย

เขื่อนปากมูล ตั้งอยู่บริเวณบ้านหัวเหว อ่ามกอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี ห่างจากตัวเมืองอุบลราชธานีประมาณ 70 กิโลเมตร เป็นเขื่อนที่มีลักษณะคล้ายฝาขันน้ำล้น ซึ่งสามารถใช้ประโยชน์ในการผลิตกระแสไฟฟ้า และใช้ประโยชน์ในด้านชลประทาน สันเขื่อนยังเป็นเส้นทางลัดจากอ่ามกอโขงเจียม ไปอ่ามกอสิรินทร์ได้โดยไม่ต้องขึ้นไปอ่ามกอพิบูลมังสาหาร

อุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ อยู่ในท้องที่ อ่ามกอโขงเจียม และอ่ามกอคำเขื่อนแก้ว อ่ามกอสิรินทร์ จังหวัดอุบลราชธานี เดิมชื่อว่าอุทยานแห่งชาติพินกอง ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติเมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2524 มีเนื้อที่ประมาณ 50,000 ไร่ แก่งตะนะจะมีสายน้ำเรื่งและลึก ทั้งชั้นมีถ้ำหลายแห่ง จึงทำให้ปลาริเวณแก่งตะนะชุกชุม

งานประเพณีและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

การกินดอง หมายถึง งานพิธีกรรมคลุมรวม มีความแตกต่างกันที่อื่นอยู่บ้างในส่วนปลีกย่อย โคลนนักจะเรียกพิธีการแต่งงานว่า “การกินดอง” ซึ่งหมายความในลักษณะผูกพันเกี่ยวกับฝ่ายหญิงฝ่ายชายจะเป็นกองซึ่งกันและกันเรียกว่า “พ่อคองแม่คอง”

การทำบุญบังไฟ ประเพณีทำบุญบังไฟ คือบุญเดือนหก ทำบ้านบูชาอารักษ์ เมศก็ต หลักเมือง ถือเป็นประเพณีของทำมาตั้งแต่บรรพกาล คำว่าบังไฟ หมายถึงกระบวนการไนไฟที่นำบ้านบรรจุ ดินประสีวะผสมกับถ่านไฟนัดให้ละอองด้วยอัคคลกระบอกไนไฟ 3 ขนาด คือบังไฟน้อย บังไฟกลาง บังไฟใหญ่ บังไฟและน การแห่บังไฟ มักจะจัดเป็นขบวนฟ้อนรำ หรือเชิ้ง ซึ่งมีลิลาทำทางที่คงงามอ่อนช้อยตามประเพณีของหมู่บ้านนั้นๆ

การทำบุญบังไฟประดับดิน การทำบุญบังไฟประดับดินนิยมทำกันในวันแรง 13-14 ค่ำ เดือนเก้า โดยการทำอาหาร หรือของขบเคี้ยวเป็นห่อไปด้วยหานบัง นำไปห้อยตามต้นไม้มงา ด้วย ก้าวหนี จึงเรียก การทำบุญบังไฟประดับดิน

การทำบุญบังไฟ นิยมทำกันในวันขึ้นสิบค่ำเดือนสิบ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า งานบุญ เดือนสิบ ข้าวสารกันน้ำจากคำว่า สาร กะ เวลา บางเวลาจะประสรงไม่เจาะจะว่ารูปไป จึงจัดทำเป็น สารซึ่งเจ้าภาพจับได้ของไกรก็นำไปด้วยความนั้น

การทำบุญออกพรรษา ชาวพุทธนิยมทำอันดับแรกคือ การถวายปราสาทผึ้ง โดยใช้ไม้ไผ่จัดตกดอกเป็นปราสาท ล้อมและมนุษย์กานกล้วง เอาผึ้งไปต้มให้เปื่อยแล้วจุ่มเป็นดอกแล้วนำไปเสียบประดับหลังคากาปราสาท ข้างในมี บน นมเนย ข้าวต้ม กล้วง อ้อย เสือ หมอน ผ้าย และอื่นๆ เวลา ประมาณหุ่นเศษๆ จะแห้งไปกอดเพื่อถวายพระ

ไหลเรือไฟ เป็นประเพณีที่นิยมทำกันในวันออกพรรษา คือการปล่อยเรือไฟ ชาว บุนราษฎรนิริยกว่า "ไหลเรือไฟ" คือการนำเอาห่อนกกล้วง หรือห่อนไม้มาทำเป็นรูปเรือ เวลาประมาณ หุ่นเศษก็นามาจุดไฟ โดยใช้ไข่ไก่หรือน้ำมันบางแล้วปั่นอยู่ให้เรือไหลไปตามน้ำ จะมีการตีฆ้องติกลอง ความวัดต่างๆ ประสรงจะจัดทำเรือไฟขึ้นในวัดตรงหน้าโบสถ์ ตอนกลางคืนจะนำดอกไม้รูปเทียนมาจุด บูชาเป็นพุทธบูชา

ประเพณีแห่เทียนพรรษา เป็นประเพณีพระพุทธศาสนา ของชาวจังหวัดอุบลราชธานี โดยกำหนดจัดขึ้นในวัน วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8 ของทุกปี มีการประมวลด้านเทียนสำหรับด้านเทียนที่นำมา ประมวลมี 2 ประเภท คือ แบบติดพิมพ์ และแบบแกะสลักและจะมีขบวนแห่หันวิจิตรกระการตามแล้วขังมี นางฟ้าประจำกุ้นวัดต่างๆ อีกด้วย การจัดงานประเพณีแห่เทียนพรรษาได้รับการสนับสนุนและส่งเสริม จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ให้เป็นงานระดับชาติ ซึ่งก็ได้รับความนิยมจากทั่วชาวไทยและชาว ต่างประเทศที่บวบานกันเป็นจำนวนมากทุกปี

๗
G
15. A1
ป ๔๙๖
น.๒

๑๔ ๔๖๙๐๘

คำวัญประจำจังหวัดอุบลราชธานี

เมืองดอกบัวงาม	แม่น้ำสองสี
นิ่มปลาแซนหาด	หาดทรายแก่งหิน
ถินไหชนกประชัญ	ทวารามฎร์ไฝธรรม
งานล้าทีบันพรวยา	ผาแต้มก่อนประวัติศาสตร์

สถานการณ์และสถิติการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี ปี 2547

สถานการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี ปี 2547 เมื่อเทียบกับปี 2546 โดยภาพรวมดีขึ้น มีผู้เข้มเยือน เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.65 จำนวนแรกเป็น นักท่องเที่ยว และนักท่องทางการ เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.91 และ 8.99 ตามลำดับ จำนวนผู้เข้มเยือนชาวไทย เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.98 เมื่อจากการจัดการประชุม / สัมมนาใน โรงแรมของหน่วยงานต่าง ๆ มากขึ้น และชาวต่างประเทศ ลดลงร้อยละ 1.94 เมื่อจากเกิดเหตุการณ์การ แพร่ระบาดของเชื้อไข้หวัดใหญ่ในปลายเดือนกุมภาพันธ์ 2547 และการก่อความไม่สงบและการบุกรุก ระเบิดของลัทธิการร้ายในภูมิภาคเอเชีย

สถิติการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี ปี 2547 มีผู้เข้มเยือนรวมทั้งสิ้น 1,166,203 คน จำนวน เป็น นักท่องเที่ยว 949,140 คน ร้อยละ 81.39 และนักท่องทางการ 217,063 คน ร้อยละ 18.61 ในจำนวนผู้เข้มเยือนทั้งหมดนี้ จำนวนแรกเป็น ชาวไทย 1,120,722 คน ร้อยละ 96.10 และชาวต่างประเทศ 45,481 คน ร้อยละ 3.90

สัดส่วนการเดินทางของผู้เข้มเยือนที่เดินทางมาเยือนจังหวัดอุบลราชธานี โดยจำนวนเป็น เดินทางมาเอง 1,155,407 คน ร้อยละ 99.07 และเดินทางมาด้วยรถบัส 10,796 คน ร้อยละ 0.93

ประเภทพาหนะที่ผู้เข้มเยือนใช้เดินทางมาเยือนจังหวัดอุบลราชธานี โดยเรียงตามลำดับร้อยละ มากไปหน้าอย ดังนี้ รถส่วนตัว รถโดยสารประจำทาง (ทั้งรถธรรมชาติและรถปรับอากาศ) รถไฟฟ้าและเครื่องบิน ร้อยละ 54.31, 54.31, 20.36, 18.03 และ 7.30 ตามลำดับ

สำหรับประเภทสถานที่ท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวเข้าพักแรมในจังหวัดอุบลราชธานี โดยเรียงตามลำดับ ร้อยละจากมากไปหน้าอย ดังนี้ บ้านญาติ / บ้านเพื่อน โรงแรม / รีสอร์ท / เกสท์เฮาส์ / บังกะโล อื่น ๆ (เช่น หอพัก วัด และที่พักบริเวณแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น) และบ้านพักรับรองของทางราชการหรือเอกชน ร้อยละ 54.32, 40.09, 3.55 และ 2.04 ตามลำดับ

ระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวที่พักในจังหวัดอุบลราชธานี เท่ากับ 3.26 วันต่อคน จำนวนเป็น ระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทย 3.25 วันต่อคน และระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 3.52 วันต่อคน

ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนที่นิ่งนาใช้จ่ายเมื่อรวมทุกหมวดค่าใช้จ่าย ได้แก่ ค่าที่พัก ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าบริการเดินทางท่องเที่ยวภายในจังหวัด ค่าเชื้อสินค้าและของที่ระลึก ค่าใช้จ่ายบันเทิง และอื่นๆ มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวัน 762.29 บาท จำนวนเป็น ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย 744.72 บาท และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างประเทศ 1,195.41 บาท เมื่อพิจารณาในภาพรวมในปี 2547 จังหวัดอุบลราชธานี มีรายได้จากการท่องเที่ยวรวมเป็นเงินทั้งสิ้น 2,467.04 ล้านบาท จำนวนเป็นรายได้จากการท่องเที่ยวชาวไทย 2,341.94 ล้านบาท ร้อยละ 94.93 และรายได้จากการท่องเที่ยวของชาวต่างประเทศ 125.10 ล้านบาท ร้อยละ 5.07

จำนวนครั้งที่ผู้เยี่ยมเยือนเดินทางมาเยือนจังหวัดอุบลราชธานีในรอบปี โดยเฉลี่ย 5.16 ครั้งต่อคน จำนวนเป็น จำนวนครั้งเฉลี่ยของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย 5.28 ครั้งต่อคน และจำนวนครั้งเฉลี่ยของผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างประเทศ 2.21 ครั้งต่อคน

สถานการณ์และสถิติการทักแรมจังหวัดอุบลราชธานีปี 2547

สถานการณ์การพักแรมจังหวัดอุบลราชธานี ปี 2547 เมื่อเทียบกับปี 2546 โดยภาพรวมดังนี้ นักท่องเที่ยวเข้าพักโรงแรม / รีสอร์ท / เกสท์เฮาส์ / บังกะโล เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.14 นักท่องเที่ยวพักโรงแรมชาวไทย และชาวต่างประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.77 และ 0.73 ตามลำดับ

สถิติการพักแรมจังหวัดอุบลราชธานี ปี 2547 มีโรงแรม / รีสอร์ท / เกสท์เฮาส์ / บังกะโล ซึ่งเป็นสถานบริการธุรกิจประเภทที่พักแรม 23 แห่ง ห้องพัก 1,819 ห้อง มีนักท่องเที่ยวเข้าพักในโรงแรม / รีสอร์ท / เกสท์เฮาส์ / บังกะโล รวมทั้งสิ้น 380,468 คน จำนวนเป็น นักท่องเที่ยวชาวไทย 365,377 คน ร้อยละ 95.03 และชาวต่างประเทศ 15,091 คน ร้อยละ 3.97 อัตราการเข้าพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวในโรงแรม / รีสอร์ท / เกสท์เฮาส์ / บังกะโล ร้อยละ 48.90 ระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว 1.59 วันต่อคน และจำนวนคนพักเฉลี่ยต่อห้อง 1.77 คน

2.2 ประเภทนักท่องเที่ยว

บุคลากรและการเข้าพำนัก

ในสมัยกดอนดันพุทธกาล พระพุทธเจ้ายังมิได้มีพุทธบัญญัติให้กิจมุต្ឯเข้าพำนัก กิจมุทั้งหลายจึงเที่ยวสัญจรไปตามท้องทุ่งนาอันเป็นที่เพาะปลูกพืชพันธุ์ธัญญาหารของชาวบ้านและเป็นภาระแก่ญาติโยม ที่จะติดตามอุปถัมภ์ ประกอบกับการเดินทางลำบาก และมีเหตุอื่นซึ่งปรากฏตามคัมภีร์ว่า ชาวบ้านกล่าวคำหนนิติเดินกิจมุสัมภัณ์ว่า "บรรดาพระภิกษุศักดิ์บุตร พากันจาริกไปตามท้องนา เหี้ยบเข้าข้าวกล้า และสำสั่วล้มตายเสียหาย ไม่สมควรแม้แต่สัมผาราหนณ์เหล่าอื่น เมื่อถึงฤดูกิจพากันหยุดจาริก แต่กิจมุ

หากจะบูตรไม่ทุจริจแล้วเท่าไหร่ เมื่อพระพุทธเจ้าได้สัตบัน ถึงค่ำก่อลำวัดเดือนอันนี้ จึงทรงบัญชาให้มีการประชุมสงฆ์แล้วบัญญัติพระวินัย ให้พระสงฆ์อยู่จำพรรษาคลอด 3 เดือน ในถูกฝัน จึงได้เกิดประเพณีเข้าพรรษาขึ้นตั้งแต่บัดนั้นมา

ความมุ่งหมายในการเข้าพรรษา

การเข้าพรรษามีความมุ่งหมายสำคัญดังนี้

- 1) เพื่อให้กิจธุสานแพร่ ให้มีเวลาศึกษาเล่าเรียนและปฏิบัติศาสนกิจได้เต็มที่
- 2) เพื่อเปิดโอกาสให้ทายกथาอิคิ ได้นำเพ็ญกุศลคลอดเวลาเข้าพรรษา
- 3) เพื่อให้กิจธุสังฆ์หุจริจและมีเวลาอั่งเทศนาสอนชาวบ้านและประชาชนทั่วไป
- 4) เพื่อปฏิบัติตามพุทธบัญญัติให้มีการเข้าพรรษา

กำหนดวันเข้าพรรษา

คำว่า “พรรษา” ทั่วๆ ไปแปลว่า ปี หมายถึง ระยะเวลาครบรอบ 12 เดือน หรือระยะเวลาที่โลกเดินรอบดวงอาทิตย์ครั้งหนึ่ง แต่ในที่นี้แปลว่า ถูกฝัน

คำว่า “เข้าพรรษา” ก็คือ เข้าถูกฝัน คือถึงเวลาจะต้องหยุดเดินทางในถูกฝันเพื่อพักอยู่ที่ใดที่หนึ่ง โดยไม่ไปถ้างremainที่อื่น ด้วยเหตุนี้จึงมีอิอกคำเกิดขึ้นอิอกคำหนึ่ง คือคำว่า “จำพรรษา”

คำว่า “จำพรรษา” ก็คืออยู่วัด 3 เดือนในถูกฝัน หมายความว่าพระสงฆ์จะต้องอยู่วัดที่ตนอธิษฐานพรรษาคลอด 3 เดือนในถูกฝัน จะไปถ้างremainที่อื่นไม่ได้ยกเว้นมีเหตุจ้าเป็น

คำว่า “วันเข้าพรรษา” ก็คือวันที่พระสงฆ์ทำพิธีอธิษฐานพรรษา ซึ่งเป็นวันแรกของการจำพรรษา นั่นเอง

กาลเวลาที่นิยมว่าเป็นถูกฝัน มีกำหนด 4 เดือน คือตั้งแต่remain 1 ค่ำ เดือน 8 จนถึงขึ้น 15 ค่ำเดือน 12 แต่การจำพรรษาของพระสงฆ์มีกำหนด 3 เดือน การจำพรรษานี้ 2 ระยะ ระยะแรกเรียกว่า บูรณะ (บุ-ริ-น-มะ-พัน-สา) แปลว่า พรรษาแรกหรือพรรษาด้านเริ่มต้นตั้งแต่remain 1 ค่ำ เดือน 8 จนถึงขึ้น 15 ค่ำเดือน 11 ระยะหลังเรียกว่า ปัจฉินพรรษา (ปัจ-ฉิ-น-มะ-พัน-สา) เริ่มตั้งแต่remain 1 ค่ำ เดือน 9 จนถึงขึ้น 15 ค่ำเดือน 12

วันremain 1 ค่ำ เดือน 8 เป็นวันบูรณะ วันremain 1 ค่ำ เดือน 9 เป็นวันเข้าปัจฉินพรรษา

ถ้าปีใหม่อิอกนาส คือเพิ่มเดือน 8 เข้ามาอิอกเดือนหนึ่ง เป็นแปดสองแปด (แปดสองหน) ในปีนั้น ให้ถือremain 1 ค่ำ เดือน 8 เป็นวันบูรณะ

การที่พระพุทธเจ้าทรงอนุญาตวันเข้าพรรษาได้ 2 วันคือ วันบูรณะและวันเข้าปัจฉินพรรษา ทั้งนี้เพื่อว่าพระสงฆ์จะจำพรรษาในวันบูรณะไม่ทัน ด้วยเหตุจ้าเป็นอย่างใดอย่างหนึ่ง ก็สามารถเดือนไปเข้าในวันเข้าปัจฉินพรรษาได้

กิจกรรมในวันเข้าพรรษา

กิจกรรมในวันเข้าพรรษาแบ่งออกเป็นสองส่วน คือ กิจกรรมของสงฆ์ และกิจกรรมของพุทธศาสนา

กิจกรรมของสงฆ์

ในวันเข้าพรรษา พระสงฆ์สามเณรถือว่าเป็นวันสำคัญวันหนึ่ง เป็นวันเริ่มต้นศึกษาธรรมะวันบุญ อย่างจริงจัง ผู้ที่เป็นพระนวะ (พระบวชใหม่) ที่นิยมนวะ 3 เดือน ก็จะได้ตั้งใจศึกษาธรรมะวันบุญและประพฤติปฏิบูรณ์ต่ออย่างเต็มที่ ในวันนั้นกิจกุญฑ์หมุดในวัด (ยกเว้นสามเณร) จะได้ลงอุโบสถ ประกอบพิธีตั้งมกราคมอธิฐานพรรษา คือการให้คำปฏิญาณต่อกันและกัน ว่าจะอยู่จำพรรษาภายในวัด ไม่ไปค้างคืน ที่ไหนตลอด 3 เดือน เมื่อพ้นกำหนด 3 เดือนแล้วจะไปค้างคืนที่อื่นได้ วันนี้พระสงฆ์ถือว่าเป็นกิจสำคัญที่พระภิกษุสงฆ์ทุกรูปจะขาดเสียไม่ได้ ถ้าหากพระรูปใดไม่อธิฐานพรรษา ก็จะไม่ได้พรรษา ไม่ได้/anisangtaphraya ในมีสิทธิจะนับพรรษาในปีนั้น ในมีสิทธิจะรับกฐินด้วย

อนึ่งพระภิกขุที่อธิฐานพรรษา ไม่ไปธรรมที่อื่นตลอดเวลา 3 เดือนแล้ว ถ้ามีกิจอื่นเป็นพิเศษ ก็อาจไปค้างแรมที่อื่นได้ โดยวิธีขอสัต堪ายะคือการขออนุญาตไปค้างแรมที่อื่นได้ ไม่เกินคราวละ 7 วัน (สัต堪ายะ แปลว่า เจ็ดวัน) ซึ่งมีพุทธบัญญัติกล่าวถึงสาเหตุไปได้ดังนี้ คือ

- 1) กิจนิมิตของทางกathaika
- 2) สาธารณกิจกระแสันຍາກສຶກໄປເພື່ອຮະຈັນເຫດ
- 3) ໄປເພື່ອຄວນຄຸມນວກ່ອສ້າງ
- 4) ນິດານາຄາດີງແກ່ກຣມ

กิจกรรมพุทธศาสนา

กิจกรรมที่เป็นส่วนของพุทธศาสนาโดยทั่วไป ส่วนมากจะคล้ายกันทุกภาค เพราะถือว่าจะได้เป็นโอกาสที่จะทำบุญกุศลเป็นพิเศษเพิ่มเติมจากที่ได้ทำเป็นประจำเรื่องตั้งแต่มีอุคลิจวันเข้าพรรษา ต่างก็ช่วยกันตกแต่งซ่อมแซมเสนาเสนาะ เพื่อให้พระสงฆ์ได้อยู่เป็นสุข อาจนำอุกกาลาณญาติมิตรไปประชุมที่วัดหรือไปทำบุญที่วัด โดยนำผ้าอาบน้ำฝันหรือผ้าจานมาพรรษา ตลอดจนนำเครื่องไทยทานต่างๆ ไปถวายภิกษุสามเณร สิ่งที่นิยมน้ำไปถวายได้แก่ สนับ ยาสีฟัน น้ำตาล น้ำมัน ไนซิคไฟ บุหรี่ หุ่มเทียน และอื่นๆ ตามศรัทธา ในตอนเช้านิยนไปทำบุญตักบาตรที่วัดด้วยช่วงหนึ่งมื้อแรก เช่นที่นิยนไปทำบุญในวันเข้าพรรษา คือ บนมเทียน สำหรับหุ่มเทียนเข้าพรรษานั้น สมัยก่อนคนไทยนิยมทำกันเป็นที่เออกเกริกใหญ่โตกما

นอกจากนี้ พุทธศาสนิกชนบางพวกจะนิยมอธิฐานว่าจะรักษาอุโบสถศีลอด 3 เดือน บางพวกอธิฐานว่า จะฟังเทศน์ทุกวันนี้ให้ขาดตลอด 3 เดือน บางพวกป่าวราตน์ต่อภิกษุสามเณร เทพะบางรูปหรือทั้งวัดว่า จะถวายสิ่งของตลอด 3 เดือน บางพวกอธิฐานว่าจะเว้นสิ่งที่ควรเว้น

ประพฤติสิ่งที่ควรประพฤติ เช่นพวกรักคุณด้วยความรักและน้ำใจ ไม่ใช่แค่การให้ความช่วยเหลือ แต่เป็นการให้ความสำคัญและน่ารัก การกระทำการด้วยความซื่อสัตย์ส诚 การให้คำแนะนำอย่างดี การสนับสนุนในเวลาที่ยากลำบาก การแสดงความห่วงใยในเวลาที่ต้องเดินทางไกล การจัดการเรื่องของอาหารและเครื่องดื่มอย่างดี การใส่ใจในรายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ ที่สำคัญ ไม่ใช่แค่การให้ความช่วยเหลือ แต่เป็นการให้ความสำคัญและน่ารัก การกระทำการด้วยความซื่อสัตย์ส诚 การให้คำแนะนำอย่างดี การสนับสนุนในเวลาที่ยากลำบาก การแสดงความห่วงใยในเวลาที่ต้องเดินทางไกล การจัดการเรื่องของอาหารและเครื่องดื่มอย่างดี การใส่ใจในรายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ ที่สำคัญ

เมื่อพูดถึงความสัมภัยที่สำคัญที่สุด คือ ความต้องการที่จะได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่น ไม่ใช่แค่การให้ความช่วยเหลือ แต่เป็นการให้ความสำคัญและน่ารัก การกระทำการด้วยความซื่อสัตย์ส诚 การให้คำแนะนำอย่างดี การสนับสนุนในเวลาที่ยากลำบาก การแสดงความห่วงใยในเวลาที่ต้องเดินทางไกล การจัดการเรื่องของอาหารและเครื่องดื่มอย่างดี การใส่ใจในรายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ ที่สำคัญ

ประวัติความเป็นมาของงานประเพณีแห่งเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

ความมุ่งหมายสำคัญประการหนึ่งของการเข้าพรรษา คือเพื่อให้กิจกรรมทางศาสนาได้มีเวลาศึกษาเล่าเรียนและปฏิบัติศาสนกิจได้เต็มที่ ในการศึกษาอย่างเต็มที่ จำเป็นต้องศึกษาทั้งกลางวันและกลางคืน การศึกษาภาคกลางวันไม่มีปัญหาในเรื่องแสงสว่างแต่อย่างใดแต่การศึกษาด้านกลางคืนมักมีปัญหาในเรื่องแสงสว่าง ครั้นจะอาศัยแสงสว่างจากกองไฟพระภิกขุสามเณรก็จะมีปัญหาเกี่ยวกับการใส่ฟืนเข้ากองไฟ และบางครั้งกองไฟก็อาจจะรบกวนและทำลายสมารถของผู้ศึกษาเล่าเรียนได้ วิธีหนึ่งที่ผู้ศึกษาเล่าเรียนจะได้รับความสะดวกสบายก็คือ อาศัยแสงไฟจากไฟฟ้า (ภาษาอีสานเรียกว่า กะบอง) แต่ได้หรือกะบองก็มีปัญหาเกี่ยวกับค่าน้ำและกลิ่น ซึ่งทำให้ผู้ศึกษาเล่าเรียนเสียสมาธิได้ออกบ้านน้ำไปรุกใหม่ของได้อาจไม่ดื่มน้ำและนอนไม่หลับ ผู้ที่ใช้ได้จำกัดด้วยเชื้อไฟที่ไม่แล้วออกน้ำบ่อยๆ ซึ่งทำให้ผู้ศึกษาเล่าเรียนหัววักหัววนได้เหมือนกัน ดังนั้นแสงไฟจากกองไฟและไฟฟ้า จึงสู้แสงไฟจากดวงเทียนไม่ได้ เพราะดวงเทียนลูกใหม่ดื่มน้ำและนอนไม่หลับ ทั้งกลิ่นและควันไฟจากไฟฟ้าและไฟฟืน ทำให้ผู้ศึกษาเล่าเรียนจึงนิยมดูเทียนอ่อนเขียนและเรียนหนังสือในเวลากลางคืน

คำว่าเหตุค้างค่าว่า พระพุทธศาสนาจึงนิยมน้ำเทียนไปกลางคืนในเทศบาลเข้าพรรษา เพื่อพระสงฆ์จะได้จุดไฟกิจกรรมส่วนตัวในเวลากลางคืนและจะได้ศึกษาพระธรรมวินัย ย่อหนังสือเจ็ดคำน้ำเพื่อจะนำความรู้มาอบรมสั่งสอนพุทธศาสนา ความนิยมน้ำค้างค่าว่าคงจะมีมาแต่โบราณกาล แต่จะมีมาตั้งแต่เมื่อใด ยังหาหลักฐานชี้ช้าไม่ได้ แต่พอสัมนารู้ว่าตั้งแต่ผู้คนรู้จักน้ำขี้ผึ้งมาผู้คนกับเด่นด้วยเพื่อให้เป็นเด่นเทียน ที่เรียกว่าเทียนขี้ผึ้ง หรือเทียนผึ้ง ส่วนการนำเทียนไปกลางคันน้ำ เป็นความนิยมที่เกิดขึ้นภายหลังเมื่อผู้คนรู้จักวิธีการทำเทียนไฟแล้ว แม้กระนั้นก็ตาม การนำเทียนผึ้งและเทียนไฟไปกลางคันน้ำได้รับความนิยมพอๆ กัน

ความสัมพันธ์ระหว่างขี้ผึ้งกับพุทธศาสนานั้น ผู้มีความสัมพันธ์กับพระพุทธองค์ ตั้งแต่เมื่อครั้งพุทธกาลคั่งมีเรื่องเด่าในหนังสือ "พระรัตนปัทญุราพาแปลภาค 1" ในเรื่องลำดับที่ ๕ คือ เรื่องภิกษุชาມมิจงโภสัมพิ ซึ่งมีความตอนหนึ่ง กล่าวถึงวนรดวยรวมน้ำผึ้ง ความว่า เมื่อช้างปาริเลขยะอุปปัญญา

พระศาสดา มีวานรดูหนึ่งเห็นการกระทำนั้นและคิดอย่างจะทำอะไรด้วยพระศาสดาแต่เจ้าบ้าง วานรดูนั้นจึงเที่ยวไป วันนั้นวานรเห็นรวงผึ้งที่ก่อไว้ แต่หาตัวผึ้งไม่ จึงหักเอากิ่งไม้ที่มีรวงผึ้งนั้น แล้วนำรวงผึ้งที่ก่อไว้ไปสู่ส้านักพระศาสดา

พระศาสดาทรงรับไว้ วานรเฝ้าอุอุญ เพื่อจะได้ทราบว่าพระศาสดาจะบริโภครหรือไม่ พระศาสดาทรงรับไว้แล้วนั่งเฉยอยู่วานรเกิดความสงสัยจึงขับปลายกิ่งไม้พลิกพิจารณาดู เห็นดูอ่อนของผึ้ง จึงค่อยๆ นำตัวอ่อนนั้นออกเสีย แล้วดูว่ายังไง พะรสาษาทรงบริโภค วานรนั้นมีใจขินดีกระโอดโคลดเด่นไปตามประสา ไปตามกิ่งไม้ จนพลัดตกลงมาที่ปลายยอดไม้อันหนึ่ง ทำให้วานรดูนั้นถึงแก่ความตาย แต่アニสงส์ที่ได้ทำไว้ คือเป็นผู้หารวงผึ้งมาให้พระพุทธเจ้าผู้ทรงศิลป์ จึงได้ไปเกิดในวิมานทองสูง 30 โขชน์ ในสวรรค์ชั้นดาวน์ดึงส์ มีนางอัปสรพันหนึ่งเป็นบริวาร

จากเรื่องที่ปรากฏในสมัยพุทธกาลที่กล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าในสมัยพระพุทธองค์ยังทรงพระชนม์อยู่นั้น มนุษย์เพียงแต่รู้จักบริโภคน้ำผึ้งแต่ยังคงไม่รู้จักนำเข้าใช้ให้เป็นประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนำมาราบเป็นเทียนน้ำผึ้ง

แต่ย่างไรก็ตามการให้แสงสว่างเป็นงานนั้นว่าเป็นกระโขชน์ ทั้งการให้แสงสว่างที่เป็นการให้แสงสว่างจริงๆ และการให้แสงสว่างทางด้านปัญญา ผู้เขียนเชื่อเช่นนี้ เนื่องจากได้รับคำสอนเล่า จากนิคานิคิ ศินเอกสาร ก้อนแก้ว ซึ่งเป็นผู้ได้รับการสอนเด็กจากผู้เฒ่าผู้แก่อีกด้วยที่หันหนึ่งเป็นเรื่องที่เล่าไว้ พระอนุรุทธะ เป็นสาวกของพระพุทธเจ้า เป็นผู้นี้ปัญญาเฉลียวแหลม เฉลียวฉลาดรู้อรรถ รู้พระธรรมวินัยแตกฉาน จนเป็นที่เลื่องลือ เกี่ยวกับเรื่องนี้ พระพุทธเจ้าตรัสว่า ในชาติปางก่อน พระอนุรุทธะเคยได้ให้แสงสว่างเป็นงานนั้นปัญญาเฉลียวฉลาด

ด้วยความเชื่อเกี่ยวกับการให้แสงสว่างเป็นงาน ทั้งการให้แสงสว่างจริงๆ และการให้แสงสว่างทางด้านปัญญา เป็นมูลเหตุอันหนึ่งที่ทำให้ผู้เขียนให้ไว้คึกขานหาความรู้เกี่ยวกับการทำเทียนพธรรมชาติ และด้วยความเชื่อมั่นดังกล่าว ผู้เขียนได้แต่งโคลงสี่สุภาพไว้ดังต่อไปนี้

แสงได้แสงอื่นเม้ม	ฉายแสง แรงเบย
ย้อมส่องเพียงชั่วแสง	ส่องได้
แต่ปัญญาอาจสำแดง	ได้ทั่ว
ในนอกแม่ไกลไกด	ส่องรู้ทุกประการ

ในตอนต้นนี้ผู้เข้าใจถึงการให้แสงสว่างเป็นงาน โดยเริ่มแรกรู้จักการทำเทียนผึ้งไปด้วยวัสดุตัวต่อมานำการดัดทำเทียนไว้ได้ แต่ก็คงไม่พอใจที่ได้แสดงศรัทธาเพียงเท่านั้น จึงคิดทำเทียนให้ญี่ปุ่นในลักษณะที่มีเทียน ซึ่งก็ยังไม่เป็นที่พอใจ จึงได้คิดทำด้านเทียนขนาดใหญ่ล้วนๆ ไปด้วยวัสดุในเทศกาล เกี้ยวพรมยาและการนำไปด้วยวัสดุนี้การแห่เป็นขบวนเรียกว่า การแห่เทียนพธรรมชาติ

การทำเทียนพธรรมชาติ และการแห่เทียนพธรรมานิยมทำกันในหลายจังหวัด ที่ทำกันเป็นงานใหญ่โต มีเพียงบางจังหวัดเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จังหวัดอุบลราชธานี เป็นจังหวัดหนึ่งที่นิยมจัดงานประเพณีแห่งเทียนพรรษา ให้เป็นงานเอกิ格ริก ใหญ่โต ทั้งนี้เนื่องจากเป็นความนิยมของประชาชนในจังหวัดประกอบกับการส่งเสริมของทางราชการ ที่จะพื้นฟูและรักษาไว้ซึ่งประเพณี ให้เป็นที่เชิดหน้าชูตาของชาวอุบลราชธานีและประจักษ์ต่อสายตา ชาวโลก ดังนั้นทุกๆปีจะเห็นได้มีเมืองเทศบาลเข้าพรรษาจะมีการประกอบพิธีแห่งเทียนพรรษากันอย่างเอ่า จริงเอ้าง วัดต่างๆในเขตอำเภอเมือง อําเภอวารินชำราบ และอำเภอไก่เดือย เช่น อําเภอพิมูลนังสาหาร อําเภอเขื่องใน อําเภอตระการพิชพลด หรือแม้แต่อําเภอศรีเมือง ใหม่ที่อยู่ห่างไกล ต่างหาก กัน ประดิษฐ์ประดอย ตกแต่งด้านเทียนส่งเข้าประมวลอย่างพร้อมเพรียงเป็นที่น่าขินดี

ชาวอุบลราชธานีทั้งฝ่ายวัดและฝ่ายบ้านเมือง ถือว่าการแห่งเทียนพรรษาเป็นประเพณีสำคัญเป็น พิเศษ ถือเป็นโอกาสหนึ่งที่จะได้สร้างกุศลผลบุญ ทั้งถือเป็นการพื้นฟู และสืบต่อวัฒนธรรมอันดีงาม ต่อไป อีกทั้งถือว่า เป็นสิ่งส่งเสริม และปลูกฝังความกลมเกลียว Kirkawhan ของบ้านเมืองอีกด้วย

การทำด้านเทียน การจัดขบวนแห่งเทียนของจังหวัดอุบลราชธานีได้วัฒนาการมาเป็นลำดับ ความ วิจิตร พิสูจน์ตระการตา และความมหัศจรรย์ ให้มีเพิ่มขึ้นทุกปี โดยเฉพาะในปีหลังๆนี้ การท่องเที่ยวแห่ง ประเทศไทย ได้มองเห็นความสำคัญและสนับสนุน ให้ทุนและรางวัล โดยจัดให้ทุกๆปี งานประเพณีแห่ง เทียนพรรษาซึ่งแต่เดิมเป็นเพียงงานประจำของจังหวัดอุบลราชธานี จึงกลายเป็นงานระดับประเทศ

ความมุ่งหมายการจัดทำเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

มีความเชื่อประการหนึ่ง ที่สืบเนื่องกันมาแต่โบราณว่าหากมีไกรนำเทียนไปด้วยวัด เมื่อเกิดชาติ ใหม่ ผู้นั้นจะได้เสวยสุขในสวรรค์ คนในราษฎรโดยเฉพาะคนภาคอีสาน เชื่อในคำสอนเด่าที่มีต่อภัยมาว่า อนิสัยส่วนของการถวายเทียนนั้น หากมีได้ไปเกิดในสวรรค์ แต่เกิดในมนุษย์โลก ผู้นั้นจะมีความ เนิร์ยหาดสุข มีสติปัญญา ให้พริบเลือดิค ประดุจแสงเทียนอันสว่างไสว เอกเช่นพระอนุรุทธะ ในสมัย พุทธกาล

ความมุ่งหมายที่สำคัญในการจัดทำเทียนพรรษา โดยเฉพาะในสมัยก่อน มีดังที่กล่าวแล้วข้างต้น แต่ความมุ่งหมายในการทำเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ได้ขยายขอบเขตมากขึ้นซึ่งพ่อจะประนวลด้วย ดังดังนี้

- 1) เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา ธรรมบูชา และสังฆบูชา
- 2) เพื่อแสดงถึงออกฤทธิ์ของจังหวัดอุบลราชธานี
- 3) เพื่อเป็นการรักษาขนธรรมเนียมประเพณี และเป็นการสนับสนุนเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมอันดี งามนี้ไว้
- 4) เพื่อเป็นศูนย์รวมพลังในด้านจิตใจ ในการแสดงออกถึงความพร้อมเพรียง ความสามัคคี ความ ปรัชญา ตลอดจนการเสียสละ

- 5) เพื่อจัดให้เป็นสิ่งคึคุนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ให้นำชุมชนท่องเที่ยวน้ำตกเป็นการนำรายได้มาสู่จังหวัดอีกด้วย

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชาญจิต ลันตะพันธุ์ (2546) ทำการวิจัยเรื่องกระบวนการนำใบนาขการห้องเที่ยวของรัฐในการส่งเสริมและพัฒนาประเพณีห้องถินไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาประเพณีแห่งท่องเที่ยวน้ำตกอุบลราชธานี ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จำนวน 16 ท่าน 17 หน่วยงาน ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำใบนาขไปปฏิบัติ เข้าใจในวัตถุประสงค์และนโยบายของรัฐโดยรวมร้อยละ 76.47 สมรรถนะของหน่วยงานที่มีบุคลากรเพียงพอต่อการปฏิบัติงานร้อยละ 88.23 และมีการประสานงานระหว่างหน่วยที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานร่วมกันมากถึงร้อยละ 100

2. หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำใบนาขไปปฏิบัติ ร้อยละ 47.05 เห็นว่างบประมาณในการจัดอบรมแห่งท่องเที่ยวน้ำตกเพียงพอและร้อยละ 64.70 เห็นว่าสุดยอดปรารถนาที่ใช้งานกิจกรรมไม่เพียงพอ ด้านอุปกรณ์อื่นๆ เช่น กரะโน้ตมีส่วนรวมของประชาชน บุคลากรของหน่วยงานไม่เพียงพอและการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็เป็นอยู่ส porrak ที่สำคัญ ตามลำดับ

ธิควรัตน์ ดวงสินธุ์ (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวคิดเชิงปรัชญาที่ปรากฏในประเพณีแห่งท่องเที่ยวน้ำตกอุบลราชธานี โดยใช้วิธีการวิจัยจากเอกสารและการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม จากการศึกษา พนแนวคิดเชิงปรัชญา 3 ด้านที่ปรากฏ คือ

1. แนวคิดทางอภิปรัชญา คือ ธรรมชาติของมนุษย์และเจตจานงเสรี กล่าวคือ โดยธรรมชาติมนุษย์มีเจตจานงเสรี มีเสรีภาพในการกระทำ ไม่มีใครบังคับ เพราะเป็นเรื่องของครรภชาหรือความเชื่อทางพระพุทธศาสนา เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากจิตใจ อันเป็นธรรมชาติที่แท้ของมนุษย์

2. แนวคิดทางทางจริยธรรม คือ การมีชีวิตที่เป็นสุขด้วยการสร้างบุญ และ การมีชีวิตที่ประกอบด้วยปัญญา เพื่อบรรลุสุคติของชีวิตซึ่งมีกรอบทางจริยศาสตร์ให้ปฏิบัติตามมาตรฐานที่เรียกว่า “ศีลสิบสอง”

3. แนวคิดทางสุนทรียศาสตร์ คือ ความงามขึ้นอยู่กับครรภชาเป็นหลัก และเกณฑ์การตัดสินคุณค่าทางความงามในทางสุนทรียศาสตร์ ขึ้นอยู่กับความรู้สึกและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล อาจมีการผันแปรตามสภาพแวดล้อมและกาลเวลาที่เปลี่ยนไป จึงเป็นแบบอุดนัขนิยม

นัยนา แก่นกุล (2546) ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการของผู้เข้าพักโรงแรม ในเขตอําเภอมีอง จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เข้าพักคนไทย จากโรงแรม 9 แห่ง จำนวน 400 คน ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ผู้เข้าพัสดุในโรงเรนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 36-45 ปี การศึกษาปริญญาตรี มีอาชีพรับจ้าง-พนักงานเอกชน มีรายได้ระหว่าง 5,001-10,000 บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่เคยเดินทางมา จังหวัดอุบลราชธานีมากกว่าสามครั้งขึ้นไป และวัดถูประสงค์ในการเดินทางส่วนใหญ่เพื่อการท่องเที่ยว

2. ผู้เข้าพัสดุในโรงเรน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานีโดยรวมให้ความสำคัญต่อ ปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการโรงเรน ด้านสถานที่มากที่สุด รองลงมาด้าน พนักงานที่ให้บริการ ด้านกระบวนการจัดการ ด้านภาษา ด้านราคา ด้านสินค้าและบริการ และด้าน สำหรับการตลาด ตามลำดับ

3. ผู้เข้าพัสดุในโรงเรน ได้รับคำแนะนำในการใช้บริการโรงเรนคือจากเพื่อน-ญาติ-คน รู้จัก ส่วนใหญ่เดินทางมากับเพื่อนร่วมงาน วัดถูประสงค์ในการเข้าพัสดุโรงเรนเพื่อร่วมประชุม-อบรม- สัมมนา และการท่องเที่ยว พาหนะที่ใช้ในการเดินทางคือ รถยนต์ส่วนตัวในการเดินทางนี้ความจำ เป็นมากที่สุดในการเข้าพัสดุโรงเรน มีการตัดสินใจเข้าพัสดุโรงเรนด้วยตัวเองประเภทของห้องพักที่เลือกคือ ห้องพักประเภทห้องมาตรฐาน บริการที่เลือกใช้ภายในโรงเรนมากที่สุดคือ โทรทัศน์ และห้องอาหาร ความดีในการเดินทางมาพักประมาณ 1-2 ครั้ง/เดือน ระยะเวลาในการเข้าพัสดุโรงเรน 1-2 วัน/ครั้ง อัตรา ค่าห้องพัก 501-1,000 บาท/วัน เลือกวิธีการชำระเงินด้วยเงินสด กิจกรรมเวลาว่างภายในโรงเรน คือ การ นอนพักผ่อน และอาหารที่นิยมรับประทาน คือ อาหารไทย

4. ผู้เข้าพัสดุในโรงเรนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโท เห็นว่า ปัจจัย ทางการตลาดโดยรวม มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการมากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาต่ำกว่า ระดับปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และผู้เข้าพัสดุที่มีอาชีพเป็นข้าราชการ-รัฐวิสาหกิจ อาชีพค้าขาย-ธุรกิจส่วนตัว และเป็นนักศึกษา เห็นว่าปัจจัยทางการตลาดโดยรวม มีความสำคัญต่อการ ตัดสินใจเลือกใช้บริการมากกว่ากลุ่มอาชีพเป็นลูกจ้าง-พนักงานเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

มนูญ บุญสุภาพ (2545) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการตลาดสินค้าที่ระดีกที่ผลิตจากผ้าพื้นเมือง ในอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ทำการสุ่มตัวอย่างแบบนั่งอิฐ จำนวน 230 ตัวอย่าง ปรากฏผล การศึกษา ดังนี้

1. นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ ระหว่าง 25-34 ปี สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ประกอบอาชีพพนักงาน เอกชน ระดับรายได้ 6,000-12,000 บาท สนใจสินค้าที่ระดีกที่ทำจากผ้าไหม และมีวัดถูประสงค์เพื่อซื้อ เป็นของฝาก

2. ระดับความพึงพอใจพบว่า นักท่องเที่ยวพึงพอใจด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านการจัดจ้าหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาดในระดับมาก

ประภัสสร ผ่าพงศ์ช่วง (2546) ศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวจังหวัด

วิจิตรฯ ตั้งค่าโภbus (2546) หักภาษีปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเลือกซื้อผ้ากานบัวของข้าราชการ กรุในเขตข้อเกณฑ์เมืองจังหวัดอุบลราชธานี จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นข้าราชการครูและผู้บริโภคจำนวน 300 คน ผลปรากฏว่า

1. ข้าราชการครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป จบปริญญาตรี รายได้ 10,000-19,999 บาทต่อเดือน โรงเรียนสังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด

2. เหตุผลในการเลือกซื้อผ้ากานบัวเพาะค่านิยมของสังคมและชื่อไว้ใช้เอง ทำการคัดสินใจซื้อตัวของ เพื่อตัดเครื่องแบบในหน่วยงาน และเลือกซื้อจากร้านขายผลิตภัณฑ์พื้นเมือง ซึ่งส่วนใหญ่จะซื้อในลักษณะผ้าชนิด บุลค่าที่ซื้อครั้งไม่เกิน 1,000 บาทและรู้จักผ้ากานบัวจากการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของจังหวัด

3. ปัจจัยโดยรวมค้านผลิตภัณฑ์ ค้านราค่า ค้านช่องทางจัดจำหน่ายและค้านอื่นๆ เช่น เศรษฐกิจ เทคโนโลยี วัฒนธรรมและสังคม มีความสำคัญต่อการเลือกซื้อผ้ากานบัวอยู่ในระดับมาก ส่วนค้านการส่งเสริมการตลาด มีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง

4. เพศต่างกัน เห็นว่า ปัจจัยโดยรวมและปัจจัยทุกด้าน มีผลต่อการเลือกซื้อผ้ากานบัวไม่แตกต่างกัน ส่วนหน่วยงานที่สังกัดที่แตกต่างกันเห็นว่า ปัจจัยค้านผลิตภัณฑ์ และค้านส่งเสริมการตลาด มีความสำคัญต่อการเลือกซื้อผ้ากานบัวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

รุ่มเทพ อินกาปัญญาและคณะ (2532) ได้ศึกษาการกระจายและการไหลออกของรายได้จากการห้องเที่ยว ในธุรกิจโรงแรมและธุรกิจนำเที่ยว ปี พ.ศ. 2532 โดยศึกษาในพื้นที่ที่มีความสำคัญต่อการห้องเที่ยวได้แก่ กรุงเทพฯ พัทยา เชียงใหม่ กาญจนบุรี ภูเก็ต สงขลา และนครราชสีมา ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้แบบสอบถาม ตามเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจำนวน 990 ตัวอย่าง ตั้งแต่เดือน เมษายน – มิถุนายน 2532 สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจที่พัก 34 แห่ง และธุรกิจนำเที่ยวอีก 33 แห่ง พนักงานธุรกิจโรงแรมในพื้นที่ที่มีการศึกษามีรายได้จากการห้องเที่ยวมากกว่าธุรกิจนำเที่ยว เพราะธุรกิจโรงแรมมีธุรกิจอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการห้องเที่ยวอยู่ในเครือการบริหารของโรงแรมมากกว่าธุรกิจนำเที่ยว เมื่อพิจารณาค่าตัวทวีรายได้ที่ใช้ชีวิตร่วมกับการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในโรงแรม หรือธุรกิจนำเที่ยว ก็ให้เกิดรายได้กระจายไปยังสาขาต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจทั้งภาคเกษตร อุสาหกรรม และบริการเป็นเท่าเดียวของธุรกิจโรงแรมแต่ละระดับในพื้นที่ศึกษา พนักงานมีค่าใช้สอยสูงกว่าค่าใช้สอย 1.7-1.8 ในขณะที่ค่าตัวทวีรายได้ของธุรกิจนำเที่ยวของแต่ละพื้นที่ศึกษามีค่าใช้สอยสูงกว่าค่าใช้สอย 1.33 ซึ่งต่ำกว่าของโรงแรมอยู่ประมาณ 0.5 เท่า แสดงว่าธุรกิจโรงแรมสามารถทำรายได้กระจายไปสู่สาขาการผลิตอื่น เช่น สาขาวิชาเกษตรกรรม ปศุสัตว์ ประมง เมืองแร่ ที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองและชนบท ได้มากกว่าธุรกิจนำเที่ยว และยังพิจารณาได้ว่ารายได้จากการห้องเที่ยวไม่ได้ตกลงกับเฉพาะผู้ประกอบการในธุรกิจทั้งสองเท่านั้นแต่ยังกระจายไปสู่ผู้ประกอบอาชีพต่างๆ เช่น สาขาวิชาค้า สาขาอุตสาหกรรม สาขาครื่องคัม เป็นต้น

ผลการจ้างงานนั้นวัดเป็นมูลค่าของ การจ้างงาน พนวจสู่ประกอบการอาชีพในสาขาภัตตาคาร และโรงเรือนนิยมลักษณะการจ้างงานสูงที่สุด แต่ก็มีได้กระดูกด้วยเฉพาะสาขาวิศวกรรมการเท่านั้น ขั้นกระจาดการ จ้างงานไปสู่ผู้ประกอบการอาชีพสาขาวิชาการผลิตอื่น ๆ ด้วยเช่น สาขาวิชาค้า สาขาวิชาอุตสาหกรรมอาหาร สาขา เครื่องดื่มน เป็นต้น

ศิริกานต์ ชิงพันนะ (2543) ศึกษาเรื่อง stagnation ตัวบ่งชี้การกระจายรายได้ กรณีศึกษาจังหวัด เชียงใหม่ ปี 2543 โดยการออกแบบสอบถาม 2 ช่วงเวลาคือช่วงเวลาปกติ 50 ตัวอย่าง และช่วงที่มี เทศกาล 50 ตัวอย่าง

พบว่าช่วงเวลาปกติหรือช่วงนอกเทศกาล จังหวัดเชียงใหม่มีรายได้จากการท่องเที่ยวประมาณ 145 ล้านบาทต่อสัปดาห์ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 1,835 บาท กระจายไปสู่ธุรกิจประเภท ขายสินค้าที่ระลึกมากที่สุดประมาณ 34.6 ล้านบาท และกระจายไปสู่ธุรกิจพาหนะเดินทางน้อยที่สุด ประมาณ 20 ล้านบาท เมื่อพิจารณาดึงขนาดธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากการท่องเที่ยวพบว่าธุรกิจขนาดใหญ่ประมาณ 22.27 ล้านบาท

ส่วนธุรกิจขนาดเล็กประเภทพาหนะเดินทางจะได้รับรายได้น้อยที่สุดประมาณ 2.08 ล้านบาท ส่วนในเดือนกันยายนที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวประมาณ 194 ล้านบาทต่อสัปดาห์ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวัน 2,144 บาท กระจายไปสู่ธุรกิจประเภทพาหนะเดินทางมากที่สุด ประมาณ 34.6 ล้านบาท และกระจายไปสู่ธุรกิจอาหารน้อยที่สุดประมาณ 24.8 ล้านบาท เมื่อพิจารณาดึง ขนาดธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากการท่องเที่ยวในช่วงเทศกาลสงกรานต์พบว่าธุรกิจขนาดใหญ่ประมาณ 59.53 ล้านบาท ส่วนธุรกิจขนาดเล็กประเภทพาหนะเดินทางได้รับรายได้น้อยที่สุดประมาณ 4.37 ล้านบาท

ฉกรร Jintrathirath โพธิ์วารชิน (2535) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาผลผลกระทบทางเศรษฐกิจของ ดุษฎีสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ เปรียบเทียบกับระดับประเทศ ข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลทุกดิบ ถุงที่ได้จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและหน่วยงานอื่น เช่น สำนักงานสถิติแห่งชาติ กรมเศรษฐกิจ การพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์ เป็นต้น

การศึกษาแยกพิจารณาผลของการกระจายรายได้ จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยและ ชาวต่างประเทศ โดยใช้ข้อมูลทุกดิบกูนิวิเคราะห์ร่วมกับตารางปัจจัยผลผลิต-ผลผลิตขนาด 26×26 ของปี พ.ศ. 2528 พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยสร้างรายได้รวมให้กับประเทศไทยจำนวน 95,408.26 ล้านบาท ค่าตัว ทัวร์รายได้เท่ากับ 1.42 โดยก่อให้เกิดการทัวร์รายได้ แก่ สาขาอุตสาหกรรมที่สุด รองลงมาได้แก่ สาขา ก่อสร้างและสาขาสิ่งทอ ในขณะที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศสร้างรายได้รวมให้กับประเทศไทยจำนวน 113,712 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2535 ค่าตัวทัวร์ของรายได้เท่ากับ 1.7 โดยก่อให้เกิดการทัวร์รายได้ แก่ สาขา ก่อสร้างและสาขาอุตสาหกรรมอาหาร และสาขาผลิตภัณฑ์โลหะ จะเห็นได้ว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยสร้างรายได้รวมและมีค่าตัวทัวร์รายได้มากกว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ค่า จำนวนรายได้และค่าตัวทัวร์รายได้ไม่แตกต่างกันมากนัก

ผลด้านการจ้างงานนักท่องเที่ยวชาวไทยก่อให้เกิดการจ้างงานทั้งสิ้น 6,020,281 คน (ร้อยละ 19.42 ของการจ้างงานทั้งประเทศ)มากที่สุดในสาขากสิกรรม กิดเป็นร้อยละ 64.94 รองลงมาได้แก่ สาขา กัดตาก โรงเรน และสาขากนน้ำคุณบ่นสั่ง ตามลำดับ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศก่อให้เกิด การจ้างงานทั้งสิ้น 3,159,923 คน(ร้อยละ 10.19 ของการจ้างงานทั้งประเทศ)มากที่สุดในสาขากสิกรรม กิดเป็นร้อยละ 61.75 รองลงมาได้แก่ สาขา กัดตาก โรงเรน และสาขาสิ่งทอ ตามลำดับ

ในระดับจังหวัดเชียงใหม่ พบร่วมค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทย 1 ล้านบาท ก่อให้เกิดรายได้ รวมเป็นจำนวน 1.56 ล้านบาท มีค่าตัวทวีรายได้เท่ากัน 1.29 โดยก่อให้เกิดการทวีรายได้ แก่ สาขา อโลหะ มากที่สุด รองลงมาคือ สาขา สิ่งทอ และ กสิกรรม ในขณะที่ค่าใช้จ่ายนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 1 ล้าน บาท ก่อให้เกิดรายได้รวม เป็นจำนวน 1.62 ล้านบาท มีค่าตัวทวีของรายได้เท่ากัน 1.33 โดยก่อให้เกิดการ ทวีรายได้ไปในสาขากสิกรรมมากที่สุด รองลงมาคือ สาขา อุตสาหกรรมอาหาร และ สาขา สิ่งทอ

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเก็บข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการสำรวจนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งเทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี ปี 2547 โดยมีรายละเอียดของวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

3.1 ประชากร กลุ่มตัวอย่างและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งหมดที่เดินทางมาท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งเทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี ปี 2547

กลุ่มตัวอย่าง

ตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยในงานประเพณีแห่งเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ปี 2547 ไม่จำกัดเพศและอายุ

$$n = \{ Z^2 s^2 \} / E^2 = \{(1.96^2)(398.5^2)/(50^2)\} = 244.02 \text{ คน}$$

Z = ค่าปอกติดมาตรฐาน และคันนับสำคัญ 0.05 , s^2 = ค่าแปรปรวนของตัวอย่าง

E = ความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า μ ด้วย $\bar{X}$

n = ขนาดตัวอย่าง

ดังนั้น ขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการออกแบบสอบถามครั้งนี้มีจำนวนอย่างน้อย 245 ตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบสอบถามค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่จัดทำโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยแล้วเพิ่มคำถามที่ผู้วิจัยสนใจในแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวไทยในงานประเพณีแห่งเทียนพรรษา

ตอนที่ 3 การใช้จ่ายในการท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

ตอนที่ 4 ความพึงพอใจงานประเพณีแห่งเที่ยบพรรษาและสาธารณูปโภคของจังหวัด
อุบลราชธานี

ตอนที่ 5 พฤติกรรมอื่น ๆ ของนักท่องเที่ยว

ในการให้ค่าคะแนนของค่าด้านที่เป็นมาตรการวัดแบบช่วง (Interval Scale) ให้ค่าคะแนนดังนี้

ระดับความเห็น	ค่าคะแนน
พึงพอใจมากที่สุด	5
พึงพอใจ	4
พึงพอใจปานกลาง	3
พึงพอใจน้อย	2
พึงพอใจน้อยที่สุด	1

3.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามมีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวงานประเพณีต่างๆ

2. สร้างแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานีนับริเวณ ทุ่งศรีเมือง จำนวน 2 ครั้งๆ ละ 30 คน เพื่อหาความบกพร่องในการใช้ภาษา และทดสอบความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถาม-จากนั้นนำมาแก้ไขและเครื่องแบบสอบถามเพื่อนำไปใช้ในการรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้จัดได้รวบรวมทิมผู้ช่วยวิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลในช่วงที่มีงานประเพณีแห่งเที่ยบพรรษาระหว่างวันที่ 30 และ 31 กรกฎาคม 2547 เป็นการเลือกตัวอย่างที่ไม่ใช้ความน่าจะเป็น ได้จำนวนทั้งสิ้น 359 ตัวอย่าง

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้สำหรับงานวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นการใช้โปรแกรมสําเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS 10.0 (Statistics Package for the Social Science 10.0) ซึ่งใช้สถิติ ได้แก่ ร้อยละ(%) ตัวกลางเลขคณิต (Arithmetic Mean : $\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) และการทดสอบ ข้อมูลที่อ Zweig ในรูปความถี่ (χ^2) ณ ระดับนัยสำคัญ (α) 0.05

ในการศึกษาพฤติกรรมการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทย ตามขนาดการใช้จ่ายในแต่ละวัน ของนักท่องเที่ยว โดยอาศัยหลักการของ การแจกแจงปกติ จะแบ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันในระดับต่ำคือ นักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันต่ำกว่าค่ากลางลบค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($\bar{x} - 0.5S.D.$)
2. กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันในระดับกลางคือ นักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันอยู่ระหว่างค่ากลางบวกและลบค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($\bar{x} - 0.5S.D., \bar{x} + 0.5S.D.$)
3. กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันในระดับสูงคือ นักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันสูงกว่าค่ากลางบวกค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($\bar{x} + 0.5S.D.$)

สำหรับข้อมูลที่เป็นมาตรการวัดแบบช่วงในแบบสอบถามตามตอนที่ 4 ความพึงพอใจงานประเพณี แห่งเทียนพรรษาและสาธารณูปโภคของจังหวัดอุบลราชธานีจะนำค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้เทียบกับเกณฑ์ตาม กฎหมายของมาตรฐานช่วง คือ $I = \frac{\text{Max} - \text{Min}}{N} = \frac{5-1}{5} = \frac{4}{5} = 0.80$

เมื่อ	I	คือ	ความกว้างหรือขนาดของแต่ละช่วง
	Max	คือ	ค่าคะแนนความคิดเห็นสูงสุด
	Min	คือ	ค่าคะแนนความคิดเห็นต่ำสุด
	N	คือ	จำนวนระดับความคิดเห็นทั้งหมด

ได้เกณฑ์เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบดังนี้

4.20-5.00	หมายถึง	ความพึงพอใจมากที่สุด
3.40-4.19	หมายถึง	ความพึงพอใจมาก
2.60-3.39	หมายถึง	ความพึงพอใจปานกลาง
1.80-2.59	หมายถึง	ความพึงพอใจน้อย
1.00-1.79	หมายถึง	ความพึงพอใจน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้สำหรับงานวิจัย

เปอร์เซ็นต์ (Percent) คือค่าร้อยละหรือสัดส่วนของข้อมูล

$$\text{เปอร์เซ็นต์} (\%) = \frac{X_1}{X_n} \times 100$$

X_1 = ข้อมูลที่ต้องการศึกษา

X_n = ข้อมูลรวมทั้งหมด

ตัวกลางเลขคณิต (Arithmetic Mean) เป็นค่าสถิติที่ใช้เป็นค่าตัวกลางเลขคณิต

$$\text{ค่าเฉลี่ย} (\bar{X}) = \frac{\sum_{i=1}^n X_i}{N}$$

$\sum_{i=1}^n X_i$ = ผลรวมของข้อมูลตั้งแต่ชุดที่ 1 ถึงชุดที่ n , N = จำนวนข้อมูลทั้งหมด

มัธยฐาน (Median) เป็นค่าของข้อมูลที่อยู่ ณ ตำแหน่งกึ่งกลางของข้อมูลชุดหนึ่ง ซึ่งได้มีการจัดเรียงลำดับข้อมูลแล้ว ดังนั้นมัธยฐานจึงเป็นค่าของข้อมูลที่แบ่งข้อมูลชุดนั้นออกเป็น 2 ส่วนเท่าๆ กัน นั่นคือ มีจำนวนข้อมูลที่มีค่าต่ำกว่ามัธยฐานเท่ากับจำนวนข้อมูลที่มีค่าสูงกว่ามัธยฐาน

ฐานนิยม (Mode) คือค่าของข้อมูลที่มีความถี่มากที่สุด หรือเป็นค่าที่ซ้ำกันมากที่สุด

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) คือรากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความแตกต่างของข้อมูลแต่ละตัวกับตัวกลางเลขคณิตของข้อมูลชุดนั้น

$$\text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน} (S.D.) = \sqrt{\frac{1}{n-1} \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}; n = \text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด}$$

$\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2$ = ผลรวมกำลังสองของความแตกต่างของข้อมูลแต่ละตัวกับ

ตัวกลางเลขคณิตของข้อมูลชุดนั้น

การทดสอบข้อมูลที่อยู่ในรูปความถี่ (Chi-square) สถิติลักษณะคือ χ^2 เรียกว่า “ไคสแควร์” ใช้ในการทดสอบอัตราส่วนของข้อมูลลักษณะเดียวที่มีลักษณะต่างๆ ตามที่คาดไว้ถูกต้องหรือไม่ และความสัมพันธ์หรือความเป็นอิสระระหว่างข้อมูลสองลักษณะ

การทดสอบอัตราส่วนของข้อมูลลักษณะเดียว

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^k \frac{(O_i - E_i)^2}{E_i}; df = k - 1$$

- เมื่อ O_i = ความถี่ที่ได้จากการทดลองหรือสังเกต (Observed frequency)
 เมื่อ E_i = ความถี่ที่คาดว่าควรจะเป็นหรือตามทฤษฎี (Expected frequency)
 k = จำนวนพากหรือกลุ่มที่ทำการทดลอง

การทดสอบความสัมพันธ์หรือความเป็นอิสระระหว่างข้อมูลสองลักษณะ

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(O_{ij} - E_{ij})^2}{E_{ij}}; df = (r-1)(c-1)$$

- เมื่อ O_{ij} = แทนความถี่ที่ได้จากการทดลองของระดับที่ i ของลักษณะแรก และ
 ระดับที่ j ของลักษณะที่สอง
 เมื่อ E_{ij} = แทนความถี่ที่คาดว่าควรจะเป็นหรือตามทฤษฎีของระดับที่ i ของ
 ลักษณะแรก และระดับที่ j ของลักษณะที่สอง
 r = จำนวนแสวของลักษณะแรก
 c = จำนวนกลุ่มน์ของลักษณะที่สอง

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการสำรวจการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยจากการท่องเที่ยว
งานประเพณีแห่งที่บินพระราชทานจังหวัดอุบลราชธานีปี 2547 แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนแรกเป็น
การศึกษาถึงลักษณะทั่วไปของแบบสอบถามตามทั้ง 5 ตอน ซึ่งประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวไทยในงานประเพณีแห่งที่บิน
พระราชทานจังหวัดอุบลราชธานี

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยในงานประเพณีแห่งที่บิน
พระราชทานจังหวัดอุบลราชธานี

ตอนที่ 4 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่องานประเพณีแห่งที่บินพระราช
และสาธารณูปโภคของจังหวัดอุบลราชธานี

ตอนที่ 5 พฤติกรรมอื่นๆของนักท่องเที่ยวชาวไทย

และส่วนที่สองเป็นการศึกษาการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยจากการท่องเที่ยวงาน
ประเพณีแห่งที่บินพระราชทานจังหวัดอุบลราชธานีและการกระจายไปสู่ธุรกิจขนาดใหญ่ ขนาดกลาง หรือ
ขนาดเล็ก โดยผลของการวิจัยทั้งหมดนี้ได้จากการสำรวจของกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 359 ตัวอย่าง

4.1 ลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวชาวไทยในงานประเพณีแห่งที่บินพระราชทานจังหวัด อุบลราชธานีปี 2547

4.1.1 สถานภาพส่วนบุคคล

กลุ่มนักท่องเที่ยวที่ใช้เป็นตัวอย่างในการสำรวจครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 359 คนแบ่งเป็น
นักท่องเที่ยวเพศชายร้อยละ 34.1 เพศหญิงร้อยละ 65.9 ซึ่งมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 38.37 ปี โดยที่มีค่าฐานนิยม
และค่ามัธยฐานเป็น 30 ปีและ 36 ปีตามลำดับ ระดับการศึกษาพบว่าร้อยละ 39.5 ของการศึกษาระดับ
ปริญญาตรี รองลงมาเป็นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ
(ปวช.)ร้อยละ 22.1 และร้อยละ 14.1 เป็นกลุ่มระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ
47.0 มีสถานภาพโสด รองลงมาเป็นร้อยละ 46.1 สมรสแต้วและร้อยละ 6.9 มีสถานภาพม้าย/หัวร้าง อาชีพ
หลักของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจร้อยละ 32.9 รองลงมาคือประกอบ
อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายร้อยละ 18.5 กลุ่มตัวแทนขายสินค้า/พนักงาน/ลูกจ้างบริษัทร้อยละ 17.3 และ
กลุ่มนักศึกษา/นักเรียนร้อยละ 10.7 ซึ่งนักท่องเที่ยวคังกล่าวส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาหรือเดินทางมา

จากขั้นหัวคิดในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือสูงสุดคือร้อยละ 40.7 รองลงมาคือ ภาคกลาง ภาคเหนือและภาคใต้ ร้อยละ 32.6 22.8 และ 3.9 ตามลำดับ นอกราชานี้แล้วกอุ่นนักท่องเที่ยวสูงสุดถึงร้อยละ 34.7 เป็นกอุ่นนักท่องเที่ยวที่มีระดับรายได้ต่ำสุดคือน้อยกว่า 10,000 บาท รองลงมาคือระดับรายได้ 10,000-14,999 บาท ร้อยละ 23.7 ระดับรายได้ 15,000-19,999 บาท ร้อยละ 17.1 และระดับรายได้ตั้งแต่ 30,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 13.6 ดังตาราง 4.1.1.1 และตาราง 4.1.1.2

ตาราง 4.1.1.1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	(358)	(100%)
ชาย	122	34.1
หญิง	236	65.9
ระดับการศึกษา	(349)	(100%)
ประถมศึกษาปีที่ 6	50	14.1
มัธยมต้น/มัธยมปลาย/ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	77	22.1
อนุปริญญา/ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	48	13.8
ปริญญาตรี	138	39.5
สูงกว่าปริญญาตรี	36	10.3
สถานภาพสมรส	(347)	(100%)
โสด	163	47.0
แต่งงาน	160	46.1
หม้าย/หย่าร้าง	24	6.9
อาชีพ	(346)	(100%)
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	114	32.9
นักเรียน/นักศึกษา	37	10.7
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	64	18.5
ตัวแทนขายสินค้า/พนักงาน/ลูกจ้างบริษัท	60	17.3
แม่บ้าน	24	6.9
เกษตรกร	9	2.6
รับจ้างทั่วไป	18	5.2
เกย์บีบ	20	5.8
ภูมิภาค	(359)	(100%)

เหนือ ตะวันออกเฉียงเหนือ	82	22.8
กลาง	146	40.7
ใต้	117	32.6
	14	3.9
<u>ระดับรายได้</u>		(100%)
น้อยกว่า 10,000 บาท	120	34.7
10,000-14,999 บาท	82	23.7
15,000-19,999 บาท	59	17.1
20,000-24,999 บาท	24	6.9
25,000-29,999 บาท	11	4.0
ตั้งแต่ 30,000 บาทขึ้นไป	47	13.6

ตาราง 4.1.1.2 แสดงค่านิยมและส่วนเกี่ยงเบนมาตรฐานของอายุนักท่องเที่ยว

ข้อมูล สถานภาพ	จำนวน	ค่า ฐานนิยม	ค่า เฉลี่ย	ค่า นัยฐาน	ส่วนเกี่ยงเบน มาตรฐาน
อายุ(ปี)	352	30.00	38.37	36.00	14.07

4.1.2 พฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวไทยในงานประเพณีแห่งเที่ยนพรวรษัาจังหวัดอุบลราชธานี

พบว่า นักท่องเที่ยวร้อยละ 96.9 มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเพื่อมาท่องเที่ยวในงานประเพณีแห่งเที่ยนพรวรษัาจังหวัดอุบลราชธานี ใช้พาหนะในการเดินทางสูงสุดคือรถบริษัทนำเที่ยวร้อยละ 32.2 รองลงมาคือรถส่วนตัว/รถเช่า ร้อยละ 30.8 ตามมาด้วยรถโดยสารประจำทางร้อยละ 17.9 เครื่องบินร้อยละ 12.0 และการเดินทางโดยรถไฟฟ้าอย่างที่สุดร้อยละ 7.0 นอกจากนี้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในงานประเพณีแห่งเที่ยนพรวรษัานิยมการพักค้างคืนที่จังหวัดอุบลราชธานีอย่างน้อย 1 คืนถึงร้อยละ 52.0 รองลงมาจำนวน 2 คืน ร้อยละ 29.8 จำนวนพักค้างคืนเฉลี่ยเท่ากัน 1.82 คืน โดยมีค่าฐานนิยมและค่านิยมฐานเท่ากันคือ 2 คืน ในการเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้นักท่องเที่ยว尼ยมเดินทางแบบกลุ่มสูงสุดร้อยละ 49.5 เฉลี่ยกกลุ่มละ 13.44 คน โดยมีค่าฐานนิยมและค่านิยมฐานเท่ากันคือ 5 คน รองลงมา ร้อยละ 28.6 เป็นการเดินทางแบบหัวร์ เฉลี่ยกหัวร์ละ 60.57 คน โดยมีค่าฐานนิยมและค่านิยมฐานเท่ากันคือ 50 คน ร้อยละ 21.0 เป็นการเดินทางแบบกรอบครัวเฉลี่ยกกรอบครัวละ 4.07 คน โดยมีค่าฐานนิยมและค่านิยมฐานเป็น 2 และ 4 คนตามลำดับ ที่เหลือร้อยละ 10.9 เป็นการเดินทางแบบคนเดียว โดยมีสิ่งที่คงคุ้มค่าท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีเรียงลำดับดังนี้ ประเพณีและวัฒนธรรม

ท้องถิ่นอีสานร้อยละ 38.3% สินค้าและหัตถกรรมก้องถิ่นหรือของที่ระลึกร้อยละ 16.5% ทิวทัศน์ตามธรรมชาติร้อยละ 15.1% สถานที่ทางประวัติศาสตร์ร้อยละ 13.9% การท่องเที่ยวเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้านร้อยละ 9.3% และอัชخاصของคนในท้องถิ่นร้อยละ 7.0 % ดังตาราง 4.1.2.1 และตาราง 4.1.2.2

ตาราง 4.1.2.1 แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยว

พฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
วัตถุประสงค์ในการเดินทาง		
นาเพื่องานประเพณีแห่งพื้นที่	(354)	(100%)
นาเพื่องานอื่นๆ	343	96.9
	11	3.1
ท่านะที่ใช้ในการเดินทาง		
เครื่องบิน	(357)	(100%)
รถไฟ	43	12.0
รถโดยสารประจำทาง	25	7.0
รถส่วนตัว/รถเช่า	64	17.9
รถบริษัทนำท่อง	110	30.8
	115	32.2
การพักค้างคืน		
มีการพักค้างคืน	359	100%
จำนวนที่พักค้างคืน		
1 คืน	(342)	(100%)
2 คืน	178	52.0
3 คืน	102	29.8
4 คืน	34	9.9
ตั้งแต่ 5 คืนขึ้นไป	15	4.4
	13	3.9
ประเภทของการเดินทาง		
เดินทางคนเดียว	(357)	(100%)
เดินทางเป็นกลุ่ม	39	10.9
เดินทางกับคณะทัวร์	141	49.5
เดินทางกับครอบครัว	102	28.6
	75	21.0
สิ่งที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว		

ทิวทัศน์ตามธรรมชาติ	(873)	(100%)
ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นอีสาน	132	15.1
สถานที่ทางประวัติศาสตร์	334	38.3
สินค้าและหัตถกรรมท้องถิ่น(ของที่ระลึก)	121	13.9
อัชญาศัยของคนในท้องถิ่น	144	16.5
การท่องเที่ยวเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน	61	7.0
	81	9.3

ตาราง 4.1.2.2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการเดินทาง

ข้อมูลสถานภาพ	จำนวน	ค่าฐานนิยม	ค่าเฉลี่ย	ค่ามัธยฐาน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
จำนวนวันพักค้างคืน(คืน)	342	1	1.82	1	1.18
จำนวนคนเดินทางเป็นกลุ่ม	141	5	13.44	5	19.40
จำนวนคนเดินทางกับหัวร์	100	50	60.57	50	27.35
จำนวนคนเดินทางแบบครอบครัว	71	2	4.07	4	2.46

4.1.3 พฤติกรรมการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยในงานประเพณีแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวงานประเพณีแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีประกอบด้วยค่าใช้จ่ายทั้งหมด 6 ด้าน คือค่าใช้จ่ายค้านที่พัก ค่าใช้จ่ายค้านอาหารและเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายค้านพาหนะเดินทาง ค่าใช้จ่ายค้านสินค้าและของที่ระลึก ค่าใช้จ่ายค้านบันเทิงและค่าใช้จ่ายค้านอื่นๆ จากผลการสำรวจพบว่า นักท่องเที่ยวมีขั้นพักค้างคืนมากที่สุดคือ โรงแรมร้อยละ 54.2 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเท่ากับ 1,398.89 บาท การพักค้างคืนบ้านญาติหรือบ้านเพื่อนร้อยละ 29.0 หอพักร้อยละ 6.1 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเท่ากับ 784.62 บาท บ้านพักรับรองข้าราชการการ/เอกชน/พักในอุทิ�นาแห่งชาติร้อยละ 3.9 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเท่ากับ 340 บาท เกสท์เฮาส์ร้อยละ 2.6 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเท่ากับ 350 บาท วัคร้อยละ 2.6 และ รีสอร์ฟร้อยละ 1.6 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเท่ากับ 1,160 บาท

การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวค้านอาหารและเครื่องดื่ม พบร่วมนิยมใช้บริการร้านอาหารทั่วไปสูงสุดร้อยละ 50.4 มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 675.46 บาท ภัตตาคารหรือสวนอาหารร้อยละ 19.0 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 1,022.50 บาท ร้านอาหารในสถานที่จัดงานเทศกาลร้อยละ 11.5 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 644.17 บาท แผงลอยหรือตลาด

ร้อยละ 10 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 360.57 บาท และการทำอาหารรับประทานกันเองที่บ้านร้อยละ 9.2 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 281.82 บาท

ด้านพาหนะเดินทาง พนวณนักท่องเที่ยวมีลักษณะการใช้พาหนะในรูปแบบต่างๆเรียงลำดับดังนี้ สูงสุดคือการใช้พาหนะส่วนตัวร้อยละ 41.6 มีค่าใช้จ่ายค่าน้ำมันเฉลี่ย 965.60 บาท รถโดยสารภายนอกจังหวัด/รถประจำทางระหว่างจังหวัด/รถทัวร์ร้อยละ 25.5 มีค่าใช้จ่ายคือค่าโดยสารเฉลี่ย 1,137.91 บาท รถเช่า/รถตู้ร้อยละ 16.1 มีค่าใช้จ่ายคือค่าเช่าเฉลี่ย 1,183.64 บาท รถสองแถว ร้อยละ 10.1 มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 992.88 บาท รถมอเตอร์ไซค์รับจ้างร้อยละ 3.4 มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 98 บาท และสุดท้ายในด้านพาหนะคือรถสามล้อถังร้อยละ 3.4 มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 104 บาท

การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ด้านสินค้าและของที่ระลึก พนวณนักท่องเที่ยวมีนิยมซื้อสินค้าประเภทของใช้เรียงลำดับได้ดังนี้ ผ้าไนล่อนร้อยละ 46.5 ผ้าฝ้ายร้อยละ 28.7 ผ้าขาวม้าร้อยละ 13.2 หมอน枕ร้อยละ 7 เครื่องจักรสำนักงานร้อยละ 3.9 และเครื่องทองเหลืองร้อยละ 0.8 ส่วนสินค้าประเภทอาหารที่ได้รับความนิยมเรียงลำดับได้ดังนี้ หมูยอร้อยละ 40.9 กุนเชียงร้อยละ 29.1 เส้นกวางจื๊บ ร้อยละ 14.2 ไส้กรอกอีสานร้อยละ 13.4 และเค็มหมากนัดร้อยละ 2.4 โดยที่สินค้าและของที่ระลึกต่างๆที่นักท่องเที่ยวซื้อหานั้นพบว่า ร้านค้าที่ว้าไปได้รับความนิยมสูงสุดร้อยละ 44.6 มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 523.91 บาท รองลงมาคือ ร้านที่แสดงในบริเวณงานร้อยละ 29.3 มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 667.39 บาท ห้างสรรพสินค้าหรือศูนย์การค้าร้อยละ 16.3 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 1,056.25 บาท และสุดท้ายร้อยละ 9.8 ช้อปห้างสินค้าและของที่ระลึกในตลาดหรือแผงลอย มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเป็น 414.17 บาท

ค่าใช้จ่ายด้านบันเทิง พนวณนักท่องเที่ยวมีนิยมสูงสุดคือ โรงภาพยนตร์หรือสวนสนุกคิดเป็น ร้อยละ 44.6 มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 354.41 บาท รองลงมาคือร้อยละ 27.2 นิยมเที่ยวสถานบันเทิงประเภทผับหรือนาร์ทึร์หรือเก๊ะ มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 1,570.91 บาท สุดท้ายร้อยละ 28.3 ได้รับความบันเทิงจากเครื่องเด่นในบริเวณงานหรือตู้เพลย์ คิดเป็นค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 274.09 บาทและค่าใช้จ่ายด้านอื่นๆ(เบ็ดเตล็ด) เฉลี่ยเท่ากับ 691.79 บาท ดังตาราง 4.1.3.1- 4.1.3.3

ตาราง 4.1.3.1 แสดงจำนวนและร้อยละพฤติกรรมการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทย

พฤติกรรมการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทย	จำนวน	ร้อยละ
<u>ด้านที่พัก</u>	(310)	(100%)
โรงแรม	168	54.2
บังกะโล/รีสอร์ฟ	5	1.6
เกสท์เฮาส์	8	2.6
บ้านพักรับรองของข้าราชการ/เอกชน/ ที่พักในอุทยานแห่งชาติ	12	3.9
บ้านญาติ/บ้านเพื่อน	90	29.0
หอพัก	19	6.1
วัด	8	2.6
<u>ด้านอาหารและเครื่องดื่ม</u>	(401)	(100%)
ภัตตาคาร/สวนอาหาร	76	19.0
ร้านที่แสดงในบริเวณงาน	46	11.5
ร้านอาหารทั่วไป	202	50.4
แผงลอย/ตลาด	40	10.0
ทำเอง	37	9.2
<u>ด้านพาหนะเดินทาง</u>	(298)	(100%)
รถโดยสาร/รถประจำทาง/รถทัวร์ภายในจังหวัด	76	25.5
รถยนต์ส่วนตัว	124	41.6
รถเช่า/รถตู้	48	16.1
รถสองแถว	30	10.1
รถมอเตอร์ไซค์รับจ้าง	10	3.4
รถสามล้อถีบ	10	3.4
<u>ด้านสินค้าและของที่ระลึก</u>	(184)	(100%)
ห้าง/ศูนย์การค้า	30	16.3
ร้านที่แสดงในบริเวณงาน	54	29.3
ร้านค้าทั่วไป	82	44.6
แผงลอย/ตลาด	18	9.8
<u>ด้านนันทิบ</u>	(92)	(100%)
โรงพยาบาล/สวนสนุก	41	44.6

ผู้/บาร์/เกค/คาราโอเกะ	25	27.2
ตู้เพลง/เครื่องเด่นบริเวณในงาน	26	28.3
ด้านอื่นๆ(เบ็ดเตล็ด)	(67)	(100%)

ตาราง 4.1.3.2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้จ่ายด้านต่างๆของนักท่องเที่ยวชาวไทย

การใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยว	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ด้านที่พัก(บาท)			
โรงแรม	162	1,398.89	1,987.50
บังกะโล/รีสอร์ฟ	5	1,160.00	1,011.43
เทสท์เชาส์	7	350.00	189.30
บ้านพักรับรองของ衙ราชการ/เอกชน/ ที่พักในอุทกภานแห่งชาติ	5	340.00	181.66
หอพัก	13	784.62	641.74
ด้านอาหารและเครื่องดื่ม(บาท)			
ภัตตาคาร/สวนอาหาร	64	1,022.50	982.12
ร้านที่แสดงในบริเวณงาน	36	644.17	1014.92
ร้านอาหารทั่วไป	175	675.46	1,337.22
ഫេសតិយ/គតាគ	35	360.57	531.13
ทำเอง	22	281.82	165.14
ด้านพาหนะเดินทาง(บาท)			
รถโดยสาร/รถประจำทาง/รถทัวร์ภายในจังหวัด	64	1,137.91	1,782.53
รถยนต์ส่วนตัว	109	965.60	1,280.47
รถเช่า/รถตู้	44	1,183.64	1,230.77
รถสองแถว	26	92.88	113.67
รถมอเตอร์ไซค์รับจ้าง	10	98.00	75.98
รถสามล้ออิน	10	104.00	72.45
ด้านอื่นๆและของที่ระลึก(บาท)			
ห้าง/ศูนย์การค้า	24	1,056.25	1,022.50
ร้านที่แสดงในบริเวณงาน	31	667.39	754.89

ร้านค้าทั่วไป	64	523.91	482.98
แผงลอย/ตลาด	13	414.17	338.08
ค่าน้ำน้ำทิ้ง(บาท)			
โรงอาหาร/สวนสนุก	34	354.41	310.43
ผับ/บาร์/เทค/คาราโอเกะ	22	1570.91	1500.84
สู้เพลิง/เครื่องเล่นบริเวณในงาน	22	274.09	333.32
ค่าน้ำอื่นๆ(บาท)			
	67	691.79	1,016.09

ตาราง 4.1.3.3 แสดงจำนวนและร้อยละในการใช้จ่ายซื้อสินค้าของที่ระลึกของนักท่องเที่ยว

ประเภทของสินค้าและของที่ระลึก	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทของใช้		(100%)
ผ้าไนลอน	60	46.5
ผ้าฝ้าย	37	28.7
ผ้าขาวม้า	17	13.2
หมอนขิด	9	7.0
เครื่องจักรสาร	5	3.9
เครื่องทองเหลือง	1	0.8
ประเภทอาหาร		(100%)
หมูยอ	52	40.9
กุนเชียง	37	29.1
เส้นกวยจื๊บ	18	14.2
ไส้กรอกอีสาน	17	13.4
เต็มหมากนัค	3	2.4

4.1.4 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่องานประเพณีแห่เทียนพรรษาและ สาธารณูปโภคของจังหวัดอุบลราชธานี

โดยภาพรวมทั้งหมดของงานประเพณีแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีปี 2547 (คะแนนเต็ม 10) พนว่าระดับความพึงพอใจเฉลี่ยเท่ากับ 8.32 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.17 คะแนน โดยมีค่าฐานนิยมและค่ามัธยฐานเท่ากันคือ 8 คะแนน จากจำนวนผู้ตอบทั้งสิ้น 226 ราย หมายความว่า

นักท่องเที่ยวนิรเด็นความพึงพอใจต่องานประเพณีแห่งเทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานีปี 2547 อุ่นในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าความพึงพอใจด้านงานประเพณีแห่งเทียนพรรษาจำนวน 12 รายการ พ布ว่าค่าความพึงพอใจเฉลี่ยระหว่าง 4.20-5.00 มีจำนวน 2 รายการ คือ ความพึงพอใจเฉลี่ยด้านการแสดงต้นเทียนเท่ากับ 4.29 และด้านการจัดรูปแบบขบวนแห่เทียนเท่ากับ 4.20 ซึ่งหมายความว่าทั้ง 2 ด้านดังกล่าวข้างต้นนักท่องเที่ยวมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ในขณะที่ระดับความพึงพอใจเฉลี่ยต่ำสุด มีค่าเท่ากับ 3.01 คือ ด้านความพร้อมของห้องน้ำสาธารณะหมายความว่านักท่องเที่ยวมีระดับความพึงพอใจต่อห้องน้ำสาธารณะของจังหวัดอุบลราชธานีอยู่ในระดับปานกลาง ที่เหลือทั้งหมดอีกจำนวน 9 รายการ พ布ว่าค่าความพึงพอใจเฉลี่ยของแต่ละรายการแตกต่างกันอย่างมาก คือ มีค่าคะแนนความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในช่วง 3.40-4.19 ตามเกณฑ์การเปรียบเทียบของมาตรฐานค่าคะแนนช่วงเรียงตามลำดับได้ดังนี้ สถานที่จัดงาน การจัดแสดงเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมต่างๆภายในงาน การประชาสัมพันธ์ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการจัดงาน ความปลดปล่อยของนักท่องเที่ยว ความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยว โกรกน้ำนม(เครื่องข่ายโกรกพัฟฟ์) และถนนและการจราจร ดังตาราง 4.1.4

**ตาราง 4.1.4 แสดงค่าสถิติความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่องานประเพณีแห่งเทียนพรรษาฉะ
สาธารณะโดยเขตของจังหวัดอุบลราชธานี**

งานประเพณีแห่งเทียนพรรษา และสาธารณะโดย	จำนวน (N)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
งานประเพณีแห่งเทียนพรรษา				
1. สถานที่จัดงาน	345	4.06	0.70	มาก
2. กิจกรรมต่างๆภายในงาน	338	3.85	0.75	มาก
3. การประชาสัมพันธ์	338	3.84	0.87	มาก
4. การแสดงต้นเทียน	335	4.29	0.68	มากที่สุด
5. การจัดรูปแบบขบวนแห่เทียน	335	4.20	0.70	มากที่สุด
6. การจัดแสดงเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม	334	4.03	0.81	มาก
7. ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการ จัดงาน	335	3.79	0.81	มาก
สาธารณะโดย				
8. ถนนและการจราจร	345	3.44	0.88	มาก
9. ความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยว	344	3.52	0.85	มาก
10. ความพร้อมของห้องน้ำสาธารณะ	339	3.01	1.00	ปานกลาง
11. โกรกน้ำนม(เครื่องข่ายโกรกพัฟฟ์)	335	3.46	0.91	มาก
12. ความปลดปล่อยของนักท่องเที่ยว	344	3.56	0.86	มาก

4.1.5 พฤติกรรมอื่นๆ ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในงานประเพณีแห่งเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

จากข้อมูลพฤติกรรมอื่นๆ ของนักท่องเที่ยว พบว่าร้อยละ 38.3 เคยมาท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งเทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี ที่เหลือร้อยละ 61.7 มาครั้งนี้เป็นครั้งแรก กลุ่มนี้เคยมาท่องเที่ยวเฉลี่ย 2.96 ครั้ง โดยมีค่าฐานนิยมและค่ามัธยฐานเท่ากันคือ 2 ครั้ง โดยที่ร้อยละ 93.9 มากกว่าต้องการมาท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งเทียนพรรษาอีก การเดินทางมาท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งเทียนพรรษานี้ นักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลจากหลายแหล่ง พบว่าแหล่งที่นักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลงานประเพณีแห่งเทียนพรรษาเริ่งลำดับไกด์ดังนี้ ทางโทรทัศน์ร้อยละ 30.8 เพื่อน/ญาติ/พี่น้องร้อยละ 27.2 สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสารร้อยละ 21.9 วิทยุร้อยละ 10.4 บริษัททัวร์ร้อยละ 8.2 และสุดท้ายทางอินเตอร์เน็ต ร้อยละ 1.4

ซึ่งในระหว่างที่พำนักอยู่ในจังหวัดอุบลราชธานีนักท่องเที่ยวได้ไปเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวอื่น ของจังหวัดซึ่งเป็นสถานที่สำคัญๆ เริ่งลำดับไกด์ดังนี้ อุทิyanแห่งชาติพานแม่น/โขงเจียมร้อยละ 29.4 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ/วัดร้อยละ 17.4 ช่องเม็ก/เขื่อนร้อยละ 17.4 ทุ่งศรีเมือง/หาดคูเดื่อ ร้อยละ 15.5 แก่งสะพือ/แก่งตะนะ/น้ำตกร้อยละ 15.5 และสถานที่ประเภทผับร้อยละ 4.7

จังหวัดอุบลราชธานีเป็นจังหวัดท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมแห่งหนึ่งเพื่อให้การท่องเที่ยวซึ่งยังคงต่อไป นักท่องเที่ยวเสนอแนะให้มีการปรับปรุงปัจจัยที่สำคัญด้วยเช่น จำนวนจังหวัดเริ่งตามลำดับดังนี้ ถนนและการจราจรร้อยละ 38.0 ความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยวร้อยละ 21.1 ห้องน้ำสาธารณะร้อยละ 14.6 การประชาสัมพันธ์ร้อยละ 10.8 ความปลอดภัยร้อยละ 10.3 และความเป็นระเบียบของร้านค้า/ร้านในงาน เทศกาลร้อยละ 5.2 ดังตาราง 4.1.5.1 และตาราง 4.1.5.2 ซึ่งจะสอดคล้องกับตาราง 4.1.4 ความพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่องานประเพณีแห่งเทียนพรรษาและสาธารณูปโภคจังหวัดอุบลราชธานี

ตาราง 4.1.5.1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลการท่องเที่ยวด้านอื่นๆ

ข้อมูลการท่องเที่ยวด้านอื่นๆ	จำนวน	ร้อยละ
เกย์เดินทางมาท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งท้องถิ่น	(355)	(100%)
เชย ไม่เชย(ครั้งแรก)	136 219	38.3 61.7
มีความต้องการมาท่องเที่ยวงานประเพณีอีก	(345)	(100%)
ต้องการ ไม่ต้องการ	324 21	93.9 6.1
แหล่งข้อมูลข่าวสารงานประเพณีแห่งท้องถิ่น	(712)	(100%)
ทีวี สื่อสังพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์,นิตยสาร วิทยุ เพื่อน/ญาติ/พี่น้อง บริษัททัวร์ อินเตอร์เน็ต	219 156 74 194 59 10	30.8 21.9 10.4 27.2 8.2 1.4
สถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ	(316)	(100%)
อุทยานแห่งชาติผาเด็น/โขงเจ็บ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ/วัด ช่องเม็ก/เขื่อน ทุ่งศรีเมือง/หาดคูเดื่อ แก่งสะพือ/แก่งตะนะ/น้ำตก ผ้า/สถานบันเทิง	93 55 55 49 49 15	29.4 17.4 17.4 15.5 15.5 4.7
สิ่งที่ควรปรับปรุง	(213)	(100%)
ถนนและการจราจร ความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยว ห้องน้ำสาธารณะ การประชาสัมพันธ์ ความปลอดภัย ความเป็นระเบียบของร้านค้า/ร้านในงานเทศกาล	81 45 31 23 22 11	38.0 21.1 14.6 10.8 10.3 5.2

ตาราง 4.1.5.2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการเคยมาท่องเที่ยวงานแห่เทียน

จำนวนครั้งที่มา งานแห่เทียน	จำนวน	ค่า ฐานนิยม	ค่า เฉลี่ย	ค่า มาตรฐาน	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
จำนวนครั้ง	127	2	2.96	2	2.50

**4.2 โครงสร้างการใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวชาวไทยในงานประเพณีแห่เทียน
พรพยายามจังหวัดอุบลราชธานีปี 2547**

โครงสร้างการใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวชาวไทยในงานประเพณีแห่เที่ยวน้ำตก
จังหวัดอุบลราชธานีปี 2547 ในด้านต่างๆ พบว่า ค่าใช้จ่ายด้านที่พักสูงสุดร้อยละ 28.64 รองลงมาคือ
ค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายด้านอื่นๆ ค่าใช้จ่ายค่าน้ำาหารและเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายด้านสินค้า
และของที่ระลึก และค่าใช้จ่ายด้านบันเทิงร้อยละ 19.40 16.23 14.25 11.42 10.07 ตามลำดับดังตาราง
4.2

**ตาราง 4.2 แสดงการใช้จ่ายแต่ละด้านของนักท่องเที่ยวชาวไทยในงานประเพณีแห่เทียนจังหวัด
อุบลราชธานีปี 2547**

การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว	จำนวน	ค่าเฉลี่ยรวมต่อคนต่อวัน	ร้อยละ
ด้านที่พัก	164	611.22	28.64
ด้านอาหารและเครื่องดื่ม	258	304.20	14.25
ด้านพาหนะเดินทาง	225	414.01	19.40
ด้านสินค้าและของที่ระลึก	107	243.70	11.42
ด้านบันเทิง	66	214.84	10.07
ด้านอื่นๆ(เบ็ดเตล็ด)	62	346.44	16.23
ผลรวมของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน		2,134.41	100.00

4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวกับข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคล

ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา สภาพสมรส อารีพ และระดับรายได้ เป็นตัวแปรอิสระ กับระดับการใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวหรือตัวแปรตาม โดยแบ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวตามระดับการใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวัน ได้ 3 กลุ่มดังนี้ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีการใช้จ่ายระดับต่ำ คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยไม่เกินกว่า 383 บาทต่อคนต่อวัน กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีระดับการใช้จ่ายระดับกลาง คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยระหว่าง 383 ถึง 1,864 บาทต่อคนต่อวัน และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีการใช้จ่ายระดับสูง คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยตั้งแต่ 1,864 บาทต่อคนต่อวันเป็นต้นไป โดยสถิติที่ใช้ในการทดสอบคือ ไคสแคร์

ผลการศึกษาปรากฏว่า ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ตัวแปรที่มีอิทธิพลกับระดับการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ได้แก่ ช่วงอายุ อารีพ และระดับรายได้ ซึ่งหมายความว่า ปัจจัยด้านช่วงอายุ อารีพ และระดับรายได้มีอิทธิพลต่อการกำหนดระดับค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว

จากตาราง 4.3.1 พิจารณาปัจจัยด้านช่วงอายุพบว่า เกือบทุกช่วงอายุมีระดับการใช้จ่ายอยู่ในระดับกลาง ยกเว้นช่วงอายุต่ำสุดคือ อายุไม่เกิน 24 ปี มีระดับการใช้จ่ายอยู่ในระดับต่ำ โดยที่การใช้จ่ายในระดับสูงจะอยู่ในช่วงอายุ 45- 54 ปี แต่ถ้าพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่า ช่วงอายุต่ำกว่า 45 ปี จะมีระดับการใช้จ่ายอยู่ในระดับกลางถึงต่ำ ในขณะที่ช่วงอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป ระดับการใช้จ่ายอยู่ในระดับกลางถึงสูง

ปัจจัยด้านอารีพ พบว่า อารีพข้าราชการ/พนักงานของรัฐ มีการใช้จ่ายในแต่ละระดับการใช้จ่ายสูงสุด รองลงมาคือ อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย และตัวแทนขายสินค้า/พนักงาน/ลูกจ้างบริษัท แต่ถ้าพิจารณาในรายละเอียดกลุ่มนักท่องเที่ยวเกณฑ์ผลอาชุ พบร่วมเป็นกลุ่มที่มีระดับการใช้จ่ายอยู่ในระดับกลางถึงสูงเพียงกลุ่มเดียว นอกนั้นในทุกกลุ่มอาชีพมีระดับการใช้จ่ายอยู่ในระดับกลางถึงต่ำ โดยเฉพาะอาชีพรับจ้าง พบร่วม พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับการใช้จ่ายอยู่ในระดับต่ำ ดังตาราง 4.3.2

ส่วนปัจจัยด้านระดับรายได้ ภาพรวมพบว่า ทุกระดับรายได้มีการใช้จ่ายอยู่ในระดับต่ำ แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วจะพบว่า ที่ระดับรายได้ตั้งแต่ 30,000 บาทขึ้นไป แท่นนั้นที่มีแนวโน้มของระดับการใช้จ่ายเป็นระดับกลางถึงสูง นอกนั้นในทุกระดับรายได้มีแนวโน้มว่า ระดับการใช้จ่ายอยู่ในระดับกลางถึงต่ำ ดังตาราง 4.3.3

ดังนี้จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ระดับการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์หรือได้รับอิทธิพลจาก ช่วงอายุ อารีพ และระดับรายได้ของนักท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวที่มีลักษณะคือช่วงอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป เป็นข้าราชการหรือพนักงานรัฐ และมีรายได้ไม่เกิน 20,000 บาท เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ควรส่งเสริม เพราะเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีระดับการใช้จ่ายสูง

ตาราง 4.3.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างช่วงอายุกับระดับการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว

ช่วงอายุ (ปี)	ระดับการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวงานประจำเพิ่มสูง			
	ต่ำ	กลาง	ระดับสูง	รวม
ไม่เกิน 24	26(53.1%)	21(42.9%)	2(4.1%)	49(100%)
25-34	22(25.9%)	52(61.2%)	11(12.9%)	85(100%)
34-44	22(36.1%)	20(49.2%)	9(14.8%)	61(100%)
45-54	12(23.1%)	26(50.0%)	14(26.9%)	52(100%)
55-64	6(18.2%)	17(51.5%)	10(30.3%)	33(100%)
65 เป็นต้นไป	2(15.4%)	7(53.8%)	4(30.8%)	13(100%)
รวม	90(30.7%)	153(52.2%)	50(17.1%)	293(100%)

$$\chi^2 = 28.805 \text{ df} = 10 \quad \text{Sig} = 0.001 < 0.05$$

ตาราง 4.3.2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับระดับการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว

อาชีพ	ระดับการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวงานประจำเพิ่มสูง			
	ต่ำ	กลาง	สูง	รวม
ข้าราชการ/พนักงานรัฐ	19(21.6%)	55(62.5%)	14(15.9%)	88(100%)
นักเรียน/นักศึกษา	15(45.5%)	16(48.5%)	2(6.1 %)	33(100%)
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	15(28.8%)	27(51.9%)	10(19.2%)	52 (100%)
ตัวแทนขายสินค้า/ พนักงาน/ลูกจ้างบริษัท	11(22.0%)	30(60.0%)	9(18.0%)	50(100%)
แม่บ้าน	8(36.4%)	9(40.9%)	5(22.7%)	22(100%)
เกษตรกร	3(37.5%)	4(50.0%)	1(12.5%)	8(100%)
รับจ้างทั่วไป	11(61.1%)	5(27.8%)	2(11.1%)	18(100%)
เกย์บิล	1(6.7%)	7(46.7%)	7(46.7%)	15(100%)
รวม	83(29.0%)	153(53.5%)	50(17.5%)	286(100%)

$$\chi^2 = 30.977 \text{ df} = 14 \quad \text{Sig} = 0.006 < 0.05$$

ตาราง 4.3.3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับรายได้กับระดับการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว

ระดับรายได้	ระดับการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งท้องถิ่นพื้นที่			
	ต่ำ	กลาง	สูง	รวม
น้อยกว่า 10,000	46(45.1%)	48(47.1%)	8(7.8%)	102(100%)
10,000-14,999	16(23.5%)	41(60.3%)	11(16.2%)	68(100%)
15,000-19,999	11(22.0%)	29(58.0%)	10(20.0%)	50(100%)
20,000-24,999	5(26.3%)	10(52.6%)	4(21.1%)	19(100%)
25,000-29,999	4(36.4%)	5(45.5%)	2(18.2%)	11(100%)
ตั้งแต่ 30,000	3(8.3%)	20(55.6%)	3(36.1%)	36(100%)
รวม	85(29.7%)	153(53.5%)	48(16.8%)	286(100%)

 $\chi^2 = 30.918$ $df = 10$ $Sig = 0.001 < 0.05$

4.4 การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยจากการท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งกีญพรวยาจังหวัดอุบลราชธานีและการกระจายไปสู่ธุรกิจขนาดใหญ่ ขนาดกลาง หรือขนาดเล็ก

4.4.1 การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยในงานประเพณีแห่งกีญพรวยาจังหวัดอุบลราชธานี ปี 2547

โครงสร้างการใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวชาวไทยในงานประเพณีแห่งกีญพรวยาจังหวัดอุบลราชธานีในด้านต่างๆ พบว่า ค่าใช้จ่ายด้านที่พักสูงสุดร้อยละ 28.64 รองลงมาคือ ค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายด้านสินค้าและของที่ระลึก และค่าใช้จ่ายด้านบันเทิงร้อยละ 19.40 16.23 14.25 11.42 10.07 ตามลำดับ

ซึ่งเมื่อทำการเปรียบเทียบกับการใช้จ่ายที่สำรวจโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย(ททท.) ประจำปี 2547 ดังตาราง 4.4.1 พบว่าค่าใช้จ่ายด้านที่พักและค่าใช้จ่ายด้านบันเทิงมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เป็นเพราะช่วงเทศกาลนักท่องเที่ยวจะมีจำนวนมากกว่าปกติทำให้ธุรกิจด้านที่พักและบันเทิงรายได้แห่ง ให้รับผลประโยชน์จากการประเพณีแห่งกีญพรวยาความต้องการของลูกค้าจะมีมากกว่าช่วงอื่น ในขณะที่ ค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายด้านพาหนะเดินทางและค่าใช้จ่ายด้านสินค้าและของที่ระลึก มีสัดส่วนลดลง โดยเฉพาะสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มลดลงมากที่สุด ทั้งนี้ เพราะช่วง เทศกาลมีร้านอาหารที่แสดงในบริเวณงานเป็นจำนวนมากทำให้นักท่องเที่ยวมีทางเลือกมากกว่า

ตาราง 4.4.1 แสดงการเปรียบเทียบการใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทย

การใช้จ่าย	การสำรวจของ ททท. ปี 2547*	ร้อยละ	การสำรวจงานประเพณี แห่งกีญพรวยาปี 2547	ร้อยละ
ด้านที่พัก	498.74	22.92	611.22	28.64
ด้านอาหารและเครื่องดื่ม	470.18	21.60	304.20	14.25
ด้านพาหนะเดินทาง	467.56	21.48	414.01	19.40
ด้านสินค้าและของที่ระลึก	351.06	16.13	243.70	11.42
ด้านบันเทิง	205.88	9.46	214.84	10.07
ด้านอื่นๆ(เบ็ดเตล็ด)	183.82	8.40	346.44	16.23
ผลรวมของค่าเฉลี่ย	2,177.24	100.00	2,134.41	100.00

*หมาย : "การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2548"

4.4.2 การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยจากการท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีที่กระดายไปสู่ธุรกิจขนาดต่างๆในด้านที่เกี่ยวข้อง

1. ธุรกิจด้านที่พัก

สำหรับค่าใช้จ่ายทางด้านที่พักของนักท่องเที่ยวมีสัดส่วนสูงที่สุดในค่าใช้จ่ายรวมทั้งหมดที่กระดายไปสู่ที่พักต่างๆ ดังนั้นจะคิดเฉพาะที่พักในเชิงพาณิชย์เท่านั้น เช่น โรงแรม บังกะโล/รีสอร์ฟ เกสท์เฮาส์ และหอพัก ส่วนที่พักที่ไม่มีอยู่ในรูปของเชิงพาณิชย์ เช่น ที่พักในอุทกานแห่งชาติ บ้านพักรับรองข้าราชการหรือเอกชน บ้านญาติหรือบ้านเพื่อน หอพัก และวัด จะไม่นำมาคิด จากการสำรวจพบว่า ที่พักขนาดใหญ่คือธุรกิจที่พักประเภทโรงแรมได้รับรายได้จากการท่องเที่ยวมากกว่าธุรกิจประเภทอื่นอย่างชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 90.5 ของรายได้รวมจากการประกอบธุรกิจด้านที่พักดังตาราง 4.4.2.1 ทั้งนี้ เพราะโรงแรมซึ่งเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบายจากการบริการ ความปลอดภัยและความสะดวกในการเดินทาง เพราะส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในบริเวณใกล้สถานที่จัดงานเทศกาล ประเพณีแห่งเทียนพรรษา เมื่อพิจารณาสัดส่วนจะพบว่าธุรกิจขนาดใหญ่ได้รับผลประโยชน์จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวด้านที่พักมากกว่าธุรกิจที่พักขนาดอื่นๆ แสดงว่าการกระดายในธุรกิจด้านที่พักเกิดการกระชุกตัวของรายได้ เพราะธุรกิจโรงแรมจะเป็นการลงทุนขนาดใหญ่ของผู้ลงทุนจำนวนน้อยราย ในขณะที่ธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กส่วนใหญ่เป็นคนในท้องที่มีจำนวนมากกว่า

ตาราง 4.4.2.1 แสดงการกระดายรายได้ไปสู่ขนาดธุรกิจต่างๆด้านที่พัก

ด้านที่พัก	รายได้ของธุรกิจ(บาท)	ร้อยละ
ขนาดใหญ่		
-โรงแรม	359,560	90.5
ขนาดกลาง		
-บังกะโล/รีสอร์ฟ	18,300	4.6
ขนาดเล็ก		
-เกสท์เฮาส์	3,150	0.8
-หอพัก	16,100	4.1
รวม	397,110	100.0

2. ธุรกิจด้านอาหารและเครื่องดื่ม

ค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มนี้ของนักท่องเที่ยวจะคงอยู่กับธุรกิจขนาดกลางคือร้านอาหารทั่วไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.2 ของรายได้รวมจากการประกอบธุรกิจด้านอาหารและเครื่องดื่ม ทั้งนี้ เป็นเพื่อระดับความหลากหลายของอาหารในจังหวัดอุบลราชธานีที่มีความหลากหลายของเชื้อชาติ เช่น อาหารจีน อาหารเวียดนาม เป็นต้น อีกทั้งราคาไม่แพงจึงทำให้ได้รับความนิยมมากที่สุดดังตาราง 4.4.2.2 อีกทั้งการรับประทานอาหารในร้านอาหารทั่วไปนี้ ทำให้นักท่องเที่ยวสนับสนุนสักกิบอัชญาศึกษาของคนในท้องถิ่น ได้ เมื่อพิจารณาสัดส่วนจะพบว่าธุรกิจขนาดกลางได้รับผลประโยชน์จากค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวด้านอาหารและเครื่องดื่มมากกว่าธุรกิจอื่นๆ แสดงถ้วนว่าการกระจายในธุรกิจด้านอาหารและเครื่องดื่มเกิดการกระจายตัวของรายได้ต่อธุรกิจร้านอาหารทั่วไป ในขณะที่ธุรกิจขนาดเล็กมีสัดส่วนที่ต่ำสุดเพียงร้อยละ 6.4 เท่านั้น เมื่อเทียบกับธุรกิจอื่นๆ ดังนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดการกระจายรายได้ จากการท่องเที่ยวงานประเพณีแห่เทียนพรรษาอย่างแท้จริง ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหามาตรการหรือกิจกรรมการส่งเสริมที่จะทำให้สัดส่วนในธุรกิจขนาดเล็กเพิ่มขึ้นมากขึ้นเพื่อเพิ่มส่วนแบ่งรายได้ให้กับธุรกิจขนาดเล็กจะเป็นช่วงบ้านอย่างแท้จริง

ตาราง 4.4.2.2 แสดงการกระจายรายได้ไปสู่ขนาดธุรกิจต่างๆ ด้านอาหารและเครื่องดื่ม

ด้านอาหารและเครื่องดื่ม	รายได้ของธุรกิจ(บาท)	ร้อยละ
ขนาดใหญ่ -ภัตตาคาร/สวนอาหาร	65,440	33.3
ขนาดกลาง -ร้านอาหารทั่วไป	118,205	60.2
ขนาดเล็ก -แพงคลอป/ตลาด	12,620	6.4
รวม	196,265	100.0

3. ธุรกิจด้านพาหนะเดินทาง

ในการศึกษาค่าใช้จ่ายด้านพาหนะเดินทางของนักท่องเที่ยวจะตอกย้ำกับธุรกิจขนาดใหญ่คือ รถทัวร์/รถประจำทาง และปั้มน้ำมัน สูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.9 ของรายได้รวมจากการประกอบธุรกิจด้านพาหนะเดินทาง ทั้งนี้จะสังเกตเห็นว่าพาหนะเดินทางทั้งหมดยกเว้นสามล้อถือส่วนนิ่มค่าใช้จ่ายหลัก ก็ค่าน้ำมันเป็นสำคัญทั้งสิ้น จากตาราง 4.4.2.3 จะพบว่าไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของรายได้รวมจากการประกอบธุรกิจด้านพาหนะเดินทางเป็นค่าน้ำมันในการเดินทางซึ่งตอกย้ำกับธุรกิจขนาดใหญ่ที่กล่าวมา เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจะเห็นว่าการกระจายรายได้ไปสู่ธุรกิจต่างๆด้านพาหนะเดินทาง กลุ่มธุรกิจขนาดเล็กมีสัดส่วนรายได้น้อยที่สุดในทุกด้านๆของค่าใช้จ่ายทั้งหมดโดยมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 1.8 ของรายได้รวมจากการประกอบธุรกิจด้านพาหนะเดินทาง บ่งบอกว่าการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวด้านพาหนะเดินทางประเภทธุรกิจขนาดเล็กมีความเสี่ยงเบี่ยงทางธุรกิจมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับธุรกิจขนาดเล็กในการใช้จ่ายด้านอื่นๆ

ตาราง 4.4.2.3 แสดงการกระจายรายได้ไปสู่ขนาดธุรกิจต่างๆด้านพาหนะเดินทาง

ด้านพาหนะเดินทาง	รายได้ของธุรกิจ(บาท)	ร้อยละ
ขนาดใหญ่		
-รถทัวร์/รถประจำทาง	72,826(31.0)	75.90
-ปั้มน้ำมัน(ค่าน้ำมันกรณีใช้รถส่วนตัว)	105,250(44.9)	
ขนาดกลาง		
-รถเช่า	52,080	22.20
ขนาดเล็ก		
-รถสองแถว	2,415(1.0)	1.80
-มอเตอร์ไซค์รับจ้าง	980(0.4)	
-สามล้อ	1,040(0.4)	
รวม	234,591	100.0

4. ธุรกิจด้านสินค้าและของที่ระลึก

สำหรับค่าใช้จ่ายด้านสินค้าและของที่ระลึกของนักท่องเที่ยวจะตกอยู่กับธุรกิจขนาดกลางคือร้านค้าทั่วไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.5 ของรายได้รวมจากการประกอบธุรกิจด้านสินค้าและของที่ระลึกดังตาราง 4.4.2.4 ด้านพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่า สินค้าที่ระลึกประเภทของใช้ได้รับความนิยมเรียงลำดับดังนี้ ผ้าไนล์ ผ้าฝ้าย ผ้าขาวม้า หมอนขิด เครื่องจักรสาร และเครื่องทองเหลือง ซึ่งเป็นสินค้าที่ผลิตจากคนในท้องถิ่นคุณภาพคล้ายๆกัน จึงนิยมซื้อตามร้านค้าทั่วไปซึ่งเป็นร้านที่กระจายอยู่ทั่วไปในตัวเมือง และราคาที่ไม่แพงมากนัก ถ้าเบริ่งเทียบกับห้าง/ศูนย์การค้า แต่ด้านพิจารณาที่ผู้ประกอบการจะพบว่าส่วนใหญ่เป็นพ่อค้าคนกลางที่รับสินค้ามาจากชาวบ้านหรือผู้ผลิต โดยรับซื้อมาจำนวนมากในราคาก่อนขายออก แล้วมาสร้างมูลค่าของสินค้าขึ้น เช่น การตัดผ้าสำเร็จรูป หรือการตกแต่งประดับลวดลาย ทำให้สามารถนำสินค้าเหล่านั้นมาตั้งราคาขายได้สูงกว่าเดิมมาก แสดงว่าผู้ประกอบการที่มีธุรกิจขนาดใหญ่ และขนาดกลางเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์เป็นส่วนใหญ่จากการประกอบธุรกิจด้านสินค้าและของที่ระลึก ดังนั้นเพื่อเป็นการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งเทียนพรรษาด้านสินค้าและของที่ระลึกอย่างแท้จริงและเป็นการประชาสัมพันธ์สินค้าพื้นเมืองของชาวจังหวัดอุบลราชธานี หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการประกอบธุรกิจขนาดเล็กที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจสินค้าและของที่ระลึก ด้านการเพิ่มนูลค่าของสินค้าเพื่อให้โอกาสในการสร้างงานสร้างอาชีพเพื่อรายได้ในส่วนนี้จะดีมีอิทธิพลต่อชาวบ้านอย่างแท้จริง

ตาราง 4.4.2.4 แสดงการกระจายรายได้ไปสู่ขนาดธุรกิจต่างๆด้านสินค้าและของที่ระลึก

ด้านสินค้าและของที่ระลึก	รายได้ของธุรกิจ(บาท)	ร้อยละ
ขนาดใหญ่		
-ห้าง/ศูนย์การค้า	25,350	39.7
ขนาดกลาง		
-ร้านค้าทั่วไป	33,530	52.5
ขนาดเล็ก		
-แผงลอย/ตลาด	4,970	7.8
รวม	63,850	100.0

5. ธุรกิจด้านบันเทิง

ค่าใช้จ่ายด้านบันเทิงของนักท่องเที่ยวจะตกอยู่กับธุรกิจขนาดกลางคือผับ/บาร์/เทค/คาราโอเกะ กิตเป็นร้อยละ 65.7 ของรายได้รวมจากการประกอบธุรกิจด้านบันเทิง ทั้งนี้สืบเนื่องเพรากลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีอายุประมาณ 30 ปี และร้อยละ 47 มีสถานภาพโสด ทำให้ธุรกิจดังกล่าวได้รับความนิยมสูงสุดดังตาราง 4.2.2.5 แต่ถ้าพิจารณาที่ผู้ประกอบการจะพบว่าผู้ประกอบการที่มีธุรกิจขนาดใหญ่และขนาดกลางเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์เป็นส่วนใหญ่จากการได้รับของธุรกิจด้านบันเทิง ถึงแม้สัดส่วนจะเน้นหันมาทางธุรกิจขนาดกลางแต่จะสังเกตเห็นว่าผู้ประกอบกิจการขนาดกลางจะเป็นคนในตัวเมือง ดังนั้นผลประโยชน์จะตกอยู่กับคนไม่คุ้นเท่านั้นเอง ก่อให้เกิดปัญหาการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งเที่ยนพรรษาด้านบันเทิงเนื่องจากรายได้เกิดการกระจายตัวอยู่แต่ในพื้นที่ชุมชน เมืองเท่านั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจจะพิจารณาในด้านการสร้างงานเพื่อทางส่งเสริมการประกอบธุรกิจขนาดเล็กด้านบันเทิงมากขึ้น แต่อย่างลืมคำนึงถึงผลกระทบทางสังคมที่อาจตามมาในอนาคต

ตาราง 4.4.2.5 แสดงการกระจายรายได้ไปสู่ขนาดธุรกิจค่างๆด้านบันเทิง

ด้านบันเทิง	รายได้ของธุรกิจ(บาท)	ร้อยละ
ขนาดใหญ่ -โรงแรมครัวสวนสนุก	12,050	22.9
ขนาดกลาง -ผับ/บาร์/เทค/คาราโอเกะ	34,560	65.7
ขนาดเล็ก -ร้านอาหาร/เครื่องดื่มในบริเวณงาน	6,030	11.5
รวม	52,640	100.0

จากตาราง 4.4.2.6 พบร่วมกับรายได้ของธุรกิจในด้านที่พักมีสัดส่วนมากที่สุดร้อยละ 42 รองลงมาเป็นรายได้ของธุรกิจด้านพาหนะเดินทางอาหาร ด้านอาหารและเครื่องดื่ม ด้านสินค้าและของที่ระลึก และด้านบันเทิง ร้อยละ 24.8 20.8 6.8 และ 5.6 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมจำแนกตามขนาดของธุรกิจ ทำให้พบว่าธุรกิจประเภทโรงแรมมีรายได้จากการท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งเที่ยนพรรษาคู่บัตรอยู่สูงที่สุดเท่ากับร้อยละ 38 ของรายได้รวมทั้งหมดแต่ถ้าจะพิจารณาตามขนาดของธุรกิจจะเห็นว่าธุรกิจขนาดใหญ่ในด้านการใช้จ่ายต่างๆจะมีสัดส่วนเท่ากับ 67.7 ในขณะที่สัดส่วนของธุรกิจขนาดกลางร้อยละ 27.2 และที่เหลือร้อยละ 5.1 เป็นสัดส่วนของธุรกิจขนาดเล็ก จะเห็นว่ารายได้ของธุรกิจขนาดใหญ่น่าจะกว่ารายได้ของธุรกิจขนาดกลาง 2.5 เท่าและใหญ่กว่าธุรกิจขนาดเล็กถึง 13.3 เท่า และถ้ารวม

รายได้ของธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กซึ่งมีสัดส่วนของรายได้รวมน้อยกว่าธุรกิจด้านที่พัฒนาประเทศ โรงเรียนเพียงอย่างเดียว ดังนั้น สรุปได้ว่าธุรกิจขนาดใหญ่ประเทศโรงเรียนได้รับผลประโยชน์จากการจัดงานประเพณีแห่งเทียนพรรษามากที่สุด ส่วนธุรกิจขนาดเล็กประเภทพาหนะเดินทาง เช่น รถสองแถว รถโดยรับจ้างและรถสามล้ออีกมีสัดส่วนของรายได้รวมน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 0.5 ของรายได้รวมทั้งหมด และถ้าเปรียบเทียบในธุรกิจขนาดเล็กของแต่ละการใช้จ่ายต่างๆ จะพบว่าธุรกิจขนาดเล็กด้านที่พัฒนาประเทศเกสท์:ชาส์และหอพักมีสัดส่วนของรายได้รวมทั้งหมดเป็นร้อยละ 2 ซึ่งมีค่าน้ำากเกือบครึ่งหนึ่ง ของรายได้รวมในธุรกิจขนาดเล็ก แสดงให้เห็นว่าเกิดการประยุกต์วิธีของรายได้ในธุรกิจขนาดใหญ่และขนาดเล็กด้านที่พัฒนา

ตาราง 4.4.2.6 แสดงการกระจายได้ไปสู่หมวดธุรกิจต่างๆในทุกชั้นของการใช้จ่าย

การใช้จ่าย ในแต่ละด้าน	ประเภทของธุรกิจ		รายได้ของธุรกิจ		ร้อยละ
	ขนาด	ธุรกิจ	(บาท)	(ร้อยละ)	
ด้านที่พัก	ขนาดใหญ่	โรงแรม	359,560	(38.0)	42.0
	ขนาดกลาง	บังกะโล/รีสอร์ท	18,300	(1.9)	
	ขนาดเล็ก	เกสท์เฮาส์	3,150	(0.3)	
		หอพัก	16,100	(1.7)	
ด้านอาหาร และ เครื่องดื่ม	ขนาดใหญ่	ภัตตาคาร/สวนอาหาร	65,440	(6.9)	20.8
	ขนาดกลาง	ร้านอาหารทั่วไป	118,205	(12.5)	
	ขนาดเล็ก	แผงลอย/ตลาด	12,620	(1.3)	
ด้านพาหนะ เดินทาง	ขนาดใหญ่	รถทัวร์/รถประจำทาง	72,826	(7.7)	24.8
		ปั้มน้ำมัน	105,250	(11.1)	
	ขนาดกลาง	รถเช่า	52,080	(5.5)	
		รถสองแถว	2,415	(0.3)	
	ขนาดเล็ก	นาคิอร์ไซค์รับจ้าง	980	(0.1)	
		สามล้อถีบ	1,040	(0.1)	
ด้านสินค้า และ ของที่ระลึก	ขนาดใหญ่	ห้าง/ศูนย์การค้า	25,350	(2.7)	6.8
	ขนาดกลาง	ร้านค้าทั่วไป	33,530	(3.6)	
	ขนาดเล็ก	แผงลอย/ตลาด	4,970	(0.5)	
ด้านบันเทิง	ขนาดใหญ่	โรงภาพยนตร์/สวนสนุก	12,050	(1.3)	5.6
	ขนาดกลาง	ผับ/บาร์/เทค/ คาราโอเกะ	34,560	(3.7)	
	ขนาดเล็ก	คลับ/บาร์/ เครื่องเล่นในรีสอร์ฟงาน	6,030	(0.6)	
		รวม	944,456	100.0	100.0

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การทำวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยจากการท่องเที่ยว
งานประเพณีแห่งที่ยินพระยาจังหวัดอุบลราชธานีปี 2547 โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยจากการท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งที่ยิน
พระยาจังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อศึกษาการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยจากการท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งที่ยิน
พระยาจังหวัดอุบลราชธานีนิกรจะสูตรกิจกรรมตามความต้องการ ขนาดกลาง หรือขนาดเล็ก
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่องานประเพณีแห่งที่ยินพระยา
จังหวัดอุบลราชธานี
4. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่องานประเพณีแห่งที่ยินพระยา
และสารบัญป่าไม้ของจังหวัดอุบลราชธานี

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS) กับ
ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง 359 ราย ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยจากการท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งที่ยินพระยาจังหวัด
อุบลราชธานีปี 2547 พบว่า ค่าใช้จ่ายค่าน้ำที่พักสูงสุดร้อยละ 28.64 รองลงมาคือ ค่าใช้จ่ายค่าน้ำหนา
เดินทาง ค่าใช้จ่ายค่าน้ำอื่นๆ ค่าใช้จ่ายค่าน้ำอาหารและเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายค่าน้ำสินค้าและของที่ระลึก และ
ค่าใช้จ่ายค่าน้ำบันเทิงร้อยละ 19.40 16.23 14.25 11.42 10.07 ตามลำดับ
2. การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยจากการท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งที่ยินพระยาจังหวัด
อุบลราชธานีปี 2547 ค่าน้ำที่พักและค่าน้ำหนาเดินทางผู้ประกอบธุรกิจขนาดใหญ่จะเป็นผู้ได้รับ
ผลประโยชน์สูงสุด ในขณะที่ค่าน้ำอาหารและเครื่องดื่ม ค่าน้ำสินค้าและของที่ระลึกและค่าน้ำบันเทิง
ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางจะได้รับผลประโยชน์มากที่สุด
3. พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่องานประเพณีแห่งที่ยินพระยาจังหวัด
อุบลราชธานีปี 2547 พบว่า 96.9 % มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาเพื่อการท่องเที่ยว
ประเพณีแห่งที่ยินพระยา โดยมีพากันในการเดินทางหลักคือ รถบัสทันที รองลงมาเป็นรถ
ส่วนตัว/รถเช่า รถโดยสารประจำทาง เครื่องบิน และรถไฟ ตามลำดับ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมากท่องเที่ยว

งานประเพณีแห่งเทียนพรรษา มีการพักก้าวเดินที่จังหวัดอุบลราชธานีอย่างน้อย 1 คืนถึงร้อยละ 52 ใน การเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้นักท่องเที่ยว尼ยมเดินทางแบบกลุ่ม แบบคณะทัวร์ แบบครอบครัว และแบบคนเดียว ตามลำดับ โดยที่ร้อยละ 61.7 เป็นการเดินทางมาท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งเทียนพรรษาจังหวัด อุบลราชธานีเป็นครั้งแรก ร้อยละ 38.3 เคยเดินทางมาท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งเทียนพรรษาแล้วอย่างน้อย 2 ครั้ง และเป็นการได้รับข้อมูลงานประเพณีแห่งเทียนพรรษาจากทางสถานีโทรทัศน์เป็นสำคัญ รองลงมา คือ ญาติ พื้นเมือง ผู้น้อง ผู้น้า อีกส่วนหนึ่งที่สืบทอดกันมา คือ วิทยุ บริษัททัวร์ และอินเตอร์เน็ต ตามลำดับ โดยมีสถานที่ท่องเที่ยวอื่นที่นักท่องเที่ยวได้เดินทางไปในระหว่างที่อยู่ในจังหวัดอุบลราชธานีคือ อุทบานแห่งชาติฯ แต่ในปัจจุบัน พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ วัดช่องเม็ก ตามลำดับ อีกทั้งข้อเสนอแนะที่ควรปรับปรุงเรียง ตามลำดับได้ดังนี้ ถนนและการจราจร ความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยว ห้องน้ำสาธารณะ การ ประชาสัมพันธ์ ความปลอดภัยและความเป็นระเบียบของร้านค้า

4. ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่องานประเพณีแห่งเทียนพรรษาและ สาธารณูปโภคของจังหวัดอุบลราชธานีปี 2547 โดยภาพรวมทั้งหมดมีค่าเท่ากับ 8.32 คะแนน จาก คะแนนเต็ม 10 คะแนน แสดงว่า นักท่องเที่ยว มีระดับความพึงพอใจต่องานประเพณีแห่งเทียนพรรษา ประจำปี 2547 ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ด้านการแสดงดีที่สุดและด้านการ จัดซื้อจัดจ่ายของจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีความพึงพอใจมากที่สุด ในขณะที่ด้านความพร้อมของห้องน้ำสาธารณะ มีระดับความพึงพอใจปานกลาง noknun มีระดับความพึงพอใจมาก

5.2 อภิปรายผล

จากการศึกษาการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยจากการท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งเทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานีปี 2547 พบว่า

1. ระดับการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับช่วงอายุ อาชีพ และระดับรายได้ของ นักท่องเที่ยว กล่าวคือ กลุ่มนักท่องเที่ยวช่วงอายุ 45 ปีขึ้นไป อาชีพบริษัทราชการ รายได้ประมาณ 20,000 บาทเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวมากที่สุด

2. เปรียบเทียบการใช้จ่ายที่สำรวจโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ประจำปี 2547 กับการ สำรวจในครั้งนี้มีค่าใช้จ่ายใกล้เคียงกันมาก พิจารณาในรายละเอียดพบว่า ค่าใช้จ่ายด้านที่พักและค่าใช้จ่าย ด้านบันเทิงมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะช่วงเทศกาลนักท่องเที่ยวจะมีจำนวนมากกว่าปกติทำให้ธุรกิจ ด้านที่พักและบันเทิงลดลงแต่ ได้รับผลประโยชน์จากการประเพณีแห่งเทียนเพริ่งความต้องการของ ลูกค้าจะมีมากกว่าช่วงนอกเทศกาล ในขณะที่ค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายด้านพาหนะ เดินทางและค่าใช้จ่ายด้านสินค้าและของที่ระลึกมีสัดส่วนลดลง โดยเฉพาะสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านอาหาร และเครื่องดื่มลดลงมากที่สุด ทั้งนี้ เพราะช่วงเทศกาลมีร้านอาหารที่แสดงในบริเวณงานเป็นจำนวนมากทำ ให้นักท่องเที่ยวสามารถเลือกเพิ่มขึ้น

3. ธุรกิจที่พัฒนาด้วยประเภทโรงเรนได้รับรายได้จากการห้องเที่ยวมากกว่าธุรกิจขนาดอื่นๆ อย่างชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 90.5 ของรายได้รวมจากการประกอบธุรกิจด้านที่พัก แสดงว่าการกระจาดรายได้ของธุรกิจด้านที่พักเกิดการกระจุกตัวในธุรกิจขนาดใหญ่ประเภทโรงเรนมากที่สุด การกระจุกตัวของรายได้ดังกล่าวสร้างผลประโยชน์ต่อจำนวนผู้ลังทุนไม่กี่ราย เมื่อเปรียบเทียบกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนในห้องถินที่มีจำนวนน้ำกรายกว่า

4. ธุรกิจขนาดกลางของธุรกิจด้านอาหารและเครื่องดื่มประเภทร้านอาหารทั่วไปได้รับรายได้มากกว่าธุรกิจขนาดอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 60.2 ของรายได้รวมจากการประกอบธุรกิจด้านอาหารและเครื่องดื่ม ทั้งนี้เป็นเพราะความหลากหลายของอาหารและราคาที่ไม่แพงจึงทำให้ได้รับความนิยม เมื่อพิจารณาตามสัดส่วนของขนาดธุรกิจจะพบว่าเกิดการกระจุกตัวของรายได้ในธุรกิจด้านอาหารและเครื่องดื่มของธุรกิจขนาดใหญ่และขนาดกลางเท่านั้น ในขณะที่ธุรกิจขนาดเล็กได้รับผลประโยชน์ในส่วนนี้น้อยมากเพียงร้อยละ 6.4 เท่านั้น ดังนั้นภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหามาตรการหรือกิจกรรมการส่งเสริมที่จะทำให้สัดส่วนของธุรกิจขนาดเล็กด้านอาหารและเครื่องดื่มเพิ่มขึ้นมากยิ่งขึ้น เนื่องจากธุรกิจขนาดเล็กส่วนใหญ่จะเป็นชาวบ้านอย่างแท้จริง

5. ค่าใช้จ่ายด้านพาหนะเดินทางของนักท่องเที่ยวจะตกอยู่กับธุรกิจขนาดใหญ่คือรถทัวร์/รถประจำทาง และปั่นนำมัน สูงที่สุดคิดเป็นร้อยละ 75.9 ของรายได้รวมจากการประกอบธุรกิจด้านพาหนะเดินทาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจะเห็นว่าการกระจาดรายได้ไปสู่ขนาดของธุรกิจด้านพาหนะเดินทาง กลุ่มนี้ธุรกิจขนาดเล็กมีสัดส่วนรายได้น้อยที่สุดเมื่อเทียบกับธุรกิจขนาดเล็กของค่าใช้จ่ายด้านอื่นๆ โดยมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 0.5 ของรายได้รวมทั้งหมด บ่งบอกว่าการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวด้านพาหนะเดินทางประเภทธุรกิจขนาดเล็กนี้ไม่ถึงร้อยละ 1 ของรายได้รวมทั้งหมด แสดงว่าธุรกิจขนาดเล็กด้านพาหนะเดินทางมีความเสี่ยงเปรียบเทียบกับธุรกิจขนาดใหญ่เมื่อเปรียบเทียบกับธุรกิจขนาดเล็กในด้านการใช้จ่ายอื่นๆ

6. ค่าใช้จ่ายด้านสินค้าและของที่ระลึกของนักท่องเที่ยวจะตกอยู่กับธุรกิจขนาดกลางคือ ร้านค้าทั่วไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.5 ของรายได้รวมจากการประกอบธุรกิจด้านสินค้าและของที่ระลึก จะเห็นว่าผู้ประกอบการธุรกิจขนาดใหญ่และขนาดกลางเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์เป็นส่วนใหญ่จากรายได้รวมของการประกอบธุรกิจด้านสินค้าและของที่ระลึก โดยการเพิ่มนูล่าช่องสินค้าที่ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว ดังนั้นเพื่อเป็นการกระจาดรายได้จากการห้องเที่ยวที่ทำงานประเภทแฟชั่นพรมฯ ด้านสินค้าและของที่ระลึกอย่างแท้จริง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กด้านสินค้าและของที่ระลึก จากเดิมที่ชาวบ้านจะเป็นเพียงแค่ผู้ผลิตอย่างเดียวให้เสริมการเป็นผู้ขายเพื่อเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายที่ไม่ต้องผ่านพ่อค้าคนกลางเพียงอย่างเดียว ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นซึ่งเป็นรายได้ที่ชุมชนท้องถิ่นได้รับอย่างแท้จริง

7. ค่าใช้จ่ายด้านบันเทิงของนักท่องเที่ยวจะตกอยู่กับธุรกิจขนาดกลางคือผับ/บาร์/เทค/คาโรโกะ คิดเป็นร้อยละ 65.7 ของรายได้รวมจากการประกอบธุรกิจด้านบันเทิง ทั้งนี้ เพราะนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มี

สถานภาพโสดและอาชญากรรม 30 ปี จึงทำให้ธุรกิจค้างกล่าวได้รับความนิยมสูงสุด แต่ถ้าพิจารณาที่ผู้ประกอบการจะพิจารณาว่าผู้ประกอบการที่มีธุรกิจขนาดใหญ่และขนาดกลางเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์เป็นส่วนใหญ่จากรายได้รวมของธุรกิจด้านบันเทิง ก่อให้เกิดปัญหาการกระฉุกตัวของรายได้จากการห้องเที่ยวงานประเพณีแห่งเที่ยนพระราชด้านบันเทิง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจจะพิจารณาในด้านการสร้างงานเพื่อทางานส่งเสริมการประกอบธุรกิจขนาดเล็กด้านบันเทิงมากขึ้น แต่ยังคงคำนึงถึงผลประโยชน์ทางด้านสังคมที่อาจตามมาในอนาคต

8. กារรวม ธุรกิจประเภทโรงเรียนมีรายได้จากการห้องเที่ยวงานประเพณีแห่งเที่ยนพระราชด้วยสัดส่วนสูงที่สุดเท่ากับร้อยละ 38 ของรายได้รวมทั้งหมด ในรายละเอียดถ้าพิจารณาตามขนาดของธุรกิจ จะเห็นว่าธุรกิจขนาดใหญ่รวมทุกด้านการใช้จ่ายมีสัดส่วนเท่ากับ 67.7 ในขณะที่สัดส่วนของธุรกิจขนาดกลางร้อยละ 27.2 และที่เหลือร้อยละ 5.1 เป็นสัดส่วนของธุรกิจขนาดเล็ก จะเห็นว่าธุรกิจขนาดใหญ่มีบุคลากรของรายได้มากกว่าธุรกิจขนาดกลาง 2.5 เท่าและใหญ่กว่าธุรกิจขนาดเล็กถึง 13.3 เท่า ถ้ารวมรายได้ของธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กเข้าด้วยกันแล้วขึ้นอยู่กับสัดส่วนของรายได้รวมน้อยกว่าธุรกิจประเภทโรงเรียนเพียงอย่างเดียว เสนอว่าธุรกิจขนาดใหญ่ประเภทโรงเรียนผู้คนขาดการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว เพราะได้รับผลประโยชน์จากการจัดงานประเพณีแห่งเที่ยนพระราชอย่างเด่นชัดแต่เพียงผู้เดียว ดังนั้น การเพิ่มสัดส่วนให้เท่าๆ กันของทุกขนาดธุรกิจในแต่ละด้านของการใช้จ่าย จะเป็นการกระจายรายได้ที่เกิดความเสมอภาคอย่างทั่วถึงกัน

5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการห้องเที่ยว

จากการสรุปผลการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยจากการห้องเที่ยวงานประเพณีแห่งเที่ยนพระราชจักรอุบลราชธานีปี 2547 มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านสาธารณูปโภค พนักงานที่ห้องเที่ยวที่สำคัญขาดเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความเรียบร้อยและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักท่องเที่ยวหนุ่มสาวซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญในการชักชวนให้นักท่องเที่ยว จะพบว่าเป็นกลุ่มที่คำนึงถึงความปลอดภัยเป็นสำคัญ ดังนั้นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ควรเพิ่มมาตรการรักษาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวให้มากขึ้นและประชาสัมพันธ์มาตรการความปลอดภัยเป็นสำคัญจะสามารถลดภาระด้านการทำให้นักท่องเที่ยวหันผู้ตัดสินใจเดินทางมาห้องเที่ยวได้มากยิ่งขึ้น

2. ด้านความสะอาดของสถานที่ห้องเที่ยว ร่วมถึงความพร้อมของห้องน้ำสาธารณะ จะเป็นปัญหา เพราะสถานที่ห้องเที่ยวขาดเจ้าหน้าที่ดูแลอย่างทั่วถึง ดังนั้นจังหวัดควรมีงบประมาณส่วนหนึ่งสำหรับการซ่อมแซมห้องน้ำที่ที่เป็นคนในห้องถ่ายในการดูแลรักษาและให้ความรู้ความเข้าใจกับสถานที่ห้องเที่ยว ก่อให้เกิดความน่าสนใจต่อสถานที่ห้องเที่ยวนั้นๆ ร่วมถึงความสะอาดและความนิรยะเบียบนบริเวณจังหวัด

3. ด้านการจราจรในบริเวณงาน ก่อให้เกิดปัญหาในการเดินทางเป็นอย่างมาก เพราะสถานที่จัดงานอยู่ในตัวเมืองที่ค่อนข้างแคบ ด้วยพื้นที่อันจำกัด ทางการจราจรขาดสถานที่จอดรถให้เพียงพอและมีเจ้าหน้าที่คุ้มครองความปลอดภัย โดยแนะนำเส้นทางที่สะดวกหรือป้ายบอกทางอย่างชัดเจนในการเข้าถึงบริเวณงานอย่างเป็นระบบ ในรูปแบบของใบปลิวคำแนะนำต่างๆ ที่จะเป็นประโยชน์กับตัวนักท่องเที่ยวอย่างแท้จริง เพื่ออำนวยความสะดวกความสะดวกต่างๆ ให้กับนักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจกับการจราจรที่ดีในบริเวณงาน และการติดต่อกันหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

4. การประชาสัมพันธ์ของจังหวัดอุบลราชธานีขาดความต่อเนื่องจะมีการประชาสัมพันธ์เฉพาะที่ มีงานประจำ เช่น เทศกาลสงกรานต์ ฯลฯ แต่ไม่มีการประชาสัมพันธ์เชิงภาพ แม้ว่าจะมีการเป็นข่าวบ้างตามสถานีโทรทัศน์แต่เป็นช่องสถานีที่มีผู้ชมน้อยทำให้การประชาสัมพันธ์ข้างต้นเข้าถึงประชาชนได้ไม่คุ้ม จำกัด เท่านั้น ดังนั้นภาครัฐควรร่วมมือกับภาคเอกชนท้าทาย ช่องทางประชาสัมพันธ์ ทั้งด้านสถานที่ท่องเที่ยวทางชุมชนชาติ ศิลปวัฒนธรรม และสถานที่ที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ องแต่ละท้องถิ่นหรือแม้กระทั่งการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ให้มากขึ้น เพื่อให้การท่องเที่ยวมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

5.4 ข้อเสนอแนะเพื่อการท่องเที่ยวในครั้งต่อไป

1. ควรให้มีการสำรวจความพึงพอใจงานประจำ เช่น เทศกาลสงกรานต์ เป็นต้น ของจังหวัดอุบลราชธานีทุกปี เพื่อเป็นแนวทางในการการปรับปรุงในครั้งต่อไป

2. เสนอแนะให้มีการทำางานวิจัย ที่เป็นการวิจัยเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวซึ่งมุ่งระหว่างประเทศเพื่อนบ้านด้วยศักยภาพของกลุ่มประเทศอาเซียน โดยนี้ จะเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีความก้าวหน้าและความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ซึ่งจากการวิจัยครั้งนี้เน้นเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย ทำให้ขาดมุมมองของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในการใช้จ่ายสูง ส่วนกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เหมาะสมในการทำวิจัยครั้งต่อไปคือกลุ่มผู้เกย์บุพาราษ เพราะกลุ่มนี้จะมีระดับการใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูง เช่นเดียวกัน

บรรณานุกรม

กองสติ๊ดและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2542) โครงสร้างสำรวจการท่องเที่ยว
ภายในประเทศไทยปี 2541. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

“ ” . (2543) โครงสร้างสำรวจการท่องเที่ยว
ภายในประเทศไทยปี 2542. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

“ ” . (2544) โครงสร้างสำรวจการท่องเที่ยว
ภายในประเทศไทยปี 2543. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

“ ” . (2545) โครงสร้างสำรวจการท่องเที่ยว
ภายในประเทศไทยปี 2544. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

“ ” . (2546) โครงสร้างสำรวจการท่องเที่ยว
ภายในประเทศไทยปี 2545. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

“ ” . (2547) โครงสร้างสำรวจการท่องเที่ยว
ภายในประเทศไทยปี 2546. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

กัลยา วนิชย์บัญชา. (2543) การใช้ SPSS for windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล. กรุงเทพฯ :
โรงพยาบาลหัวทุ่นส่วนจำกัด ซี เค แอน เอส ไฟโต๊สตูดิโอ.

คณาจารย์ภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.(2545). สถิติเบื้องต้น
สำหรับสังคมศาสตร์ 1. เชียงใหม่ : ภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ชาญจิตร สันตะพันธุ์. (2546) กระบวนการนำนโยบายการท่องเที่ยวของรัฐ ในการส่งเสริม
และพัฒนาประเทศไทยท่องเที่ยวไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาประเทศไทยแห่งที่ยนพรมฯ จังหวัด
อุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์รัฐประสาณศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.

ธิดารัตน์ คงสินธุ. (2546) แนวคิดเชิงปรัชญาที่ปรากฏในประเทศไทยแห่งที่ยนพรมฯ ของ
ประชาชนอ่าเภอเมืองอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต. เชียงใหม่
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นันนา แก่นกุล. (2546) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการของผู้เข้าพักโรงแรมใน
เขตอ่าเภอเมือง อังหัวดุนราชธานี. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บุญธรรม กิจปรีดาบรุษธ. (2546) สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : จามจุรีโปรดักท์.

เบญจ่า บุญสุภาพ. (2545) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการตลาดสินค้าที่ระลอกที่ผลิตจากผ้า

พื้นเมืองในอําเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.

เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ประดับ ก้อนแก้ว. (2531) เที่ยนพรมชาจังหวัดอุบลราชธานี: ประวัติ การจัดทำและการ
ประมวล. ผลงานทางวิชาการเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู.

อุบลราชธานี : โรงเรียนอุบลวิทยาคม.

ประภัสสร เพ่าพงศ์ช่วง. (2546) พฤติกรรมและปัจจัยสู่ใจนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวจังหวัด
อุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. น้ำสารคาม : มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.

เพียงจันทร์ ลิขิตเอกสาร. (2535) การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยว กรณีศึกษางาน
นักลงทุนไม่ด้อยกว่านักดับในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.
เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุวน พายุคและอังคณา พายุค. (2542) การวัดด้านจิตพิสัย. กรุงเทพฯ : สุวิชาสาส์น.

วิจรา ตั้งกโนนล. (2545) ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเลือกซื้อผ้ากานบัวของข้าราชการ
ครูในเขตอําเภอเมืองจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต.
น้ำสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วุฒิเทพ อินทปัญญาและคณะ. (2532) รายงานการวิจัยการกระจายและการให้เชื้อเชิญของ
รายได้จากการท่องเที่ยวในธุรกิจโรงแรมและธุรกิจท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ศิริกานต์ ติงพันนะ. (2543) รายงานการวิจัยสังกรณรงค์กับการกระจายรายได้กรณีศึกษา
จังหวัดเชียงใหม่. เศรษฐศาสตร์บัณฑิต เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สถารินทร์ โพธิ์วาริน. (2535) ผลกระทบทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวใน
จังหวัดเชียงใหม่เปรียบเทียบกับระดับประเทศ. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร
มหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สารัช พิกานบุตร. (2547) สถิติธุรกิจ. กรุงเทพฯ : บริษัทวิทยพัฒน์.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานสถิติจังหวัดอุบลราชธานี. (2547) สมุดรายงานสถิติจังหวัด
พ.ศ. 2547. อุบลราชธานี : สำนักงานสถิติจังหวัดอุบลราชธานี, 2547

[Internet Online] [4 ก.ค. 2548]

Available from :[http://www2.tat.or.th/stat/download/tst/281/Ubon\(report\).doc](http://www2.tat.or.th/stat/download/tst/281/Ubon(report).doc)

[Internet Online] [4 ก.ค. 2548]

Available from :<http://www2.tat.or.th/stat/download/tst/281/Ubon-ratchathani.xls>

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

งานวิจัยเรื่อง

การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยจากการท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งเทียนพรรษา ปี 2547

เรียน ท่านผู้ดูแลแบบสอบถาม

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจะนำข้อมูลที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามของท่านไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยจากการท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งเทียนพรรษาปี 2547 ผู้วิจัยขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาเสียสละเวลาของท่านเพื่อตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ตอนที่ 1 : สถานภาพส่วนบุคคล

1. เพศ : [ ] ชาย [ ] หญิง
2. อายุ.....ปี
3. ระดับการศึกษาสูงสุด
[ ] ประถมศึกษาชั้นปีที่ 6	[ ] มัธยมต้น / มัธยมปลาย / ปวช.
[ ] อนุปริญญา / ปวส.	[ ] ปริญญาตรี
[ ] สูงกว่าปริญญาตรี	[ ] อื่นๆ โปรดระบุ.....
4. สภาพสมรส [ ] โสด [ ] แต่งงาน
[ ] หม้าย / หย่าร้าง	[ ] อื่นๆ โปรดระบุ.....
5. อาชีพหลัก [ ] ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ [ ] นักเรียน / นักศึกษา
[ ] ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	[ ] ตัวแทนขายสินค้า
[ ] แม่บ้าน	[ ] พนักงาน / ลูกจ้างบริษัท
[ ] เกษตรกร	[ ] รับจ้างทั่วไป
[ ] เกษียณ	[ ] อื่นๆ โปรดระบุ.....
6. ปัจจุบันท่านพักอาศัยที่จังหวัดใด.....
7. ระดับรายได้ [ ] น้อยกว่า 10,000 บาท [ ] 10,000-14,999 บาท
[ ] 15,000-19,999 บาท	[ ] 20,000-24,999 บาท
[ ] 25,000-29,999 บาท	[ ] ตั้งแต่ 30,000 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 : พฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวไทยในงานประเพณีแห่งเทียนพรรษา

1. ท่านมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเพื่อนำท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งเทียนพรรษาใช่หรือไม่
- [ ] ใช่ [ ] ไม่ใช่

2. พาหนะที่ทำนิใช้เดินทางมาซังจังหวัดอุบลราชธานี

☐ เครื่องบิน	☐ รถไฟ
☐ รถโดยสารประจำทาง	☐ รถส่วนตัว / รถเช่า
☐ รถบริษัทนำเที่ยว(ชื่อทัวร์ฯ)	☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

3. ทำนพักค้างคืนที่จังหวัดอุบลราชธานีหรือไม่

☐ ค้างคืน	☐ ไม่ค้างคืน

4. ถ้าค้างคืน ทำนพักกี่คืน.....คืน

5. ในการเดินทางครั้งนี้ทำนเดินทาง

☐ คนเดียว	☐ เป็นกลุ่มจำนวนทั้งสิ้น.....คน
☐ คณะทัวร์จำนวนทั้งสิ้น.....คน	☐ ร่วมกับครอบครัว จำนวนทั้งสิ้น.....คน

6. สิ่งศักดิ์ใช่ที่ทำให้ทำนมาท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี(ตอบได้มากกว่า 1 ช่อง)

☐ ทิวทัศน์ธรรมชาติ	☐ ประเพณี/วัฒนธรรมท้องถิ่นอีสาน
☐ สถานที่ทางประวัติศาสตร์	☐ ศิลปะ/หัตกรรมท้องถิ่น(ของที่ระลึก)
☐ อัชญาติของคนในท้องถิ่น	☐ ท่องเที่ยวเชื่อมโยง ประเทศเพื่อนบ้าน

ตอนที่ 3 : การใช้จ่ายในการท่องเที่ยวงานประเพณีแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

1. ค่าใช้จ่ายค่าน้ำที่พักรวมทั้งสิ้นในระหว่างที่อยู่ในจังหวัดอุบลราชธานี(ท่านนั้น)

☐ โรงแรม	จำนวน.....คืน..... บาท
☐ บังกะโล / รีสอร์ฟ	จำนวน.....คืน..... บาท
☐ เกสท์เฮ้าส์	จำนวน.....คืน..... บาท
☐ ที่พักในอุทกานแท่งชาติ	จำนวน.....คืน..... บาท
☐ บ้านพักรับรองของราชการ/เอกชน	จำนวน.....คืน..... บาท
☐ บ้านญาติ / บ้านเพื่อน	จำนวน.....คืน..... บาท
☐ หอพัก	จำนวน.....คืน..... บาท

2. ค่าใช้จ่ายค่านอาหารและเครื่องคัมภีรรวมทั้งสิ้นในระหว่างที่อยู่ในจังหวัดอุบลราชธานี(ท่านนั้น)

☐ กัดดาหาร / สวนอาหาร	..... บาท
☐ ร้านที่แสดงในบริเวณงาน	..... บาท [
☐ ร้านอาหารทั่วไป	..... บาท]
☐ แผงลอย / ตลาด	..... บาท
☐ ทำเอง	..... บาท

3. ค่าใช้จ่ายด้านพาหนะเดินทางรวมทั้งสิ้นในระหว่างที่อยู่ในจังหวัดอุบลราชธานี(เท่านั้น)

- [ ] รถทัวร์ภายในจังหวัด/รถโดยสารประจำทาง.....บาท
- [ ] รถส่วนตัว(ค่าน้ำมัน) .....บาท
- [ ] รถเช่า .....บาท
- [ ] รถสองแถว .....บาท
- [ ] รถอนเตอร์ไซด์รับส่ง .....บาท
- [ ] รถสามล้อดิน .....บาท

4. ค่าใช้จ่ายซื้อสินค้าและของที่ระลึกรวมทั้งสิ้นในระหว่างที่อยู่ในจังหวัดอุบลราชธานี(เท่านั้น)

- [ ] ประเภทของใช้ ได้แก่ ผ้าฝ้าย หมอนขิด ผ้าขาวม้า ผ้าใบ เครื่องทองเหลือง เครื่องจักรสาร อื่นๆ ไปคระบุ (.....) .....บาท
- [ ] ประเภทอาหาร ได้แก่ พูชوج กุนเชียง ไส้กรอกอีสาน เพ็ญหมากนัด เส้นก๊วยจั๊บ อีนฯ ไปคระบุ (.....) .....บาท
- [ ] ห้าง / ศูนย์การค้า .....บาท
- [ ] ร้านที่แสดงในบริเวณงาน .....บาท
- [ ] ร้านค้าทั่วๆไป .....บาท
- [ ] แผงลอย / ตลาด .....บาท

5. ค่าใช้จ่ายบันเทิงในระหว่างที่อยู่ในจังหวัดอุบลราชธานี(เท่านั้น)

- [ ] โรงภาพยนตร์ / สวนสนุก .....บาท
- [ ] ผับ / บาร์ / เทค / คาราโอเกะ .....บาท
- [ ] ตู้เพลง/เครื่องเล่นในบริเวณงาน .....บาท

6. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

- 7. ท่านใช้จ่ายเงินรวมทั้งสิ้นในระหว่างที่อยู่ในจังหวัดอุบลราชธานี(เท่านั้น)
ประมาณ.....บาทค่าใช้จ่ายนี้ครอบคลุมกี่คน.....คน

ตอนที่ 4 ความพึงพอใจงานประเพณีแห่งที่ยั่นพรวนยาและสาหร่ายปีกของจังหวัดอุบลราชธานี

โดยภาพรวมทั้งหมดของงานประเพณีแห่งที่ยั่นพรวนยาและสาหร่ายปีกของจังหวัดอุบลราชธานีในปีนี้

ถ้าคะแนนเต็ม 10 คะแนน ท่านจะให้กี่คะแนน.....คะแนน

งานประเพณีแห่งที่ยืนพறรษานะ สาธารณูปโภคของจังหวัดอุบลราชธานี	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
งานประเพณีแห่งที่ยืนพறรษานะ					
-สถานที่จัดงาน					
-กิจกรรมต่าง ๆ ภายในงาน					
-การประชาสัมพันธ์					
-การจัดแสดงคืนเทียน					
-การจัดครุปแบบบวนแห่งที่ยืน					
-การจัดแสดงเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม					
-ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการจัดงาน					
สาธารณูปโภค					
- ถนนและภารชาต					
- ความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยว					
- ความพร้อมของห้องน้ำสาธารณะ					
- โทรศัพท์(เครื่องข่ายโทรศัพท์)					
- ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว					

ตอนที่ 5 พฤติกรรมอื่นๆ ของนักท่องเที่ยว

1. ท่านเคยมาท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งที่ยืนพறรษานะของจังหวัดอุบลราชธานีมาก่อนหรือไม่

[ ] เคย去过.....ครั้ง [ ] ไม่เคย

2. ท่านต้องการมาท่องเที่ยวงานประเพณีแห่งที่ยืนพறรษานะของจังหวัดอุบลราชธานีอีกหรือไม่

[ ] ต้องการ [ ] ไม่ต้องการ

3. ท่านรู้จักงานประเพณีแห่งที่ยืนพறรษานะของจังหวัดอุบลราชธานีจากแหล่งใด(ตอบได้มากกว่า 1 ช่อง)

[ ] ทางทีวี [ ] ทางสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร

[ ] วิทยุ [ ] เพื่อน / ญาติ แนะนำ

[ ] การแนะนำของบริษัททัวร์ [ ] อื่น ๆ โปรดระบุ.....

4. ในระหว่างที่ท่านอยู่ในจังหวัดอุบลราชธานีท่านไปเที่ยวที่ใดบ้าง

1..... 2..... 3..... 4.....

5. ท่านคิดว่าการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีควรมีการปรับปรุงด้านใดบ้าง

1..... 2..... 3..... 4.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ประวัตินักวิจัย

1. ชื่อ

วันเกิด ^{*}
สถานที่เกิด ^{*}
ที่อยู่ปัจจุบัน ^{*}

: นางสาวปีรีญา คำพูกกะ Miss Paweena Khampukka
: วันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2519
: โรงพยาบาลหนองไผ่ อําเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์
: บ้านเลขที่ 212-212/1 หมู่ 4 ตำบลหนอง อําเภอมีอง
จังหวัดสุโขทัย 64000

2. ตำแหน่ง

3. หน่วยงานที่สามารถติดต่อได้ : อาจารย์ สังกัดคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
: คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
โทรศัพท์ 045-353821

4. ประวัติการศึกษา

: พ.ศ. 2537 ชั้นมัธยมศึกษานิพัทธ์ 6 (สาขาวิทย์) โรงเรียนสุโขทัย
วิทยาคน ตำบลบ้านก่อส้วง อําเภอมีอง จังหวัดสุโขทัย
พ.ศ. 2541 เศรษฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พ.ศ. 2544 สถิติประยุกต์ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

5. ประวัติการทำงาน

: กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545 – พฤษภาคม พ.ศ. 2546
ตำแหน่งนักวิจัยและให้ข้อมูลข่าวสารศูนย์ประสานงาน
การท่องเที่ยวพัฒนกรยะหาร การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
: มิถุนายน พ.ศ. 2546 - ปัจจุบัน อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการ
คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

